

**Safe
Child
THAILAND**

**การค้าเด็กในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง
จัดทำรายงานโดย Safe Child Thailand**

การค้าเด็กในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จัดทำรายงานโดย Safe Child Thailand

ค้นคว้าและเรียบเรียงโดย C. Rouse

นักวิจัยสมทบ: Darin S.

บรรณาธิการโดย C. Drury, L. Jansury และ A. Scadding

©Safe Child Thailand 2017

เครดิตรูปถ่าย: * Simon Elwell; † Sam Gregg

Safe Child Thailand ทำงานเพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทย
ให้เป็นพื้นที่ที่เด็กทุกคนจะได้รับการเอาใจใส่ ความคุ้มครอง
และเข้าถึงสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกัน

Safe Child Thailand ได้เผยแพร่รายงานฉบับนี้เพื่อ
สร้างความตระหนักให้มากยิ่งขึ้นถึงปัญหาการค้าเด็กและ
เพื่อส่งเสริมการเจรจาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ระหว่าง
หน่วยงานในท้องถิ่น ผู้ให้บริการ และผู้กำหนดนโยบายที่
เกี่ยวข้องในการต่อต้านการค้ามนุษย์และการต่อสู้เพื่อ
การส่งตัวกลับประเทศอย่างปลอดภัยและความยุติธรรม
สำหรับผู้เสียหาย

สามารถอ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์:

safekidsthailand.org/trafficking-report

Safe Child Thailand 72 Venn Street, London SW4 0AT, UK
safekidsthailand.org | info@safekidsthailand.org | +44 (0) 207 602 6203
Registered Charity in England and Wales: 1085407. DCHY Ireland: DCY00028

ขอขอบคุณ:

Action for Street Kids: ทำงานร่วมกันกับพันธมิตรใน
ท้องถิ่นทั่วโลกเพื่อช่วยเหลือเด็กที่อาศัยและทำงาน
หาเงินเลี้ยงชีพบนท้องถนน

The Evan Cornish Foundation: มุ่งมั่นเพื่อความเท่า
เทียมและความยุติธรรมสำหรับทุกคนโดยให้การ
สนับสนุนผู้ที่ด้อยโอกาสที่สุดและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

The Balcombe Trust, สหราชอาณาจักร

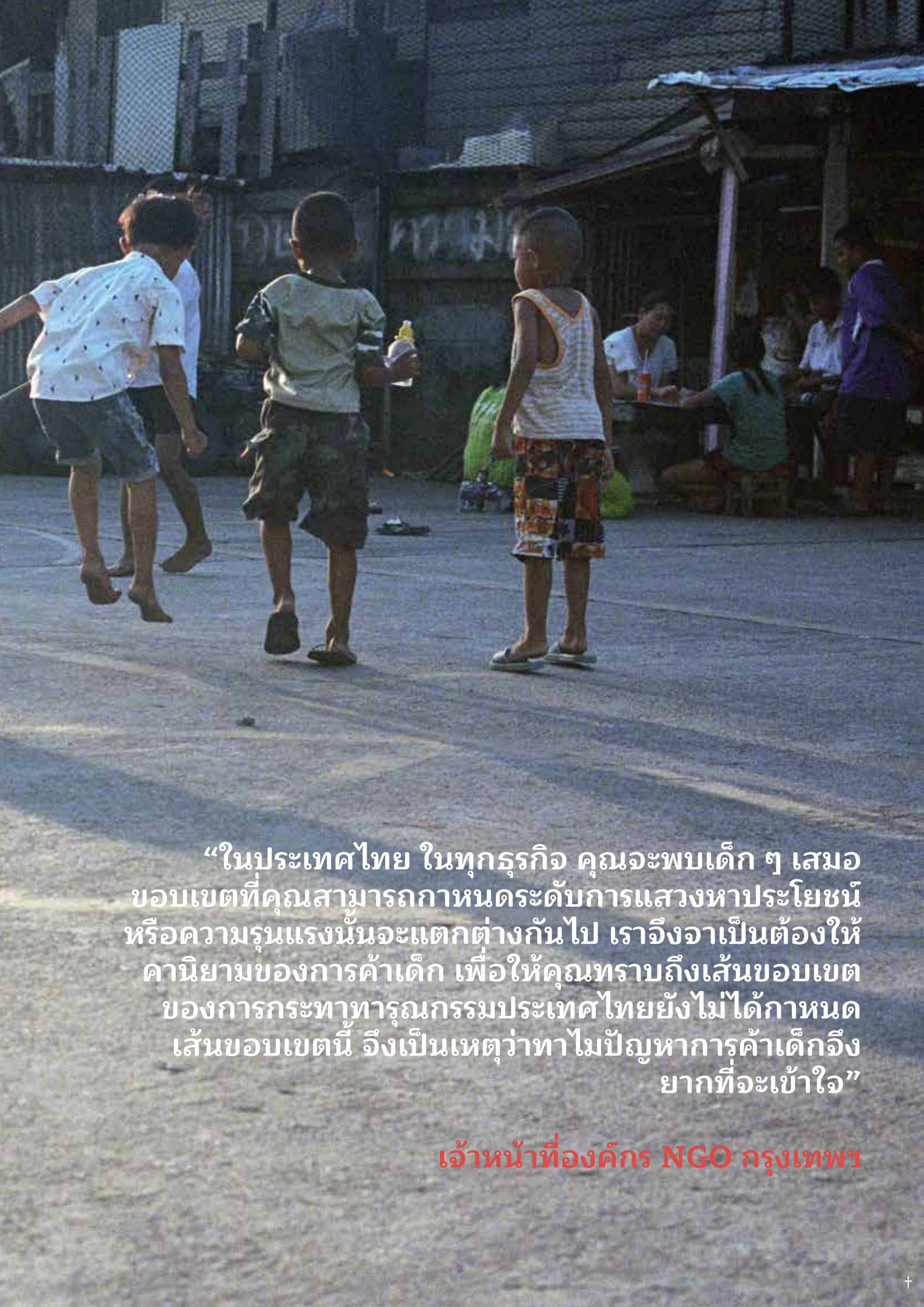
ผู้บริจาคส่วนตัว สำหรับเงินสมทบในการวิจัย การแปล
และการเผยแพร่

คำย่อ	3
บทสรุปผู้บริหาร	6
คำนิยามในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP)	7
บทที่ 1: บทนำ	8
- หลักการและเหตุผล	9
- วัตถุประสงค์การวิจัย	9
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	9
- ขอบเขตทางภูมิศาสตร์	10
- คำนิยาม	14
- กรอบกฎหมาย	16
บทที่ 2: การค้ามนุษย์ภายใน	22
บทที่ 3: การค้ามนุษย์จากกัมพูชา	28
บทที่ 4: การค้ามนุษย์จากพม่า	36
บทที่ 5: การค้ามนุษย์จากสปป.ลาว	46
บทที่ 6: ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	50
ข้อสรุป	51
ข้อเสนอแนะ	53
แหล่งอ้างอิง	56

AEC	ASEAN Economic Community (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน)
ASA	Association of Southeast Asian (สมาคมอาสา)
ASEAN	Association of South East Asian Nations (สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
AAPTIP	Australia-Asia Program to Combat Trafficking in Persons (โครงการออสเตรเลีย-เอเชียเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์)
BATWC	Bureau of Anti-Trafficking in Women & Children, Ministry of Social Development & Human Security (สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
BCATIP	Border Cooperation on Anti – Trafficking in Persons (ศูนย์ประสานงานชายแดนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์)
CBO	Community Based Organisations (องค์กรชุมชน)
COMMIT	Coordinated Mekong Ministerial Initiative against Human Trafficking (โครงการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์)
CPPCR	Committee for Protection and Promotion of Child Rights (คณะกรรมการการว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก)
CRC	Convention on the Rights of the Child (อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก)
CWCC	Cambodia Women’s Crisis Centre (ศูนย์ช่วยเหลือฉุกเฉินสตรีกัมพูชา)
ETIP	End Trafficking in Persons Program (World Vision) (โครงการยุติการค้ามนุษย์ (มูลนิธิวิชั่นเอด))
DKBA	Democratic Karen Benevolent Army (กองกำลังกะเหรี่ยงประชาธิปไตยผู้มีความเมตตา)
DSI	Department of Special Investigation (กรมสอบสวนคดีพิเศษ)
ILO	International Labour Organisation (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ)
IOM	International Organisation for Migration (องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน)
LAK	Lao Kip Currency (สกุลเงินกีบลาว)
LAPTU	Lao PDR Anti-Trafficking Unit (หน่วยงานต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
Lao PDR/Laos	Lao People’s Democratic Republic (สปป.ลาว/สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
MLSW	Ministry of Labour and Social Welfare (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)
MLoSW	Ministry of Labour and Social Work (Laos) (กระทรวงแรงงานและการสังคมสงเคราะห์ (ประเทศลาว))
MoU	Memorandum of Understanding (บันทึกความเข้าใจ)
MSDHS	Ministry of Social Development and Human Security (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
NGO	Non-Government Organisation (องค์กรนอกภาครัฐ)
NOCHT	The National Operation Centre on Prevention and Suppression of Human Trafficking (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ)
PTC	Poipet Transit Centre (ศูนย์แรกรับพอยเปต)
SEZ	Special Economic Zone (เขตเศรษฐกิจพิเศษ)
THB	Thai Baht (สกุลเงินบาทไทย)
TIP	Trafficking in Persons (Report) (รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์)
UN	United Nations (สหประชาชาติ)
UN-ACT	United Nations Action for Cooperation Against Trafficking in Persons (โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์)
UNIAP	United Nations Inter-Agency Project on Human Trafficking (หน่วยงานว่าด้วยการค้ามนุษย์แห่งสหประชาชาติ)
UNICEF	United Nations Children’s Fund (กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ)
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime (สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ)
WHO	World Health Organisation (องค์การอนามัยโลก)

“ในประเทศไทย ในทุกรูรูกิจ คุณจะพบเด็ก ๆ เสมอ
ขอบเขตที่คุณสามารถกำหนดระดับการแสวงหาประโยชน์
หรือความรุนแรงนั้นจะแตกต่างกันไป เราจึงจำเป็นต้องให้
คานียามของการค้าเด็ก เพื่อให้คุณทราบถึงเส้นขอบเขต
ของการกระทำทารุณกรรมประเทศไทยยังไม่ได้กำหนด
เส้นขอบเขตนี้ จึงเป็นเหตุว่าทำไมปัญหาการค้าเด็กจึง
ยากที่จะเข้าใจ”

เจ้าหน้าที่องค์กร NGO กรุงเทพฯ

การค้าเด็กในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

» ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและได้รับยกย่องโดยผู้ที่อาศัยในประเทศเพื่อนบ้านที่ยากไร้อย่างสปป.ลาว พม่า และกัมพูชาว่าเป็นดินแดนแห่งโอกาส ตลาดที่เฟื่องฟูและการกลายเป็นเมืองอย่างฉับพลันของประเทศไทยทำให้เกิดความต้องการแรงงานราคาถูกอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้แรงงานนับล้านจึงอพยพจากประเทศโดยรอบเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวนี้

» มีผู้อพยพประมาณ 3.7 ล้านคนอาศัยอยู่ในประเทศไทย และผู้ขอลี้ภัยและผู้ลี้ภัยอีก 130,000 คน1 ผู้อพยพส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายและไม่ได้ขึ้นทะเบียน จึงทำให้เป็นเรื่องยากในการควบคุมการอพยพ และคดีการอพยพที่ผิดกฎหมาย การลักลอบขนคนเข้าเมือง และการค้ามนุษย์กลายเป็นเรื่องที่จำแนกไม่ออกและถูกมองข้ามไป

» ด้วยการจับกุมและฟ้องร้องภายใต้กฎหมายการค้ามนุษย์เพียงไม่กี่ครั้ง ทำให้แนวปฏิบัติว่าด้วยการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนได้เป็นที่ยอมรับและแพร่หลายมากขึ้นทั่วทั้งภูมิภาค

» มีความเข้าใจผิดอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามแนวคิดทางกฎหมาย เนื่องจากผู้ค้ามนุษย์อาจถูกดาเนินคดีภายใต้กฎหมายแรงงานฐานว่าจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์หรือเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก สถิติการค้ามนุษย์ที่มีอยู่ทั่วไปกล่าวถึงปัญหานี้น้อยกว่าความเป็นจริง เนื่องจากสถิติดังกล่าวยึดตามจำนวนคนที่ถูกส่งกลับประเทศอย่างเป็นทางการเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงเด็กส่วนใหญ่ถูกเนรเทศทันทีโดยไม่มีข้อกล่าวหาหรือการบันทึกแต่อย่างใด

» แรงงานเด็กสำหรับงานก่อสร้าง โรงงาน การบรรจุปลา และการท่องเที่ยวทางเพศมีความต้องการสูงในประเทศไทย การค้าเด็กเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายและขาดข้อมูลในเชิงปริมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ไม่ได้เก็บฐานข้อมูลของเด็กที่ถูกบังคับว่าถูกค้ามนุษย์ไว้ แม้ว่าตามรายงานระบุว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (MSDHS) กำลังจัดทำฐานข้อมูลอยู่

» แม้ว่าเด็กจำนวนมากจะถูกค้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน แต่ธรรมเนียมการค้ามนุษย์ภายในโดยการขนย้ายเด็กจากเขตชนบทสู่เมืองเพื่อทำงานเป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย ตัวเลขเด็กไทยในบ้านพักเด็กดูเหมือนจะเป็นจำนวนเท่ากับหรือแม้แต่สูงกว่า เด็กต่างด้าว ข้อสันนิษฐานโดยเจ้าหน้าที่ไทยระบุว่า เด็กไทยมีความเสี่ยงในการถูกค้ามนุษย์น้อยกว่า

» คนยากจนในชนบทของประเทศไทยถือเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์และนายหน้าที่จะยื่นข้อเสนอเป็นเงินก้อนโตเพื่อแลกกับแรงงานเด็ก เด็กที่ถูกค้าด้วยวิธีนี้มีกอบลงด้วยการค้าโสเภณี การท่องเที่ยวทางเพศหรืองานที่เลื่อมลวมและอันตรายต่าง ๆ

» ในประเทศไทยเป็นเรื่องผิดกฎหมายสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในการทำงานเป็นโสเภณี อย่างไรก็ตาม การมุ่งเน้นหลักของตำรวจในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาคือการป้องกันไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีค้าประเวณี เนื่องจากพบว่ามีเด็กวัยรุ่นจำนวนมากทำงานในธุรกิจการค้าประเวณีทั่วประเทศ เด็กไทยจากการค้ามนุษย์ยังพบในงานภาคอื่น ๆ รวมทั้งการประมง การ

ก่อสร้าง งานโรงงาน การเกษตร ตลอดจนการผลิตยางพาราและน้ำมันปาล์ม

» มีความต้องการเด็กกัมพูชาสูงสำหรับงานขุดทองหรือขายดอกไม้ในพื้นที่ท่องเที่ยวของประเทศไทย ระบบนายหน้าและผู้ดำเนินการที่มีฐานมั่นคงจัดส่งเด็กเข้ากรุงเทพฯ พักพิง และถูกใช้โดยทั่วไป เด็กจะค่อย ๆ เปลี่ยนอาชีพจากการขายดอกไม้ไปเป็นการประกอบอาชีพการเกษตรและค้าประเวณี และแม้แต่กลายเป็นผู้ค้ามนุษย์เองก็มี

» ระบบการเช่าเด็กจากพ่อแม่เป็นที่แพร่หลายในประเทศกัมพูชา และหมายความว่าเด็กบางส่วนที่ถูกนำเข้ามามีในประเทศไทยถูกส่งตัวกลับประเทศ เนื่องจากกัมพูชามีโอกาสทางการศึกษาและการจ้างงานต่ำ เด็กจึงเดินทางกลับมาประเทศไทยซึ่งถือเป็นสิ่งที่หาเงินได้ง่าย ไม่มีโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีประสิทธิภาพหรือการดูแลเหยื่อการค้ามนุษย์หลังกลับสู่กัมพูชา นอกเหนือจากที่ดำเนินการโดยองค์กร NGO เพียงไม่กี่แห่ง

» ชายแดนที่ผ่านเข้าออกได้ง่ายทอดยาวระหว่างไทยกับพม่า และรัฐบาลทหารที่ปกครองประเทศมานานนับทศวรรษอันทำให้เศรษฐกิจและสังคมของพม่าพิการ เหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดการอพยพทางเศรษฐกิจของพม่าจำนวนมาก แม้ออดและระนอง คือ จุดผ่านแดนสู่ประเทศไทย 2 จุดหลักสำหรับผู้อพยพจากพม่าทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ผู้ค้ามนุษย์และนายหน้ายังใช้จุดผ่านแดนเหล่านี้ในการลักลอบขนย้ายเด็กเข้าสู่ประเทศไทยอีกด้วย

» เด็กอพยพจากพม่าพบได้ทั่วประเทศและในธุรกิจเกือบทุกประเภท มีข้อกังวลเป็นพิเศษเกี่ยวกับชะตากรรมของคนชาวโรฮิงญาซึ่งเป็นผู้ไร้สัญชาติและถูกขับไล่ออกจากบ้านโดยรัฐบาลพม่า เด็กหนุ่มและเด็กชายชาวโรฮิงญาจำนวนมากถูกค้ามนุษย์เพื่อให้ทำงานบนเรือประมงที่ดำเนินการในน่านน้ำทางตอนใต้ของไทยและมาเลเซีย

» ตามรายงานระบุว่าประเทศไทยเนรเทศชาวพม่าอพยพที่ผิดกฎหมายประมาณ 400 คนออกจากประเทศทุกวันผ่านทางเมืองบริเวณตะเข็บชายแดนทางตะวันตกเฉียงเหนือของแม่สอด และแม้ว่าจะมีการมุ่งเน้นในการบังคับเหยื่อการค้ามนุษย์ ตลอดจนส่งตัวเหยื่อกลับประเทศอย่างปลอดภัยและฟื้นฟูสมรรถภาพของเหยื่อก็ตาม แต่ทางพม่ากลับมีการดูแลหลังส่งตัวกลับน้อยมาก เหยื่อที่เป็นเด็กมักถูกค้ามนุษย์กลับเข้ามาประเทศไทยซ้ำอีกหลังส่งตัวกลับไปแล้วไม่ถึง 1 เดือน

» โอกาสในการจ้างงานมีจำกัดในประเทศลาว ดังนั้นชาวลาวจำนวนมากจึงข้ามฝั่งเข้ามาในประเทศไทยซึ่งมีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งกว่า การอพยพที่ผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ยังเกิดขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีและเด็กหญิงชาวลาวที่มีรายได้ดีในธุรกิจการค้าประเวณีซึ่งเป็นที่ต้องการของลูกค้าในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

» ความคล้ายคลึงกันทางภาษาและวัฒนธรรมระหว่างไทยกับลาวทำให้การหาเด็กจากลาวจึงเป็นที่ดึงดูดใจเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ค้ามนุษย์ เหยื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ง่ายกว่า ถือว่าเป็นแรงงานที่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากกว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีเหยื่อการค้ามนุษย์ประมาณ 150 คนต่อปีถูกส่งตัวกลับประเทศลาว ทั้งนี้มากกว่า 95% เป็นหญิงและ 80% ในจำนวนนี้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

» ทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ลงนามและให้สัตยาบันต่อพิธีสารสหประชาชาติเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2000 (พิธีสารปาเลร์โม) ซึ่งให้หลักพื้นฐานในกรอบกฎหมายร่วมที่ผู้ค้ามนุษย์สามารถถูก ดาเนินคดีทั่วทั้งภูมิภาค สิ่งนี้จะสำเร็จได้ก็ต่อ

คานิยามในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP)

ระดับที่ 1: ประเทศที่รัฐบาลดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (TVPA) โดยสมบูรณ์

ระดับที่ 2: ประเทศที่รัฐบาลดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์โดยสมบูรณ์ แต่มีความพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานเหล่านั้น

ระดับที่ 2 (กลุ่มที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ): ประเทศที่รัฐบาลดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์โดยสมบูรณ์ แต่มีความพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานเหล่านั้น และ

- จำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่รุนแรงมีจำนวนสูงมากหรือกำลังเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
- ไม่มีหลักฐานว่ามีความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่รุนแรงจากปีที่ผ่านมา

หรือ

- การประเมินว่ากำลังพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำขึ้นอยู่กับความมั่นใจสัญญาว่าจะดำเนินการเพิ่มมากขึ้นในปีถัดมา

ระดับที่ 3: ประเทศที่รัฐบาลดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์โดยสมบูรณ์ และไม่มีมีความพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานเหล่านั้น

เมื่อภาระผูกพันทางกฎหมายที่ได้รับการยอมรับภายใต้พิธีสารนี้ได้รับการแปรเปลี่ยนไปเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในแต่ละประเทศ ซึ่งในตอนนี้ยังไม่สำเร็จ

» พระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2008 เป็นกฎหมายแห่งชาติฉบับแรกของประเทศไทยว่าด้วยการค้ามนุษย์ กฎหมายแห่งชาติที่คล้ายกันนี้ได้ปรับใช้โดยประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนับตั้งแต่นั้นมา ถึงอย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ชื่อเสียงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเรื่องการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ยังคงมีอยู่ อีกทั้งความเป็นจริงและความรุนแรงของสถานการณ์ไม่ได้สะท้อนถึงข้อตกลงทางกฎหมายของภูมิภาคว่าด้วยการค้ามนุษย์

» ในปี พ.ศ. 2014 ประเทศไทยได้ถูกเลื่อนลงมาอยู่ระดับที่ 3 ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP) ของกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ระดับที่ 3 คือระดับสำหรับประเทศที่รัฐบาลดำเนินการไม่สอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำของพิธีสารสหประชาชาติเพื่อป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (พิธีสารปาแลร์โม) และไม่มีมีความพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าว การลดระดับนี้กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ไทยนาประเด็นด้านการค้ามนุษย์เข้าสู่วาระการพัฒนาประเทศ

» หลังจากอยู่ระดับที่ 3 ตามรายงาน TIP เป็นเวลาสองปี ประเทศไทยถูกเลื่อนขึ้นมาอยู่ระดับที่ 2 (กลุ่มที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ) ในปี พ.ศ. 2016 การขยับขึ้นมาอยู่ในกลุ่มที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษนี้บ่งบอกว่าประเทศไทยได้มีความพยายามอย่างจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์

» พ.ศ. 2000 อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อกังวลหลัก ๆ อยู่สำหรับประเทศไทยซึ่งได้กล่าวไว้ในรายงานสถานการณ์ TIP รวมทั้งสตรีและเด็กจำนวนมากจากประเทศเพื่อนบ้านถูกแสวงหาประโยชน์ในธุรกิจหลายประเภท รวมถึงธุรกิจการค้าประเวณี ผู้ชายและเด็กชายถูกแสวงหาประโยชน์ในการประมงเชิงพาณิชย์ และชาวโรฮิงญาถูกขายเป็นทาสบนเรือประมงทางภาคใต้ของประเทศไทย

» การค้ามนุษย์ได้ทำลายชื่อเสียงของประเทศไทยและนำไปสู่การก่ออาชญากรรมข้ามชาติ การต่อสู้กับเรื่องนี้ผ่านการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้บัญญัติกฎหมาย เจ้าหน้าที่ราชการ และประชาชนทั่วไป ตลอดจนการทำลายเครือข่ายนายหน้าจะให้ประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย การบังคับใช้บทลงโทษทางการเงินแก่นายจ้างที่แสวงหาประโยชน์จากแรงงานเด็ก ถือเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์ที่ครอบคลุมนี้

» ความพยายามในการร่วมมือกันของรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) และองค์การนอกภาครัฐ (NGO) สามารถทำลายวงจรเหยื่อที่ถูกส่งกลับบ้านไม่ให้กลับมาในประเทศไทยได้อีก ความร่วมมือข้ามพรมแดนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยสนับสนุนการศึกษาและเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมาย

» รายงานฉบับนี้เสนอแนะว่า โดยเฉพาะในประเทศไทย แรงงานเด็กในธุรกิจทุกประเภทควรทำให้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ควรบังคับใช้กฎหมายห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ค้าประเวณี พร้อมทำลายกิจกรรมการค้ามนุษย์ในเชิงรุกมากขึ้น และธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียกว่า ตกเขียว หมายถึงการขายเด็กหญิงให้กับสถานให้บริการทางเพศเพื่อชားหนี้ให้กับพ่อแม่ควรทำให้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายอาญา

บทที่ 1 บทนา

หลักการและเหตุผล

Safe Child Thailand ได้ดำเนินงานในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลาถึง 35 ปีแล้ว และเล็งเห็นถึงผลกระทบอันร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและครอบครัวจากการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงกลไกและลักษณะการค้าเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีประเทศไทยเป็นต้นทาง ปลายทาง และจุดผ่านสำหรับการค้ามนุษย์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศที่ยากจนกว่ามาก ได้แก่ ลาว พม่า และกัมพูชา ประเทศไทยกับมาเลเซียซึ่งอยู่ทางตอนใต้ จึงเป็นจุดดึงดูดของบรรดาแรงงานอพยพที่แสวงหาส่วนแบ่งแห่งความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจที่เฟื่องฟูนี้ ในประเทศไทย ความมั่งคั่งจะกระจุกอยู่ที่ใจกลางเมือง ซึ่งดึงดูดให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานภายในประเทศออกจากชนบทที่ยากจน ดังนั้นการค้ามนุษย์ในประเทศไทยจึงถือเป็นปรากฏการณ์ที่พบทั่วไปและยากที่จะบ่งชี้และจัดการมากกว่าการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดน

การค้ามนุษย์ข้ามชาติก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใต้ประมวลกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ความร่วมมือข้ามพรมแดนในทุกภาคส่วนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อทำให้ภารกิจนี้สำเร็จลุล่วง หลักฐานที่มีบ่งบอกว่าเรายังขาดตรงนี้อยู่

ปีพ.ศ. 2014 ซึ่งเป็นเวลาที่จัดทำรายงานฉบับนี้ ประเทศไทยถูกเลื่อนลงมาอยู่ระดับที่ 3 ตามที่ระบุในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP) ประจำปีของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ² มีข้อกังวลเฉพาะถูกหยิบยกขึ้นในรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับสตรีและเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านที่ถูกแสวงหาประโยชน์ในธุรกิจหลายประเภท รวมถึงการค้าประเวณี ผู้ชายและเด็กชายถูกแสวงหาประโยชน์ในธุรกิจประมงเชิงพาณิชย์ และผู้ขายชาวโรฮิงญาถูกขายเป็นทาสบนเรือประมง

ในปี พ.ศ. 2015 ประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับที่ 3 การค้นพบหลุมศพจำนวนมากตามชายแดนไทย-มาเลเซียแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยไม่สามารถปกป้องชาย หญิง และเด็กชาวโรฮิงญาจากองค์กรอาชญากรรมค้ามนุษย์ได้³ จึงทำให้การค้ามนุษย์กลายเป็นเรื่องสำคัญในวาระทางการเมืองของไทย

ในปี พ.ศ. 2016 ประเทศไทยถูกเลื่อนขึ้นมาอยู่ระดับที่ 2 (กลุ่มที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ) ซึ่งบ่งบอกว่ารัฐบาลไทยได้พยายามต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง⁴ การดำเนินการของรัฐบาลไทยเพื่อขจัดปัญหาการค้ามนุษย์และเพื่อให้สอดคล้องกับภาระผูกพันตามแนวทางปฏิบัติของสหประชาชาติ อันได้แก่ การยกระดับประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวน การเพิ่มจำนวนการดำเนินคดีและการพิพากษาลงโทษภายใต้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ และการแก้ไขพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2008 ทั้งนี้เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ปิดกิจการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบังคับและการแสวงหา

“ [การค้ามนุษย์] เป็นปัญหาที่ค่อนข้างใหม่และเพิ่งได้รับความสนใจในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์เพิ่งเกิดขึ้นมาเพียง 6 ปีเท่านั้น หลายคนเชื่อมโยงปัญหานี้กับแค่การค้าประเวณีหรือผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐานที่ทำงานในสภาพที่เลวร้ายเท่านั้น ”

นักสังคมสงเคราะห์เด็กชาวเขา ประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม รายงาน TIP ยังคงเน้นให้เห็นถึงหลักฐานการค้ามนุษย์ที่ยังคงปรากฏอยู่ในเกือบทุกธุรกิจทั่วประเทศ กลุ่มสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหลายแห่งยังคงโต้แย้งถึงการเลื่อนระดับว่า ประเทศไทยน่าจะคงอยู่ในระดับที่ 3 เช่นเดิม และการเลื่อนระดับนั้นเกิดมาจากแรงจูงใจทางการเมือง และไม่มีหลักฐานยืนยันเป็นรูปธรรม⁵

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องการค้ามนุษย์ ซึ่งได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและเครื่องมือสำหรับภาครัฐและองค์กร NGO ที่ปฏิบัติงานเพื่อต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์ในภูมิภาคนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทำความเข้าใจและศึกษาปรากฏการณ์การค้าเด็ก รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบคำถามการวิจัยต่อไปนี้

- » ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และจุดผ่านสำหรับการค้าเด็กอย่างไร?
- » เหตุการณ์การค้ามนุษย์มาจากที่ไหน?
- » ทำไมเด็กและบางชุมชนจึงมีความเสี่ยงเป็นพิเศษ?
- » พ่อแม่และครอบครัวมีบทบาทอะไรในกระบวนการค้ามนุษย์?
- » เส้นทางหลักเข้าสู่ประเทศไทยและจุดปลายทางสุดท้ายที่พบทั่วไปสำหรับกลุ่มต่าง ๆ อยู่ที่ไหน?
- » กลยุทธ์ทั่วไปในการหลบเลี่ยงด้านควบคุมชายแดนคืออะไร?
- » รายงานการค้ามนุษย์ (TIP) ของรัฐบาลสหรัฐฯ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์นี้อย่างถูกต้องหรือไม่?
- » มีสำนักงานและองค์กรใดบ้างในพื้นที่กำลังทำงานยื่นหยัดต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์?
- » อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการต่อสู้กับการค้าเด็กในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง?

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ไม่มีระบบข้อมูลและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารทั่วโลกสำหรับคดีค้ามนุษย์ แม้ว่าจะมีระบบนี้อยู่ก็ตาม แต่ไม่มีฐานข้อมูลในระดับชาติในประเทศไทย กัมพูชา พม่า หรือลาวที่จะป้อนเข้าสู่ระบบ ข้อมูลและสถิติที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับกิจกรรมเถื่อนนี้กำลังขาดแคลนอย่างมาก เนื่องจากการที่จะได้ข้อมูลสถิติระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศมานั้นเป็นเรื่องที่ยาก

ในกรณีที่ขาดข้อมูลทางสถิติ รายงานฉบับนี้ได้เสนอข้อมูลประมาณการและการวิเคราะห์ตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสำรวจภาคสนามในประเทศไทย กัมพูชา ลาว และพม่า การค้ามนุษย์มีหลายส่วนที่ยังคลุมเครือ ความสับสนมักเกิดจากความล้มเหลวในการแยกแยะปัญหาระหว่างแรงงานเด็ก การค้าเด็ก และการลักลอบขนเด็กเข้าเมือง แต่ละอย่างนี้เป็นปัญหาที่แยกจากกัน และรายงานฉบับนี้พยายามมุ่งเน้นที่การค้ามนุษย์อย่างใกล้ชิด

การวิจัยภาคสนามเป็นวิธีการเดียวที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหานี้ในทางปฏิบัติ ในกรณีที่ขาดข้อมูลทางสถิติที่เชื่อถือได้และไม่มีการใดที่จะได้ข้อมูล เราจึงต้องพึ่งหลักฐานเชิงประจักษ์และประสบการณ์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่

งานวิจัยนี้ประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และการวิเคราะห์แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมถึงเจ้าหน้าที่ราชการ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง กรมสืบสวนพิเศษ (DSI) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การตรวจสอบเอกสารทางกฎหมายและเอกสารราชการ ได้แก่ แบบฟอร์มการระบุตัวเหยื่อ ระเบียบการส่งกลับประเทศเดิมและรายงานประจำปี การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ หน่วยงานช่วยเหลือระหว่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย องค์กร NGO เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์และนักสังคมสงเคราะห์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การสัมภาษณ์ชุมชนท้องถิ่น ครอบครัว และผู้ปกครอง รวมทั้งการสังเกตการณ์ผู้ค้ามนุษย์และเหยื่อที่เป็นเด็กและสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทั่วทั้งประเทศไทย พม่า ลาว และกัมพูชา

ขอบเขตทางภูมิศาสตร์

ข้อมูลนี้ได้รับการเก็บรวบรวมในพื้นที่ต่อไปนี้:

ประเทศไทย

กรุงเทพฯ: องค์กรระหว่างประเทศและสำนักงานราชการหลายแห่งตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ราชการ เจ้าหน้าที่ตำรวจ กระทรวง และองค์กร NGO ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เพื่อเก็บข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับการปรับใช้นโยบายและเพื่อเสาะหาข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับการค้าเด็ก

ชลบุรี: พัทยาเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดชลบุรีและเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อที่สุดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการท่องเที่ยวทางเพศ ย่านโคมแดงเป็นบ้านของชาย หญิง และเด็กนับพันคนที่กลายเป็นเหยื่อการค้าประเวณี การสัมภาษณ์เบื้องต้นในกรุงเทพฯ ช่วยบ่งชี้ว่า พัทยาเป็นจุดปลายทางสำคัญสำหรับเหยื่อเด็กที่ทำงานในธุรกิจการค้าประเวณี

ตาก: ตากตั้งอยู่บริเวณชายแดนระหว่างไทยกับพม่า ในจังหวัดตากมีค่ายผู้ลี้ภัยขนาดใหญ่อยู่ 3 แห่ง โดยมีผู้ลี้ภัยชาวพม่าถึง 60,000 คน 256 แม่สอดเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดตากซึ่งเป็นจุดผ่านแดนไปยังเมียนมา จึงทำให้แม่สอดเป็นศูนย์กลางสำหรับชุมชนพม่าอพยพ ตากเป็นหนึ่งในเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศ (SEZ) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศในกลุ่ม ASEAN⁶

แม่สอดเป็นจุดผ่านสำหรับเหยื่อเด็กที่ถูกนำเข้าสู่อไทยจากพม่า นอกจากนั้น รายงานฉบับนี้ยังระบุว่าแม่สอดเป็นชุมชนต้นทางที่สำคัญสำหรับการค้าเหยื่อเด็กชาวพม่าอีกด้วย โดยมักจะพบเห็นขายดอกไม้ในกรุงเทพฯ หรือทางานชั้นต่ำในสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ของประเทศไทย พื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในทะเลที่เอื้อให้ผู้ค้ามนุษย์ใช้ประโยชน์จากความเปราะบางของแรงงานอพยพและลูกหลานของพวกเขา

ระนอง: ระนองตั้งอยู่ตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับพม่าที่อยู่ค่อนข้างมาทางใต้มากกว่าตาก เนื่องจากอยู่ติดกับประเทศไทย แรงงานอพยพชาวพม่าที่ผิดกฎหมายจำนวนมากจึงเข้าสู่ประเทศไทยที่จุดผ่านแดนที่ไม่ได้รับอนุญาตตามแนวชายแดน ระนองเป็นจุดปลายทางที่สำคัญสำหรับชาวโรฮิงญาที่เข้ามาในประเทศไทยและเป็นจุดผ่านสำหรับเด็กที่ถูกส่งให้กับเรือประมงทางภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย

หนองคาย: หนองคายเป็นจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง มีสะพานมิตรภาพเชื่อมระหว่างไทยกับลาว หนองคายเป็นจุดหมายเริ่มต้นสำหรับเด็กชาวลาว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิง ที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยผ่านทางเวียงจันทน์ นครหลวงของประเทศลาว ในหนองคายมีสถานให้บริการทางเพศจำนวนมาก ซึ่งจ้างเด็กสาวชาวลาวและไทยที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์เพื่อขายบริการแก่

ลูกค้าชาวลาว ไทย และต่างประเทศ นอกจากนี้ หนองคายยังเป็นจุดผ่านสำหรับเด็กที่ถูกค้าเพื่อป้อนให้กับสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ของประเทศไทยรวมถึง กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต

เชียงใหม่: เชียงใหม่เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับสองของประเทศไทย มีจังหวัดรายล้อมโดยรอบ เป็นจุดผ่านสำหรับผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กชาวพม่าที่เข้ามาในประเทศไทยจากชุมชนชนบทผ่านทางถนนในป่าและเส้นทางที่ไม่ได้รับอนุญาต เชียงใหม่อยู่ใกล้กับชุมชนชาวเขาหลายแห่งที่ตกเป็นเหยื่อของผู้ค้ามนุษย์ในพื้นที่

เช่นเดียวกับหนองคาย เชียงใหม่มีสถานให้บริการทางเพศที่จ้างทั้งเด็กชาวเขาและชาวพม่า โดยส่วนใหญ่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของธุรกิจการท่องเที่ยวทางเพศในเชียงใหม่ เชียงใหม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่ล้อมรอบไปด้วยชุมชนพื้นเมืองชนบท และกลายเป็นจุดปลายทางที่สำคัญสำหรับเหยื่อการค้าเด็กที่จบลงด้วยการค้าประเวณี หรือเป็นขอทานและขายดอกไม้

ภูเก็ต: ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในแถบทะเลอันดามันทางตะวันตกของประเทศไทย ภูเก็ตเชื่อมต่อกับแผ่นดินใหญ่โดยทางบก เป็นท่าเรือประมงที่คึกคักและเป็นจุดปลายทางสำหรับเหยื่อการค้ามนุษย์ที่ถูกนำเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อทำงานบนเรือประมงและธุรกิจการบริการปลา ภูเก็ตยังเป็นจุดท่องเที่ยวยอดนิยมและมีสถานค้าประเวณีขึ้นชื่อ ซึ่งเป็นที่ที่เด็กทั้งหญิงและชายถูกแสวงหาประโยชน์ในบาร์และสถานให้บริการทางเพศ

ประเทศกัมพูชา

ปอยเปต: ปอยเปตเป็นเมืองในจังหวัดบันเตียเมียนเจย ตั้งอยู่บนตะเข็บชายแดนระหว่างกัมพูชากับไทย ปอยเปตเป็นจุดอย่างเป็นทางการสำหรับการส่งเหยื่อการค้ามนุษย์และการเนรเทศผู้อพยพเลือนล้นสู่กัมพูชา พบว่าเด็กชาวกัมพูชาที่ถูกค้ามนุษย์ในประเทศไทยและมาเลเซียเกินกว่า 90% มาจากสลัมและหมู่บ้านในพื้นที่นี้⁷

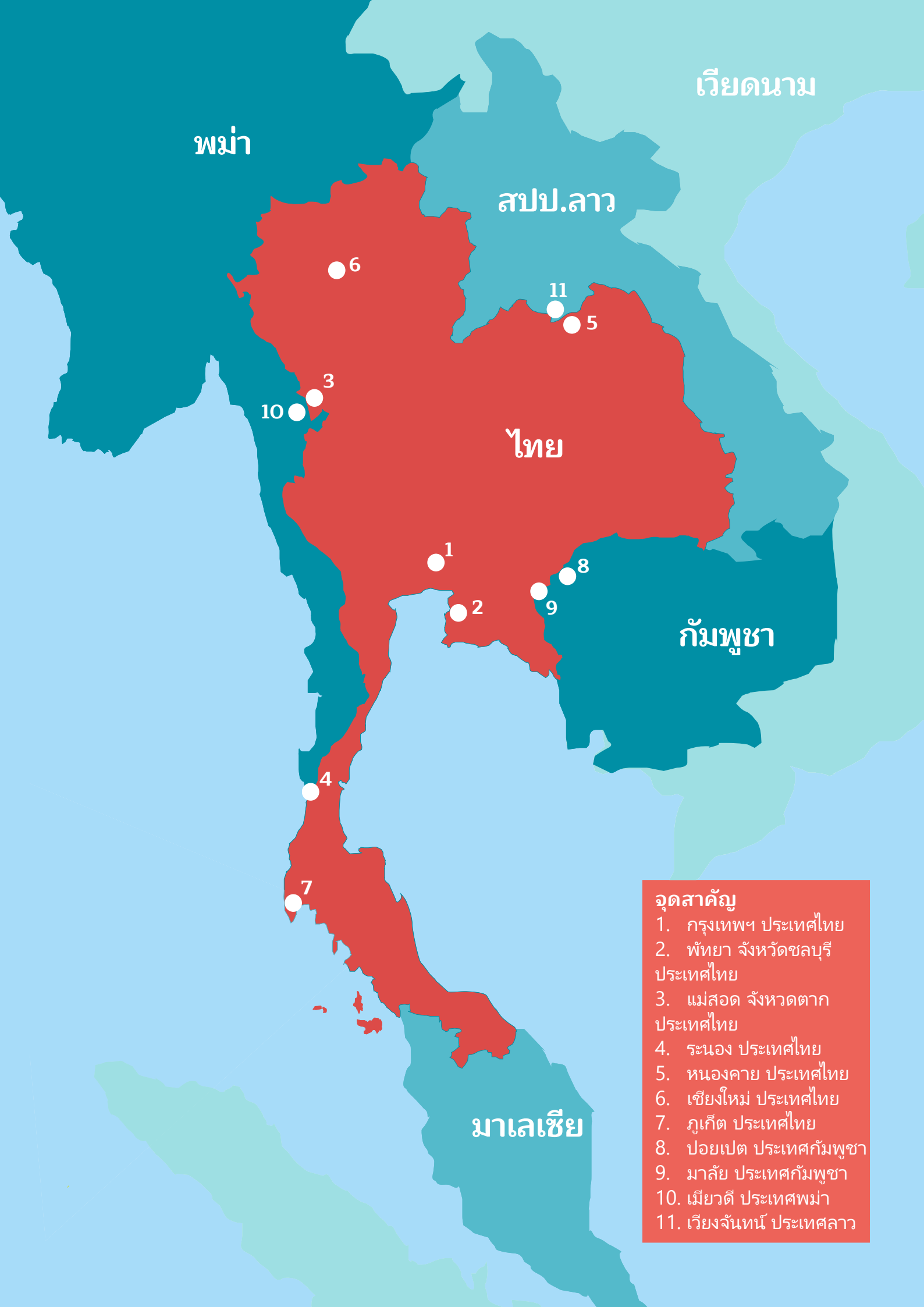
มาลัย: มาลัยเป็นอำเภอที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดบันเตียเมียนเจย ทางตะวันตกเฉียงเหนือของกัมพูชา มาลัยเป็นจุดเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายสู่ประเทศไทย และเป็นจุดที่นายหน้าต่าง ๆ ใช้ในช่วงเวลาที่มีการตรวจอย่างเข้มงวดในปอยเปต เด็กจากมาลัยมักเป็นเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์ที่หวังหาข้อตกลงซื้อขายกับพ่อแม่เด็กที่มีหนี้สิน

ประเทศพม่า

เมียวดี: เมียวดีเป็นเมืองทางตะวันออกเฉียงใต้ของพม่าในรัฐกะเหรี่ยงบริเวณชายแดนติดกับประเทศไทย เมียวดีถูกกั้นจากประเทศไทย (แม่สอด) โดยแม่น้ำเมย เมืองนี้ถือเป็นจุดการค้าที่สำคัญที่สุดระหว่างพม่ากับไทย และเป็นที่ตั้งของจุดเข้าออกเถื่อนหลายแห่ง ซึ่งนายหน้าและผู้อพยพใช้เดินทางไปมาระหว่างประเทศ เมื่อมีการส่งตัวเหยื่อเด็กชาวพม่ากลับประเทศ พวกเขาจะถูกส่งไปที่ศูนย์พักพิงเมียวดี ในหลายกรณี การส่งตัวกลับประเทศถูกดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการผ่านจุดเข้าออกเถื่อน ซึ่งมักมีการทำให้ถูกกฎหมายสำหรับข้อตกลงการค้าบางอย่าง

ประเทศลาว

เวียงจันทน์: เวียงจันทน์เป็นนครหลวงของประเทศลาว และตั้งอยู่ตามแนวชายแดนตอนเหนือของประเทศไทย เชื่อมต่อกับจังหวัดหนองคายของประเทศไทยผ่านทางสะพานมิตรภาพ เด็กจำนวนมากจากหมู่บ้านเล็ก ๆ ทั่วประเทศเดินทางไปเวียงจันทน์เพื่อหางานทำ เมื่อถึงเวียงจันทน์ พวกเขาจะถูกหลอกล่อให้ไปประเทศไทยโดยมีนายหน้าคอยโน้มน้าวว่า พวกเขาจะหาเงินได้มากขึ้นหากไปประเทศไทย นอกจากนี้ เวียงจันทน์ยังเป็นจุดอย่างเป็นทางการสำหรับการส่งกลับประเทศและการเนรเทศของเหยื่อชาวลาว และเป็นสถานที่ตั้งขององค์กร NGO หลายแห่งที่ทำงานให้บริการช่วยเหลือเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย

จุดสำคัญ

1. กรุงเทพฯ ประเทศไทย
2. พัทธยา จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย
3. แม่สอด จังหวัดตาก ประเทศไทย
4. ระนอง ประเทศไทย
5. หนองคาย ประเทศไทย
6. เชียงใหม่ ประเทศไทย
7. ภูเก็ต ประเทศไทย
8. ปอยเปต ประเทศกัมพูชา
9. มาลัย ประเทศกัมพูชา
10. เมียวดี ประเทศพม่า
11. เวียงจันทน์ ประเทศลาว

433031
B.O.T

รฟท. SRT

ความจุถังเก็บน้ำ 29330 ลิตร
ถังเก็บน้ำ 29330 ลิตร

ถังเก็บน้ำ	29330	ลิตร
ถังเก็บน้ำ	26700	ลิตร
ถังเก็บน้ำ	27500	ลิตร

“รัฐบาลไทยต้องการทราบว่า มีจำนวนเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย
รวมทั้งสิ้นกี่คน รายงานหลายแหล่งจึงระบุว่าเหยื่อจำนวนมาก ซึ่งทำให้ประเทศไทยกลัดกลุ้มใจกันทั้งประเทศ แต่ที่
จริงแล้วไม่มีข้อมูลที่เชื่อถือได้ องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์
ทุกแห่งในประเทศไทยใช้มาตรฐานและวิธีการที่แตกต่างกันใน
การบ่งชี้กรณีการค้ามนุษย์ ไม่มีการสื่อสารหรือระบบที่แท้
จริงในการเปรียบเทียบข้อมูลที่ดำเนินการอยู่เลย”

พนักงานองค์กร NGO กรุงเทพฯ

บ.ท.ค.4 29033B 0 T

บร.ค.ค.
LOAD

26000 กก

16

เด็กมีความหมายว่าอะไร?

คำนิยามของคำว่า เด็ก ที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายที่สุดถูกกำหนดโดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติ พ.ศ. 1989 คือ บุคคลใด ๆ ก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁸

อย่างไรก็ตาม หลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีคำจำกัดความตามจารีตประเพณีของคำว่า “เด็ก” ที่แตกต่างกันและไม่สม่ำเสมอ และมีหมวดหมู่ที่แยกกันสำหรับคำว่า “ผู้เยาว์” ซึ่งมีแนวโน้มทำให้ “การค้าเด็ก” มีความคลุมเครือในทางกฎหมาย

ตัวอย่างเช่น พม่า ได้จำกัดความว่า “เด็ก” คือ บุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี⁹ นั้นหมายความว่า การค้าเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปีมีแนวโน้มถูกดำเนินคดีในข้อหาค้าเด็ก ผู้เยาว์ คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 16 ถึง 18 ปี ซึ่งมีแนวโน้มการบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์น้อยกว่า แต่จะเป็นแรงงานเด็กก๊อปปี้

การค้ามนุษย์มีความหมายว่าอะไร?

ยังไม่มีคำจำกัดความร่วมที่ยอมรับกันในระดับสากลของคำว่า การค้ามนุษย์ ซึ่งทำให้กิจการนี้เฟื่องฟู ลอยนวล และไม่อาจบ่งชี้ว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญาในทั่วโลกจนกระทั่งปี พ.ศ. 2000

คำจำกัดความระหว่างประเทศของคำว่า “การค้ามนุษย์” ถูกกำหนดโดยมาตรา 3 (a) ของพิธีสารปาแลร์โม คือ:

การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลใดด้วยวิธีการขู่ข่ม หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจหรือสถานะความสับสน หรือการให้ หรือรับเงิน หรือผลประโยชน์โดยมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการการเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย เป็นอย่างน้อยที่สุด”¹⁰

พิธีสารเข้าใจว่า การค้ามนุษย์ ตามคำจำกัดความต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่

การกระทำ (Action): การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ หรือการจัดให้อยู่อาศัย

วิธีการ (Means): การใช้กำลัง การบีบบังคับ การลักพาตัว การฉ้อโกง การหลอกลวง การใช้สถานะความสับสนหรือการให้เงินแก่บุคคลผู้มีอำนาจควบคุมเหยื่อโดยมิชอบ

ความมุ่งประสงค์ (Purpose): ความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ (การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การค้าประเวณี การบังคับใช้แรงงาน ฯลฯ)¹¹

พิธีสารปาแลร์มยังระบุว่า คดีค้าเด็กจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบแค่ 2 ใน 3 ประการนี้ เท่านั้นคือ การโยกย้ายและการแสวงหาประโยชน์ เนื่องจากเด็กตามคำจำกัดความไม่สามารถให้ความยินยอมตามกฎหมายในการโยกย้าย

การค้าเด็กมีความหมายว่าอะไร?

พิธีสารปาแลร์มพิจารณาว่าการค้าเด็กเป็นการจัดการหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ซึ่งบุคคลใด ๆ ก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ แม้ว่าจะ ไม่เกี่ยวข้องกับวิธีการใด ๆ

ที่ระบุไว้ในอนุวรรค (a) ของมาตรา¹²

ประเทศไทยใช้คำนิยามนี้เป็นพื้นฐานในการจำแนกประเภทการค้าเด็กตามกฎหมาย:

“บุคคลใดก็ตามที่จัดหา ซื้อ ขาย จาหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์”¹³

แม้ว่าความพยายามในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาคในการเสนอคำนิยามที่เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการค้าเด็กมีอิทธิพลบางอย่าง แต่ความพยายามเหล่านี้จะไร้ความหมายหากปราศจากการสนับสนุนโดยกฎหมายภายในประเทศที่มีประสิทธิภาพในทุก ๆ ประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยคำจำกัดความของคำว่า “การค้ามนุษย์” และ “เด็ก” มีความสอดคล้องกัน

หากไม่มีคำจำกัดความนี้ คดีค้ามนุษย์จำนวนมากจะไม่อาจถูกบ่งชี้ ตระหนัก และ/หรือถูกดำเนินคดีได้ ในบางกรณีเหยื่อการค้ามนุษย์เองอาจถูกดำเนินคดีในฐานะผู้อพยพเถื่อน เนื่องจากสถานะเหยื่อไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนในกฎหมาย เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอาจถูกดำเนินคดีแบบผู้ใหญ่ หากประเทศต้นกำเนิดใช้คำจำกัดความที่แตกต่างกันของอายุของเด็ก และ/หรืออายุที่ยอมให้ร่วมประเวณีได้

การค้ามนุษย์ภายในคืออะไร?

การค้ามนุษย์ภายในหรือเรียกว่าการค้ามนุษย์ในประเทศ คือ การค้ามนุษย์ (โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือเชื้อชาติ) ภายในเขตแดนของประเทศ¹⁴ ตัวอย่างเช่น เด็กที่ถูกค้าจากหมู่บ้านหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทยเพื่อนำเข้าสู่กรุงเทพฯ ด้วยความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ถือเป็นคดีค้ามนุษย์ภายใน

การทารุณกรรมเด็กคืออะไร?

องค์การอนามัยโลก (WHO) จำกัดความการทารุณกรรมเด็ก (child abuse) ว่า “การทารุณร่างกายและจิตใจในทุกรูปแบบ การล่วงละเมิดทางเพศ การละเลย และการแสวงหาประโยชน์ที่ก่อให้เกิดอันตรายจริงหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ พัฒนาการ หรือศักดิ์ศรีของเด็ก ภายใต้คำจำกัดความกว้าง ๆ นี้สามารถแยกแยะลักษณะการทารุณกรรมออกได้เป็น 5 ประเภทย่อย คือ การทารุณร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศ การละเลยไม่เอาใจใส่ การทารุณจิตใจ และการแสวงหาประโยชน์”¹⁵

ในประเทศไทยมีอุบัติการณ์การทารุณกรรมเด็กสูงพอที่ทำให้เรื่องนี้กลายเป็นข้อกังวล ในปี พ.ศ. 2013 องค์การ UNICEF รายงานว่า มีเด็กกว่า 19,000 คนเข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลจังหวัดทั่วประเทศอันเป็นผลมาจากการทารุณกรรม ในจำนวนเด็ก 19,000 คนนี้ มี 70% ถูกล่วงละเมิดทางเพศ¹⁶

การค้าเด็กเป็นรูปแบบการทารุณกรรมเด็กในตัวเองอยู่แล้ว นอกจากนี้ เด็กที่ถูกค้ามนุษย์ซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ดูแลมีความเสี่ยงอย่างยิ่งต่อการถูกทารุณร่างกาย ทารุณจิตใจ ล่วงละเมิดทางเพศ และละเลยไม่เอาใจใส่

ในประเทศไทย คดีค้าเด็กอาจถูกนำไปฟ้องร้องในศาลเป็นคดีทารุณกรรมเด็กและในทางกลับกัน ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกล่าว การทารุณกรรมเด็ก คือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่เป็นการล่วงละเมิดเด็ก เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับคำจำกัดความของการค้ามนุษย์ ตำรวจมักพิสูจน์ความผิดว่าเป็นคดี “การทารุณกรรมเด็ก” ซึ่งง่ายกว่าการสืบสวนสอบสวนและบ่งชี้ว่าเป็นคดี “การค้าเด็ก” แม้ว่าการค้ามนุษย์จะเป็นฐานความผิดที่ถูกต้องก็ตาม

แรงงานเด็กคืออะไร?

แรงงานเด็ก คือ การว่าจ้างให้เด็กทำงานใด ๆ ก็ตามที่ผิดรอนสิทธิความเป็นเด็ก ครอบคลุม โอกาสการเข้าเรียนปกติในโรงเรียน และเป็นอันตรายทางร่างกาย จิตใจ สังคม หรือศีลธรรม¹⁷

แม้ว่าแรงงานเด็กอาจไม่ได้เป็นผลมาจากการค้ามนุษย์เสมอไป แต่เด็กมักถูกค้าเพื่อเป็นแรงงานบังคับ เป็นทาส และรับใช้ภายในบ้าน

แรงงานเด็กในประเทศไทยถือเป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย และถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายในการจ้างงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี¹⁸ ตามขนบธรรมเนียมในประเทศไทย แรงงานเด็กถือเป็นแรงงานที่เป็นส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจในชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเกษตรกรรมฉะนั้นจึงอาจมีผลกระทบทางสังคมเพียงเล็กน้อยหรืออาจไม่มีเลยก็ได้สำหรับการให้เด็กทำงาน

ในทุกวันนี้ มีเด็กไทยจำนวนน้อยลงที่ต้องทำงานเนื่องจากการเข้าถึงการศึกษาที่มีการปรับปรุงดีขึ้นมาก¹⁹ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลดีต่อเด็กในประเทศไทย แต่ความต้องการแรงงานเด็กก็ยังคงมีอยู่ เด็กอพยพและเด็กจากชุมชนพื้นเมืองในภาคเหนือของประเทศไทยตอบสนองความต้องการนี้ ซึ่งโดยปกติแล้วเด็กเหล่านี้ไม่มีสัญชาติไทยและไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้

คดีแรงงานเด็กมักถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายว่าด้วยการทารุณกรรมเด็ก เมื่อเด็กถูกพ่อแม่ของตนบังคับให้ขอทานตามถนน นี่อาจเข้าข่ายการค้าเด็ก แรงงานเด็ก หรือการทารุณกรรมเด็ก ซึ่งพ่อแม่อาจถูกดำเนินคดีภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

การค้ามนุษย์และการลักลอบขนคนเข้าเมืองมีความแตกต่างกันอย่างไร?

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ให้คำจำกัดความของการค้ามนุษย์ว่าเป็น “การอำนวยความสะดวก การขนส่ง การพยายามขนส่ง หรือการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของบุคคลข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ โดยละเมิดกฎหมายของประเทศอย่างน้อยหนึ่งประการ ไม่ว่าจะโดยการปกปิดซ่อนเร้นหรือการหลอกลวง เช่น การใช้เอกสารปลอม”²⁰

โดยทั่วไปแล้ว การลักลอบขนคนเข้าเมืองเป็นการสร้างผลกำไรให้กับผู้ลักลอบ เนื่องจากผู้ที่ถูกลักลอบจะต้องจ่ายเงินเพื่อให้ผู้ลักลอบขนตนเองข้ามเขตแดน (เช่น ทางด้านหลังรถบรรทุก) อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความนี้ไม่ได้จำกัดแค่ผลประโยชน์ทางการเงินเท่านั้น

การลักลอบขนคนเข้าเมืองไม่มีเอกสารหรือคำประกาศอย่างเป็นทางการ ดังนั้นจึงถือว่าบุคคลที่ถูกลักลอบขนเข้าเมืองเป็นผู้อพยพเถื่อนโดยปริยาย พวกเขาไม่ได้เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ แต่สถานการณ์และสถานะของพวกเขาในฐานะผู้อพยพเถื่อนทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ

ในประเทศไทย คดีลักลอบขนคนเข้าเมืองจำนวนมากกลายเป็นคดีค้ามนุษย์ บุคคลหนึ่งอาจจ่ายเงินให้ผู้ลักลอบพาตนเองเข้าประเทศไทย และเมื่อเดินทางมาถึงแล้ว บุคคลดังกล่าวจะถูกพาไปยังสถานที่ทำงานเพื่อความมั่งคั่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ต่อไป อาชญากรรมเหล่านี้ไม่ได้ถูกอาชญากรรม บังคับ หรือตั้งข้อหาอย่างเสมอต้นเสมอปลายภายใต้กฎหมายการค้ามนุษย์

บุคคลที่ถูกลักลอบขนเข้าเมือง คือ ผู้ที่ยินยอมให้พาตนเองข้ามเขตแดนของประเทศโดยมิชอบ หากไม่มีการให้ความ

ยินยอมหรือมีการหลอกลวง ถือว่าบุคคลนั้นถูกค้ามนุษย์ ดังนั้นในกรณีที่ผู้ที่ถูกลักลอบเป็นเด็ก มักถือว่าเป็นคดีค้ามนุษย์เนื่องจากเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมตามกฎหมายให้ลักลอบพาเข้าเมืองได้ อย่างไรก็ตาม ไม่มีความแตกต่างทางกฎหมายในทางปฏิบัติระหว่างเด็กที่ถูกลักลอบขนเข้าเมืองและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ผู้ค้ามนุษย์คือใคร?

องค์การ UNICEF ระบุว่า บุคคลใดก็ตามที่รู้ว่าการกระทำของตนอาจนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ค้ามนุษย์ ในขณะที่ผู้ที่ไม่มีเจตนา ไม่รู้ หรือไม่สงสัยว่า เด็กจะถูกแสวงหาประโยชน์ ไม่ถือว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์²¹

การค้ามนุษย์มักเกี่ยวข้องกับเครือข่ายอาชญากรรมที่มีความซับซ้อน องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนผู้ค้ามนุษย์ อาชญากร และผู้สมรู้ร่วมคิด อย่างไรก็ตาม ในบางบริบท การค้ามนุษย์เกิดขึ้นภายในครอบครัว ญาติ และแม้กระทั่งพ่อแม่อาจสมรู้ร่วมคิดกันค้าลูกหลานของตน ซึ่งรู้ถึงลูกหลานของตนจะต้องตกอยู่ในอันตรายและถูกแสวงหาประโยชน์

ลองพิจารณากรณีต่อไปนี้:

ทั้งสองคดีเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก แรงงานเด็ก และการทารุณกรรมเด็ก อย่างไรก็ตาม มีเพียงคดีเดียวเท่านั้นที่ถือเป็นคดีค้ามนุษย์ คดีเหล่านี้เป็นสถานการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และแสดงถึงความยากในการให้คำจำกัดความของการค้ามนุษย์ การบังคับคดีค้าเด็ก และดำเนินคดีกับผู้ค้าเด็กภายใต้กฎหมายการค้ามนุษย์ การค้ามนุษย์ทุกคดีมีความแตกต่างกันไป และคำนึงถึง วัฒนธรรม และความเชื่อของแต่ละประเทศหรือชุมชนมีผลต่อคำจำกัดความและกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์และแรงงานเด็ก

คดีที่ 1: เด็กชายวัย 13 ปีอาศัยอยู่กับพ่อแม่ผู้อพยพในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในประเทศไทย เด็กชายติดตามพ่อแม่ไปทำงานในโรงงานทอผ้าในเมืองใกล้เคียง ด้วยการทำงานร่วมกับพ่อแม่ในโรงงานเป็นเวลา 10 ชั่วโมงต่อวัน เด็กชายได้รับค่าจ้างเล็กน้อยที่ช่วยบรรเทาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัวได้

ไม่ใช่คดีค้ามนุษย์ ครอบครัวผู้อพยพทำงานในประเทศไทยโดยสมัครใจ และแม้ว่าเด็กคนนี้จะไม่มีสิทธิในการศึกษา ตลอดจนให้ทำงานเป็นเวลานานและเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่เด็กชายคนนี้ก็ไม่ได้ถูกค้าเพื่อความมั่งคั่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์แต่อย่างใด

คดีที่ 2: เด็กหญิงวัย 15 ปีจากเขตชนบททางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยถูกพ่อแม่ส่งเข้ามาทำงานที่บาร์ของลูกพี่ลูกน้องห่าง ๆ ในกรุงเทพฯ พ่อของเธอพาเธอเข้ากรุงเทพฯ และทิ้งเธอไว้ในความดูแลของลูกพี่ลูกน้องซึ่งเธอไม่เคยพบมาก่อน เธอจะต้องทำงานในบาร์ทุกคืนและส่งรายได้กลับบ้านให้กับพ่อแม่ของเธอ

เป็นคดีค้ามนุษย์ เด็กได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ และเมื่อมาถึงแล้วก็มี “การจัดให้อาศัยและการรับไว้” เพื่อความมั่งคั่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ เด็กเดินทางออกจากสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเข้าสู่สถานการณ์ที่มีการแสวงหาประโยชน์ดังนั้นในกรณีที่ผู้ที่ถูกลักลอบเป็นเด็ก มักถือว่าเป็นคดีค้ามนุษย์เนื่องจากเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมตามกฎหมายให้ลักลอบพาเข้าเมืองได้ อย่างไรก็ตาม ไม่มีความแตกต่างทางกฎหมายในทางปฏิบัติระหว่างเด็กที่ถูกลักลอบขนเข้าเมืองและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ถูกแสวงหาประโยชน์ ไม่ถือว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์²¹

กฎหมายระหว่างประเทศ

การค้ำนุษย์เป็นอาชญากรรมที่ขยายครอบคลุมทั่วโลก กฎหมายระหว่างประเทศทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับการค้ำนุษย์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการปรับใช้ตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ร่วมสมัยก็ตาม ประเทศต่าง ๆ ก็ยังเผชิญกับความท้าทายอย่างต่อเนื่องในการปรับใช้นโยบายและปฏิบัติตามภาระผูกพันในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

ขั้นตอนแรกในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ คือ การให้สัตยาบัน* และ/หรือการภาคยานุวัติต่ออนุสัญญาและพิธีสาร การให้สัตยาบันของประเทศส่งผลให้มีการตรวจสอบอย่างเป็นทางการโดยคณะกรรมการสหประชาชาติ (UN) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อออกแบบการวิจัยและรวบรวมข้อเสนอแนะจากองค์กรที่ดำเนินงานในภาคสนาม

ประเทศที่ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาและพิธีสารเฉพาะจะต้องส่งรายงานที่ระบุถึงระดับการปฏิบัติตามเป็นประจำ ประเทศต่าง ๆ มักจะรีรอในการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาหรือพิธีสารจนกว่าประเทศของตนจะผ่านกฎหมายในประเทศที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันของสนธิสัญญาได้

ในปีพ. ศ. 2000 สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ได้ร่างหนังสือตราสารกฎหมายที่สำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่

- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ
- พิธีสารสหประชาชาติเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (พิธีสารปาแลร์โม)
- พิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นโดยทางบก ทะเล และอากาศ

ตารางในหน้า 19 แสดงความมุ่งมั่นของไทย กัมพูชา พม่า และลาวต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่สำคัญเกี่ยวกับอาชญากรรมและการค้ำนุษย์

พิธีสารปาแลร์โม

พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ำนุษย์แห่งสหประชาชาติ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก หรือที่รู้จักกันในชื่อพิธีสารปาแลร์โมถือเป็นสนธิสัญญาที่สำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดในการรับมือโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับปัญหาการค้ำนุษย์ เป็นข้อผูกพันอันมั่นคงที่มีศักยภาพในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงต่อวิถีทางในการจัดการปัญหาการค้ำนุษย์ของโลก

พิธีสารให้นิยามการค้ำนุษย์ในบริบทระดับสากลและกำหนดมาตรฐานอย่างละเอียดในการป้องกันและดำเนินคดีโดยอ้างอิงข้อผูกพันทางกฎหมายซึ่งสามารถเข้าใจได้ภายในประเทศ

ภาระผูกพันของผู้ลงนามในพิธีสารปาแลร์โม รวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะ:

- » ภาระผูกพันที่จะทำให้การค้ำนุษย์เป็นเรื่องผิดกฎหมายและลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการปรับใช้และบังคับใช้กฎหมายในประเทศ
- » ภาระผูกพันในการบ่งชี้เหยื่อผู้เคราะห์ร้ายและจัดหา

สถานะให้กับเหยื่ออย่างกระตือรือร้น

- » ภาระผูกพันในการสืบสวนสอบสวนคดีและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามค้ำนุษย์อย่างจริงจัง
- » ภาระผูกพันในการส่งตัวเหยื่อที่ไม่มีเอกสารที่ถูกต้อง โดยอำนวยความสะดวกในการส่งตัวกลับประเทศบ้านเกิด
- » ภาระผูกพันในการปกป้อง สนับสนุน และจัดหาการดูแลเหยี่ยวาและการฟื้นฟูสมรรถภาพเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย
- » ภาระผูกพันในการจัดเตรียมมาตรการพิเศษสำหรับเหยื่อที่เป็นเด็ก
- » ภาระผูกพันในการระบุวิธีการป้องกันการค้ำนุษย์อย่างกระตือรือร้น
- » ภาระผูกพันในการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและการฝึกอบรมเพื่อป้องกันการค้ำนุษย์และอำนวยความสะดวกในการส่งตัวเหยื่อกลับประเทศอย่างปลอดภัย²³

พิธีสารปาแลร์โมจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเมื่อมีการประสานร่วมกับกฎหมายในประเทศอย่างประสบความสำเร็จเท่านั้น พิธีสารนี้กำหนดข้อกำหนดขั้นต่ำสำหรับประเทศต่าง ๆ โดยให้เสรีภาพในการเพิ่มเติมบทบัญญัติใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นในกฎหมายภายในประเทศของตน²⁴ เพื่อต่อสู้กับการค้ำนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศต่าง ๆ จะต้องปรับเปลี่ยนหรือสร้างกฎหมายในประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของพิธีสารนี้ นอกจากนี้ยังต้องรวมมาตรฐานของพิธีสารฉบับนี้ไว้ในกฎหมายและขั้นตอนที่สามารถบังคับใช้อย่างครบถ้วนอีกด้วย

สหประชาชาติไม่มีอำนาจในการบังคับใช้พิธีสารปาแลร์โมและไม่สามารถรับรองได้ว่าประเทศที่ลงนามและให้สัตยาบันต่อพิธีสารจะปฏิบัติตามภาระผูกพันโดยการกระทำในทางปฏิบัติและ/หรือทางกฎหมาย

เมื่อประเมินว่าประเทศใดมีมาตรฐานและภาระผูกพันที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการค้ำนุษย์หรือไม่ เราต้องเข้าใจว่าความสามารถของแต่ละประเทศในการปฏิบัติตามภาระผูกพันจะแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางกฎหมาย ตลอดจนปัจจัยทางสังคมและการเมือง ปัจจัยเหล่านี้จะกำหนดขอบเขตที่แต่ละประเทศสามารถปรับใช้เทคนิคการป้องกัน มาตรการป้องกัน และการให้ความช่วยเหลือสำหรับเหยื่อการค้าได้

ประเทศปลายทางอย่างประเทศไทยมักมีความสามารถทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมักเป็นประเทศต้นทาง แม้ว่าประเด็นนี้ไม่ได้ลดภาระผูกพันของประเทศที่ยากจนแต่อย่างไรในการปรับใช้มาตรการป้องกันและลงโทษทั้งปวงที่เป็นไปได้ แต่ขอบเขตในการปฏิบัติตามมาตรฐานพิธีสารจะถูกกำหนดโดยและขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่ การคำนึงถึงความสามารถของแต่ละประเทศในการปฏิบัติตามภาระผูกพันเมื่อทำการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของกฎหมายระหว่างประเทศและในประเทศจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ

กรอบระดับภูมิภาค

ในปีพ.ศ. 2004 ประเทศไทยพร้อมทั้งลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม และจีนได้จัดตั้งโครงการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (COMMIT) ซึ่งเป็นกรอบกฎหมายระดับภูมิภาคเพื่อรับรู้และจัดการกับปัญหาการค้ำนุษย์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง²⁵

ในความพยายามที่จะส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและให้ความร่วมมือ ประเทศในกลุ่ม COMMIT จึงได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ต่อต้านการค้ำนุษย์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง บันทึกข้อตกลงนี้เป็นขั้นตอนแรกในการปรับค้ำกวดความทางกฎหมายระดับประเทศของคาต่าง ๆ ให้ตรงกัน เช่น ‘การค้า

* การให้สัตยาบัน - การกระทำระหว่างประเทศที่รัฐหนึ่งให้ความยินยอมที่จะผูกพันต่อสนธิสัญญา หากรัฐภาคีมีเจตนาที่จะแสดงความยินยอมผ่านการกระทำดังกล่าว การให้สัตยาบันระบุระยะเวลาที่จำเป็นในการขออนุมัติที่จำเป็นสำหรับสนธิสัญญาในระดับประเทศและออกกฎหมายที่จำเป็นเพื่อให้มีผลบังคับใช้ภายในประเทศตามสนธิสัญญาดังกล่าว

²⁴การภาคยานุวัติ - การที่รัฐหนึ่งยอมรับข้อเสนอหรือโอกาสที่จะเข้าไปเป็นภาคีสถิตสนธิสัญญา ซึ่งรัฐอื่น ๆ ได้ริเริ่มจัดตั้งและลงนามไว้ก่อนแล้ว มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับการให้สัตยาบัน

มนุษย์’ และ ‘อายุที่ยอมให้ร่วมประเวณีได้’ ก่อนที่ทุกประเทศจะนำพิธีสารปาแลร์โมมาปรับใช้ สิ่งนี้ช่วยเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ แม้ว่าในทางปฏิบัติยังคงมีความเข้าใจผิดอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการห้ามมนุษย์ในบริบททางกฎหมาย

ในบรรดาประเทศแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ประเทศไทยมีกรอบกฎหมายที่ครอบคลุมมากที่สุดเกี่ยวกับการห้ามมนุษย์ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสตรีและเด็กของประเทศไทยได้ยกเลิกไปเมื่อปี พ.ศ. 2008 และถูกแทนที่ด้วยพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ฉบับแรกของประเทศ กฎหมายในประเทศที่คล้ายคลึงกันตามพิธีสารปาแลร์โมของสหประชาชาติได้ถูกปรับใช้ในทุกประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม การดำรงอยู่ของกฎหมายไม่จำเป็นต้องหมายถึงการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยการขาดความสามารถ หรือการขาดความกระตือรือร้น หรือการขาดความตั้งใจ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) เริ่มเป็นทางการในปีพ.ศ. 1967 โดยฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์โดยได้เข้าร่วมลงนามในแถลงการณ์ที่เรียกว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ

การพัฒนาเบื้องต้นของอาเซียนได้รับแรงบันดาลใจจากความกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ร่วมกันและความปรารถนาในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในภูมิภาคนี้ ในวันนี้ กลุ่มอาเซียนซึ่งได้ขยายรวมเวียดนาม บรูไน ลาว พม่า และกัมพูชาพยายามที่จะเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค และเพื่อส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทั่วโลก

ในปีพ.ศ. 2015 อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งต่อยอดมาจากปฏิญญาอาเซียน พ.ศ. 2004 ที่มีชื่อเดียวกัน ปฏิญญานี้มุ่งส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคโดยการแบ่งปันข้อมูล การเสริมสร้างเขตแดนระหว่างประเทศให้แข็งแกร่ง และการป้องกันเอกสารการเดินทางจากการปลอมแปลงเป็นอันดับแรก ซึ่งแตกต่างจากการะงัดพ้อที่ระบุไว้ในหนังสือตราสารระหว่างประเทศและในประเทศ²⁶

ความแพร่หลายของการค้ามนุษย์ในภูมิภาคอาเซียนทำให้เรื่องนี้กลายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสูงภายในประชาคมความมั่นคงทางการเมืองของอาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มความเคลื่อนไหวที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนให้มีเอกภาพ เป็นปึกแผ่น และคล่องตัว²⁷

โดยการเผชิญกับปัญหานี้ร่วมกันแสดงให้เห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีความมุ่งมั่นในการป้องกันและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และการจัดการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม หนึ่งในอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดของประชาคมอาเซียน คือ ความเหลื่อมล้ำสูงในความมั่งคั่งและการพัฒนาระหว่างประเทศภาคีสมาชิก ในปัจจุบัน มีการอพยพย้ายถิ่นจำนวนมากจากประเทศที่มีรายได้ต่ำสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง เช่น ประเทศไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2015 ได้รับการกล่าวว่าเป็น “ก้าวสำคัญของการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน โดยนำเสนอโอกาสในรูปแบบของตลาดขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าถึง 2.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีประชากรมากกว่า 622 ล้านคน”²⁸ แม้ AEC ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่โดยรวมแล้วถือว่าเป็นเศรษฐกิจที่

มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ในทวีปเอเชีย และเป็นอันดับที่ 7 ของโลก²⁹ AEC ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบพรมแดนที่ผ่อนปรนและมีเสรีภาพมากขึ้นในการเดินทางของประชาชนระหว่างประเทศสมาชิก การเดินทางระหว่างประเทศอย่างเสรีของแรงงานที่มีฝีมือจะเอื้อให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานเพิ่มขึ้น และในทางกลับกันอาจนำไปสู่การค้ามนุษย์ที่เพิ่มขึ้นด้วย

ผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานร่วมกับเหยื่อการค้ามนุษย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกรงกลัวว่า การผ่อนปรนการตรวจสอบที่พรมแดนระหว่างประเทศในขนาดของ AEC จะส่งผลให้เครือข่ายการค้ามนุษย์ที่มีอยู่ขยายออกไปมากขึ้น สำหรับรายงานฉบับนี้ Rouse ได้ทำการสำรวจพนักงานองค์กร NGO นักสังคมสงเคราะห์ ตำรวจ เจ้าหน้าที่ราชการ และเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองทั้งหมดนี้ล้วนทำงานเกี่ยวกับคดีค้ามนุษย์ การคาดการณ์เกี่ยวกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการผ่อนปรนการตรวจสอบที่พรมแดนระหว่างประเทศของ AEC สามารถดูได้ที่หน้า 19

ไทย

กฎหมายภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการค้ามนุษย์:

- พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2013
- พระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2008
- พระราชบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2008
- พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2003
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2003
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 1999
- พระราชบัญญัติควบคุมการฟอกเงิน พ.ศ. 1999

ประเทศไทยได้พยายามอย่างมากในการเสริมสร้างกฎหมายของประเทศให้แข็งแกร่งเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์และสนับสนุนการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้สอดคล้องตามภาระผูกพันระหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศสำคัญ ๆ ทั้งหมดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเด็ก และตามกฎหมายที่มีอยู่ เด็กไทยได้รับการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายที่ดีที่สุดในบรรดาประเทศในภูมิภาคอาเซียนนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2003 ของประเทศไทยได้รวมคำจำกัดความระหว่างประเทศของคำว่า “ผู้เยาว์” และการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก ประเทศไทยได้เพิ่มสิทธิเด็กโดยการปรับปรุงการเข้าถึงการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน การศึกษา โภชนาการ ความสงบ ความปลอดภัย และการคุ้มครองจากการทารุณกรรม การละเลย การค้ามนุษย์ แรงงานเด็ก และการแสวงหาประโยชน์และการใช้ความรุนแรงในรูปแบบอื่น ๆ³⁰ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบติดตามการบังคับใช้และการดำเนินการ

การคุ้มครองภายใต้พระราชบัญญัตินี้ยังไม่ครอบคลุมอย่างเท่าเทียมสำหรับเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทยหรือไม่มีเอกสาร รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 1965 ระบุว่า ในเรื่องว่าด้วยเด็กสัญชาติไทยจะได้มาผ่านทางสายเลือดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ยิ่งยากขึ้นสำหรับผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย และชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติอื่น ๆ ที่ไม่มีสิทธิบัตรในการเข้าถึงความคุ้มครองตามกฎหมายไทย³¹

พระราชบัญญัติต่อต้านการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2008 ห้ามการค้ำมนุษย์ทุกรูปแบบและผู้ค้ำมนุษย์ที่ได้รับการพิสูจน์ว่ากระทำความผิดจะต้อง ระวังโทษจำคุก 4-10 ปี นอกจากนี้ยังกำหนดมาตรฐานระดับสูงในการสืบสวนสอบสวนคดีการค้ำมนุษย์ การบ่งชี้เหยื่อ การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และการฟื้นฟูสมรรถภาพและการส่งตัวเหยื่อการค้ำมนุษย์กลับประเทศ³² พระราชบัญญัตินี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์แห่งชาติ (NOCHT) ซึ่งดำเนินการและกำกับดูแลการปรับกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ำมนุษย์

กัมพูชา

กฎหมายภายในประเทศกัมพูชาที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการค้ำมนุษย์ :

- กฎหมายต่อต้านการทุจริต พ.ศ. 2010
- การปราบปรามการค้ำมนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ พ.ศ. 2007
- กฎหมายปราบปรามการลักพาตัวและการค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์จากมนุษย์ พ.ศ. 1996

ก่อนที่จะรับพิธีสารปาแลร์โมมาปรับใช้ การมุ่งเน้นเรื่องการค้ำมนุษย์ในกัมพูชาจะมุ่งไปที่การค้าสตรีและเด็กหญิงชาวกัมพูชาเพื่อเป็นโสเภณี³³

ด้วยการให้สัตยาบันต่อพิธีสาร กัมพูชาพยายามรื้อกลไกการดำเนินการในระดับประเทศเพื่อปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ และเสริมสร้างประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านการค้ำมนุษย์ทั้งภายในและข้ามพรมแดน ภายใต้พิธีสารฉบับนี้จะรวมถึงมาตรการในการป้องกันการค้ำมนุษย์ ลงโทษผู้ค้ำมนุษย์ และปกป้องเหยื่อการค้ำมนุษย์

กัมพูชาได้นำคำจำกัดความสากลของคำว่า การค้ำมนุษย์มาใช้และกำหนดมาตรการลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมคิดในการค้ำมนุษย์และการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ แม้จะให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาเหล่านี้ก็ตาม แต่กัมพูชาก็ยังคงอยู่ในระดับที่ 2 ตามที่ระบุในรายงาน TIP ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ

กัมพูชาได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2545 ซึ่งห้ามมิให้มีการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และการลามกอนาจารเด็ก อย่างไรก็ตาม แม้จะลงนามในกฎหมายคุ้มครองเด็กและสิทธิเด็กระหว่างประเทศหลายฉบับ แต่กัมพูชายังขาดกฎหมายภายในประเทศที่ครอบคลุมเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กอยู่

การเปรียบเทียบมาตรฐานระหว่างประเทศที่ระบุในพิธีสารปาแลร์โมกับกฎหมายที่มีอยู่ของกัมพูชา ทำให้เห็นช่องว่างของมาตรฐานการต่อต้านการค้ำมนุษย์ในประเทศ โดยเฉพาะในด้านการคุ้มครองเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ช่องว่างเหล่านี้ส่งผลให้ผู้ที่ถูกค้ำมนุษย์เข้าจากกัมพูชาไหลกลับเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องที่ซึ่งเด็กยังไม่ได้รับความช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพสู่สภาพแวดล้อมที่มีการสนับสนุนและมั่นคง

พม่า

กฎหมายภายในประเทศพม่าที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการค้ำมนุษย์:

- กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ พ. ศ. 2005
- กฎหมายเด็ก พ.ศ. 1993

เช่นเดียวกับประเทศไทยและกัมพูชา พม่าได้จัดตั้งกฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของตนในการปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

นอกเหนือจากกฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2005 รัฐบาลพม่าได้จัดตั้งคณะทำงานต่อต้านการค้ำมนุษย์ขึ้นเพื่อปรับใช้กฎหมายภายในประเทศและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

พม่าออกกฎหมายเด็ก พ.ศ. 1993 เพื่อให้สอดคล้องตามภาระผูกพันของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งที่รื้อระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธที่ครอบครองพรมแดนฝั่งตะวันออกที่ติดกับประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาที่จัดการได้ยากในการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ มีการลอบค้ำมนุษย์ ยาเสพติด อาวุธ และอาวุธอย่างเสรี ความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธได้สร้างกระแสแรงงานอพยพอย่างต่อเนื่องที่แสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในต่างประเทศ ในขณะที่จำกัดความสามารถของรัฐบาลในการปกป้องชุมชนที่เปราะบางจากการค้ำมนุษย์

พม่าจำกัดความอายุเด็กตามกฎหมาย คือ บุคคลใดที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี³⁴ คำจำกัดความนี้ขัดต่อคำจำกัดความของ CRC และคำจำกัดความที่ใช้ในประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องและความสับสนในการจำกัดความและบังคับใช้การค้าเด็กในพม่าหรือของพลเมืองพม่าในประเทศอื่น ๆ นี่เป็นตัวอย่างของการที่กฎหมายภายในประเทศสามารถเข้ามาแทนที่คำจำกัดความสากลทำให้เกิดความไม่สม่ำเสมอและขัดขวางการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ลาว

กฎหมายภายในประเทศลาวที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการค้ำมนุษย์:

- กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2015
- กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก พ.ศ. 2007
- กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและคุ้มครองสตรี พ.ศ. 2004

เด็กได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก พ.ศ. 2007 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การขึ้นทะเบียนครอบครัว การคุ้มครองเด็ก การช่วยเหลือทางสังคมและการเฝ้าติดตาม และการบังคับใช้สิทธิเด็ก

รัฐบาลลาวเริ่มมีข้อกังวลเป็นพิเศษเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ในปี พ.ศ. 2003 เมื่อสังเกตเห็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ถูกทารุณกรรมและถูกแสวงหาประโยชน์ในประเทศไทย ลาวตกอยู่ภายใต้แรงกดดันระหว่างประเทศอย่างมหาศาลเนื่องจากข้อกังวลในเรื่องการค้ำมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น ความไร้ประสิทธิภาพในการรับมือ และการรับรู้หากไม่มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ สถานการณ์การค้ำมนุษย์ก็จะยิ่งแย่ลงไปเรื่อย ๆ

ในการตอบสนอง ลาวได้แสดงความมุ่งมั่นในการคุ้มครองเด็กจากการค้ำมนุษย์ด้วยการให้สัตยาบันต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่สำคัญทุกฉบับ ลาวเป็นหนึ่งในประเทศแรก ๆ ในภูมิภาคที่ให้สัตยาบันต่อพิธีสารปาแลร์โม อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นการเคลื่อนไหวที่หาญกล้าโดยรัฐบาลลาว แต่ก็ยังคงมีการดำเนินคดีกับผู้ค้ำมนุษย์เพียงไม่กี่คดีเท่านั้น

ก่อนที่กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ของประเทศลาวจะออกมาในปี พ.ศ. 2015 ที่ผ่านมามีกฎหมายภายในประเทศที่ครอบคลุมเพื่อจัดการกับการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะหรือบทนิยามศัพท์กฎหมายที่ชัดเจน การค้ำมนุษย์มีการกล่าวถึงโดยตรงหรือโดยอ้อมในส่วนประมวลกฎหมายอาญาภายในประเทศ แต่วิธีการที่มีลักษณะแตกแยกเป็นส่วน ๆ นี้ทำให้เป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกันและไม่น่าเชื่อถือ³⁵ ตัวอย่างเช่น กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและคุ้มครองสตรี พ.ศ. 2004 ได้ให้บทนิยามศัพท์กฎหมายของคำว่า การค้ำมนุษย์ และการคุ้มครองสตรีและเด็กจากการค้ำมนุษย์และการทารุณกรรมในบางรูปแบบ แต่ไม่รวมการค้ำมนุษย์ที่เป็นเพศชาย

กฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับโดยประเทศไทย กัมพูชา พม่า และสปป.ลาว

กฎหมายและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ	ยอมรับเมื่อ	ไทย	กัมพูชา	พม่า	สปป.ลาว
อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	1930	ก.พ. - 1969 (R)	ก.พ. - 1969 (R)	มี.ค. - 1955 (R)	ม.ค. - 1964 (R)
อนุสัญญาว่าด้วยการล้มเลิกแรงงานบังคับขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ 2500	1957	ร.ค. - 1969 (R)	ส.ค. - 1999 (R)	มี.ค. - 1955 (R)	ไม่ลงนาม ไม่ให้สัตยาบัน
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ	1979	ส.ค. - 1985 (A)	ต.ค. - 1980 (S) ต.ค. - 1992 (R)	ก.ค. - 1997 (A)	ก.ค. - 1980 (S) ส.ค. - 1981 (R)
อนุสัญญาสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ	1990	มี.ค. - 1992 (A)	ต.ค. - 1992 (A)	ก.ค. - 1991 (A)	พ.ค. - 1991 (A)
อนุสัญญาว่าด้วยรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของแรงงานเด็กขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ	1997	ก.พ. - 2001 (R)	มี.ค. - 2006 (R)	ร.ค. - 2013 (R)	มี.ย. - 2005 (R)
พิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบนำผู้ย้ายถิ่นโดยทางบก ทะเล และอากาศ	2000	ร.ค. - 2001 (S) ไม่ให้สัตยาบัน	พ.ย. - 2001 (S) ร.ค. - 2005 (R)	มี.ค. - 2004 (A)	ก.ย. - 2003 (A)
พิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการผลิตและการค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ และกระสุนปืนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย	2001	ไม่ลงนาม ไม่ให้สัตยาบัน	ร.ค. - 2005 (A)	ไม่ลงนาม ไม่ให้สัตยาบัน	ก.ย. - 2003 (A)
พิธีสารสหประชาชาติเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (พิธีสารปาเลร์โม)	2000	ร.ค. - 2001 (S) ต.ค. - 2013 (R)	พ.ย. - 2001 (S) ก.ค. - 2007 (R)	มี.ค. - 2004 (R)	ก.ย. - 2003 (R)
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ	2000	ร.ค. - 2001 (S) ต.ค. - 2013 (R)	พ.ย. - 2001 (S) ร.ค. - 2005 (R)	มี.ค. - 2004 (R)	ก.ย. - 2003 (R)

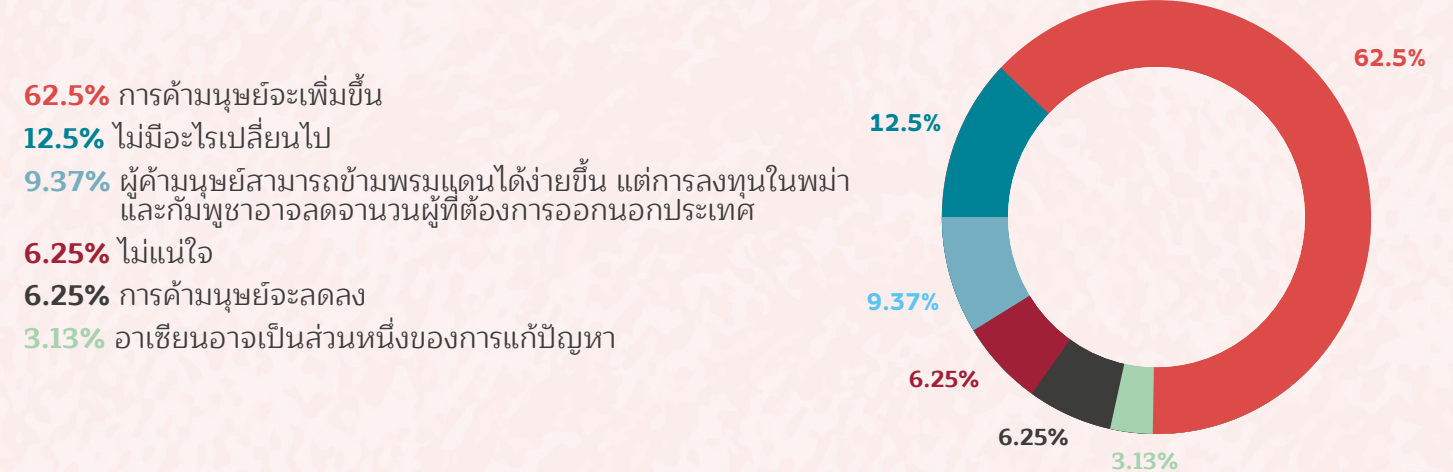
(S) = ลงนามภายใต้การให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ โดยลายมือชื่อขึ้นอยู่กับกรให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการอนุมัติ ลายมือชื่อไม่ได้บ่งบอกถึงความยินยอมที่จะผูกพัน อย่างไรก็ตาม นี่คือการดำเนินการรับรองความถูกต้องและเป็นการแสดงความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่จะดำเนินการตามพันธสัญญาต่อไป ลายมือชื่อทำให้รัฐลงนามมีสิทธิ์ที่จะดำเนินการต่อไปในการให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการอนุมัติ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการผูกพันในการละเว้น โดยเจตนาสูงสุด จากการกระทำที่จะลบล้างวัตถุประสงค์และเจตนาของสนธิสัญญา

(R) = ให้สัตยาบัน - การให้สัตยาบันเป็นการกระทำทางประเทศที่รัฐหนึ่งให้ความยินยอมที่จะผูกพันต่อสนธิสัญญา หากรัฐภาคีมีเจตนาที่จะแสดงความยินยอมผ่านการกระทำดังกล่าว ในกรณีของสนธิสัญญาพหุภาคี โดยปกติการให้สัตยาบันจะหา โดยการแลกเปลี่ยนสัตราสารที่จำเป็น ในขณะที่ในการสนธิสัญญาพหุภาคี ขั้นตอนปกติ คือ เพื่อให้ผู้รักษาสันธิสัญญาเก็บรวบรวมการให้สัตยาบันของรัฐทั้งหมด โดยแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบถึงสถานการณ์ การให้สัตยาบันเมื่อใดที่ระยะเวลาที่จำเป็นในการอนุมัติที่ทางตสำหรับสนธิสัญญาในระดับภายในประเทศและเพื่อออกกฎหมายที่จำเป็นเพื่อบังคับใช้ภายในประเทศตามสนธิสัญญาดังกล่าว

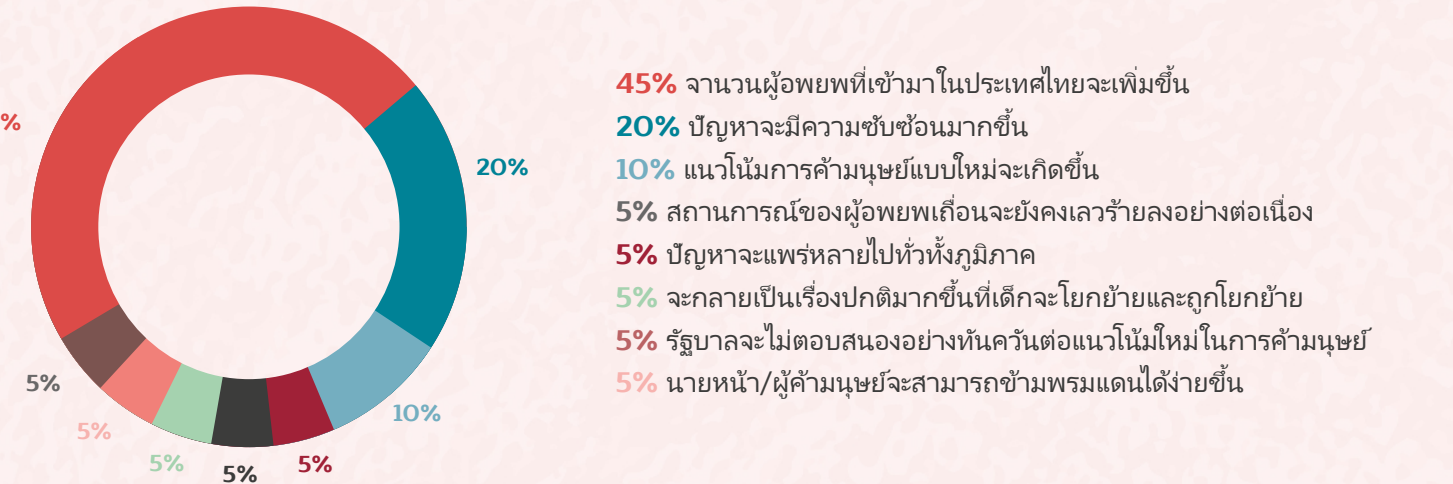
(A) = การภาคยานุวัติ - การภาคยานุวัติ คือ การที่รัฐหนึ่งยอมรับข้อเสนหรือโอกาสที่จะเข้าไปเป็นภาคีสนธิสัญญา ซึ่งรัฐอื่น ๆ ได้รับเจตนาตกลงและลงนามไว้ก่อนแล้ว มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับการให้สัตยาบัน โดยปกติการภาคยานุวัติเกิดขึ้นหลังจากสนธิสัญญามีผลใช้บังคับแล้ว นอกจากนี้ เลขานุการสหประชาชาติ ในฐานะผู้รักษาสันธิสัญญาเคยยอมรับภาคยานุวัติต่ออนุสัญญาก่อนที่จะมีผลใช้บังคับด้วย เมื่อมีขีที่ภาคยานุวัติอาจเกิดขึ้นและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของสนธิสัญญา สนธิสัญญาอาจจัดให้มีการภาคยานุวัติของรัฐอื่น ๆ ทั้งหมด หรือเฉพาะบางรัฐตามจำนวนที่กำหนดไว้ ในกรณีที่ไม่พบบทบัญญัติดังกล่าว การภาคยานุวัติจะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่มีรัฐภาคีที่เข้าร่วมได้รับการเห็นชอบหรือภายหลังได้ตกลงกันในกรณีของรัฐที่ภาคีดังกล่าว

1 มาตรา 10 และ 18, อนุสัญญาเวียนว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา พ.ศ. 2512
2 มาตรา 2 (1) (b), 14 (1) และ 16, อนุสัญญาเวียนว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา พ.ศ. 2512
3 มาตรา 2 (1) (b) และ 15, อนุสัญญาเวียนว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา พ.ศ. 2512

การพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะส่งผลต่อการค้าเด็กหรือไม่?

ผลลัพธ์เชิงลบที่อาจเกิดจากการพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้แก่อะไรบ้าง?

“ถ้าไม่สามารถหาข้อพิสูจน์ได้ว่าคดีเป็นการแสวงหาประโยชน์ เราก็ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นการค้ำมนุษย์ตัวอย่างเช่น แม้ว่าพ่อแม่จะขายลูก ๆ ของตัวเอง แต่เราไม่สามารถแสดงได้ว่าเด็กกำลังถูกแสวงหาประโยชน์เสมอไป สุดท้ายเราไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นการค้ำมนุษย์”

ตำรวจแห่งชาติ

บทที่ 2 การดำเนินุษย์ภายใน

การค้ำเด็กชาวไทย

การค้ำนุษย์ภายใน คือ การค้ำนุษย์ภายในพรมแดนของประเทศหนึ่ง ๆ ในประเทศไทย มีการให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเหยื่อการค้ำนุษย์ต่างประเทศและกลุ่มผู้อพยพที่มีความเสี่ยงสูง อย่างไรก็ตาม ในการสำรวจศูนย์พักพิงของรัฐสำหรับเหยื่อการค้ำนุษย์ 9 แห่งที่ดำเนินการโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของประเทศไทยพบว่า เหยื่อกว่า 80% ในศูนย์พักพิงเป็นเด็ก และเด็กราวครึ่งหนึ่งนั้นเป็นคนไทย³⁷

หากเราพบหนุ่มสาวชาวไทยค้าประเวณีก็มักจะสันนิษฐานว่าพวกเขาทำโดยสมัครใจ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ค่อยสืบสวนคดีเหล่านี้ว่าเป็นคดีค้ำนุษย์ ดังนั้นการค้ำเด็กภายในประเทศจึงไม่ค่อยมีอยู่ในบันทึกการจับกุมและการดำเนินคดี

ข้อสันนิษฐานทั่วไป คือ การค้ำเด็กไทยลดลงเนื่องจากโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นสำหรับพ่อแม่และการเข้าถึงการศึกษาที่ดีขึ้น ผู้อำนวยการสำนักงานต่อต้านการค้ำนุษย์ MSDHS รายงานว่า จำนวนเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ำนุษย์ลดลงเนื่องจากความพยายามของรัฐบาลไทยที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเอาชนะปัญหาเด็กไทยทำงานค้าประเวณี³⁸

มีการเน้นน้อยลงในเรื่องการป้องกันการค้ำนุษย์ภายในเนื่องจากความเชื่อมั่นว่าการไหลเข้ามาในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นของเด็กต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกัมพูชา พม่า และลาว ทำให้ปัญหาการค้ำนุษย์ภายในประเทศลดลง เด็กไทยมีความเสี่ยงน้อยกว่าเด็กจากกลุ่มประเทศเหล่านี้ และหากพบว่าเด็กไทยอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ก็มักจะถูกสันนิษฐานว่าพวกเขาทำโดยสมัครใจเอง

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) ของรัฐบาลไทยอ้างว่า เด็กที่ถูกค้ำส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ โดยมีเหยื่อชาวไทยจำนวนน้อยมากในแต่ละปี³⁹ ซึ่งแตกต่างจากรายงานของ MSDHS ที่ระบุว่า ในศูนย์พักพิงของรัฐบาลสำหรับเหยื่อการค้ำเด็กในประเทศไทยมีเหยื่อชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนเกือบเท่ากัน⁴⁰

การพัฒนาที่ไม่เสมอภาคและความยากจนในชนบทถือเป็นตัวเร่งสำคัญในการค้ำเด็กในประเทศไทย ตัวแทน UN-ACT ในประเทศไทยกล่าวว่า:

“สาเหตุไม่ใช่ความยากจน แต่เป็นความไม่เสมอภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ไม่จำเป็นต้องเป็นคนยากจนที่สุดจึงจะถูกค้ำนุษย์ ดังนั้นจึงไม่ถูกต้องหากจะโยนความผิดให้กับความจนว่าเป็นตัวการ”⁴¹

การพัฒนาที่ไม่เสมอภาคและความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนการค้ำนุษย์ภายใน ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากจำนวนคดีที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ของเด็กหญิงชาวไทยจากครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางที่ถูกค้ำนุษย์ในประเทศ เด็กหญิงเหล่านี้มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยทั่วไปรู้จักในชื่อ ภาคอีสาน และสามารถพบเห็นเด็กเหล่านี้ทำงานในบาร์และสถานให้บริการทางเพศทั่วประเทศไทย ผู้ค้ำนุษย์แสวงหาประโยชน์จากผู้หญิงเหล่านี้โดยการล่อลวงให้ค้าประเวณีด้วยการให้ค้ำมั่นสัญญาว่าจะได้ของหรู ๆ เสื้อผ้าดี ๆ สมาร์ทโฟน ฯลฯ แม้ว่าผู้หญิงเหล่านี้จะได้รับการศึกษาแล้วและมักรู้ดีว่ามีความเสี่ยง แต่พวกเขามองว่าการค้าประเวณีเป็นอาชีพที่ได้ค่าแรงสูงและมาพร้อมรูปแบบการใช้ชีวิตที่หรูหรา⁴²

“ประเทศไทยทราบถึงระดับปัญหาของการค้ำเด็ก ประเทศไทยตระหนักดี เมื่อมีการค้ำนุษย์ภายในเกิดขึ้น ปัญหาไม่ได้เปิดเผยสู่สาธารณะ ประเทศไทยมักใช้พระราชบัญญัติอื่นแทน เช่น พระราชบัญญัติการค้าประเวณีหรือพระราชบัญญัติแรงงาน ประเทศไทยไม่ใช้พระราชบัญญัติการค้าประเวณี เพราะคิดว่ามีไว้สำหรับคดีที่มีการข้ามพรมแดนเท่านั้น”

ผู้เชี่ยวชาญด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน กรุงเทพฯ

การค้ำนุษย์และการค้าประเวณีภายใน

ประเทศไทยมีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวทางเพศและการค้าประเวณีมานานนับสิบ ๆ ปีแล้ว ซึ่งนับเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในประเทศ แม้ว่าจะมีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศก็ตาม

ช่วงทศวรรษปีพ.ศ. 1990 เมื่อรัฐบาลเริ่มปรับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ที่ทำงานค้าประเวณี โดยเฉพาะเด็ก อดีตนายฯ ของไทย นายชวน หลีกภัย (พ.ศ. 2535-2538) ได้ประกาศให้มีการปราบปรามการค้าประเวณีที่นำโดยรัฐบาล แม้ว่าการค้าประเวณีเป็นและยังคงเป็นเรื่องถูกกฎหมายในประเทศไทย แต่นายชวน หลีกภัยได้ปรับใช้กฎหมายเพื่อปราบปรามและป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากสตรีและหญิงโสเภณีและยกเลิกการค้าประเวณีของผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁴³ ภายใต้นโยบายนี้ จึงไม่มีเด็กหญิงคนใดที่อาจถูกบังคับหรือขู่ข่มให้ค้าประเวณี ถูกทรมานหรือถูกทารุณกรรม และมีการดำเนินคดีกับผู้ชายที่คุมสแกนให้บริการทางเพศเพิ่มมากขึ้น

ในช่วงเวลานี้ ดร.สายสุรี จุติกุล รัฐมนตรีประสานงานกษัตริย์ของอดีตนายฯ และผู้สนับสนุนสิทธิเด็กได้ให้สัมภาษณ์โดยอ้างว่า:

“ผู้ชายไทยคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงโสเภณีก็เหมือนกับการดื่มกาแฟหลังอาหาร พวกเขาไม่รู้สึกรู้สึกับเรื่องนี้เลย [...] พ่อแม่บางรายเกียจคร้านและหวังอยากให้ลูกหาเงินมาให้ตนเองได้เยอะ ๆ โดยไม่สนใจว่าลูกจะต้องทำงานอะไร [...] แม้รัฐบาลจะมีนโยบายยกเลิกการค้าประเวณีของผู้ที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ แต่เจ้าหน้าที่ราชการจำนวนมากกลับไม่ให้ความร่วมมือในเรื่องนี้”⁴⁴

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จัดการเข้าปราบปรามอย่างรุนแรงทั่วประเทศไทย โดยเข้าตรวจสอบตัวตนของเด็กสาวที่ทำงานในบาร์ ไนท์คลับ และสถานให้บริการทางเพศ ในประเทศไทย บังคับให้ประชาชนทุกคนที่มีอายุเกินกว่า 15 ปีบริบูรณ์ต้องพกบัตรประชาชนติดตัว หากเด็กสาวคนใดไม่มีบัตรประชาชน ตำรวจจะสันนิษฐานว่าเด็กสาวดังกล่าวน่าจะมียุมากกว่า 15 ปี ซึ่งการทำงานเป็นโสเภณีของเธอถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้ และข้อเท็จจริงว่า 15 คือ อายุที่ยอมให้ร่วมประเวณีได้ในประเทศไทย ซึ่งกลายเป็นที่ยอมรับอย่างรวดเร็วสำหรับเด็กสาวที่เข้าสู่การค้าประเวณีอย่างเปิดเผยตราบดีที่อายุเกิน 15 ปี⁴⁵ อุบัติการณ์นี้เกิดขึ้นแม้พระราชบัญญัติเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายหากบุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานค้าประเวณี

ในปีพ.ศ. 2015 ตัวแทนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกล่าวว่า:

“เด็กที่ถูกค้ำนุษย์ส่วนใหญ่ที่พบเป็นคนไทย และ “ ประเทศไทยทราบถึงระดับปัญหาของการ

ค้าเด็ก ประเทศไทยตระหนักดี เมื่อมี การค้ามนุษย์ภายในเกิดขึ้น ปัญหานี้ไม่ได้เปิดเผยสู่สาธารณะ ประเทศไทยมักใช้พระราชบัญญัติอื่นแทน เช่น พระราชบัญญัติการค้าประเวณีหรือพระราชบัญญัติแรงงาน ประเทศไทยไม่ใช่ พระราชบัญญัติการค้ามนุษย์ เพราะ คิดว่ามีไว้สำหรับคดีที่มีการข้ามพรมแดนเท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน กรุงเทพฯ “ ทางานค้าประเวณี แต่ปัญหาที่ใหญ่ที่สุด คือ การหาหลักฐานที่บ่งชี้ถึงการแสวงหาประโยชน์ ทั้ง ๆ ที่เด็กสาวส่วนใหญ่ที่ค้าประเวณีนี้อายุเพียง 13-14 ปีเท่านั้น บางคนทำงานนอกเวลา แต่บางคนทำงานเป็นอาชีพ มีเด็กหญิงชาวไทยมากกว่าเด็กอพยพในธุรกิจนี้”⁴⁶

ข้อมูลบ่งชี้ว่าเด็กไทยที่ถูกค้ามนุษย์โดยทั่วไปพบในธุรกิจแบบปิด เช่น สถานให้บริการทางเพศหรือโรงแรมขนาดเล็กในเมือง และรีสอร์ทท่องเที่ยวใหญ่ ๆ ของประเทศไทย

บ่อยครั้งที่เด็กสาวถือเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างเต็มใจ เนื่องจากพวกเขารอพยายามหลบหนีเจ้าหน้าที่เมื่อมีการจับกุมเข้าตรวจ⁴⁷ แม้ว่าพวกเขาคงกลัวว่าจะถูกจับกุมเท่านั้น เป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจและองค์กร NGO ที่จะหาหลักฐานบ่งชี้ถึงการแสวงหาประโยชน์และการค้ามนุษย์

เด็กสาวหลายคนการค้าประเวณีไม่ได้ระบุว่าเป็นเหยื่อและปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในกระบวนการสืบสวน จึงทำให้ยากที่จะดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ ผู้ชายที่คุมสถานให้บริการทางเพศ และเจ้าของสถานให้บริการทางเพศ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถสวมสถานะเหยื่อให้พวกเขาได้หากพวกเขาไม่ต้องการ ดังนั้นการดำเนินคดีจึงถูกนาขึ้นศาลภายใต้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก การทารุณกรรมเด็กในประเทศหรือแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้การรับรู้ถึงอุบัติการณ์การค้ามนุษย์ภายในลดลงเรื่อย ๆ

“ ปัญหา คือ ธุรกิจการค้าประเวณีเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว เป็นของคู่กันมาตลอด และถือว่าเป็นนายจ้างใหญ่ของแรงงานที่มาจากการค้ามนุษย์เพราะบังคับได้ง่าย ๆ กันอยู่ว่าที่ไหนบ้าง ”

นักสังคมสงเคราะห์เด็กชาวเขา ประเทศไทย

ตกเขียว

กลางทศวรรษปีพ.ศ. 1990 มีรายงานหลายชิ้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในประเทศไทยที่เรียกว่า ตกเขียว แปลว่า “green harvest” หมายถึง การจมน้ำข้าวก่อนเก็บเกี่ยวเพื่อถ่วงน้ำหนัก⁴⁸

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทย เกษตรกรจำนวนมากยากจนเกินกว่าที่จะเลี้ยงดูครอบครัวของตนขณะที่รอคอยให้ต้นข้าวโตเต็มที่ พวกเขาต้องจมน้ำพืชผลแก่ผู้ปล่อยเงินกู้ในท้องถิ่นซึ่งเป็นวิธีการผ่อนชำระหนี้สินที่ล้นเหลือ คำว่า ตกเขียวเป็นคำที่มีการใช้มานานหลายสิบปีเพื่อเน้นถึงความยากลำบากของเกษตรกรในภาคเหนือของไทยที่พึ่งพาการเกษตรเพื่อการอยู่รอด⁴⁹

หลังจากวิกฤติทางการเงินของเอเชียในปีพ. ศ. 1997 เศรษฐกิจของประเทศไทยเข้าสู่ภาวะวิกฤติมากยิ่งขึ้นและเกษตรกรล้นหลามมากขึ้น พวกเขาเริ่มจมน้ำลูกสาวแทนพืชผลเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าวัตถุดิบหรือเป็นการจ่ายเงินที่ถ่วงน้ำหนัก⁵⁰

เด็กหญิงบางคนอายุแค่ 12 ปีถูกส่งไปทำงานในสถานให้บริการทางเพศทั่วประเทศไทย ทางานเพื่อใช้หนี้ให้กับบิดา และช่วยเหลือจนเจ็อครอบครัวของตนให้อยู่รอด รูปแบบของแรงงานที่ถูกผูกมัดนี้ไม่ต่างอะไรจากการเป็นทาส

ในปีพ. ศ. 1994 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (MLSW) ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหारेื่องการค้าประเวณีและ ‘การค้าขายมนุษย์’ (คำว่า การค้ามนุษย์ ยังไม่มีการใช้กัน) คาดว่ามีเด็กหญิงประมาณ 1,500 คนจากเชียงราย ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือของไทยที่มีประชากรหญิง 600,000 คนเสี่ยงต่อการถูกขายเพื่อค้าประเวณี⁵¹ จำนวนดังกล่าวนี้เป็นตัวเลขประมาณการจากครูของเด็กหญิง 2,000 คนที่ทราบว่าจะถูกจมน้ำโดยการตกเขียว

เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา และธรรมเนียม ตกเขียว จึงบรรเทาลงไปอย่างไรก็ตาม กรอบความคิดนั้นยังคงอยู่และบางครอบครัวยังคงคิดว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ยอมรับได้

การค้าเด็กชาวเขา

คำว่า “ชาวเขา” เป็นคำที่ใช้อธิบายกลุ่มชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเทือกเขาทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยมีภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อของตนเอง⁵² ประวัติความเป็นมาของการอพยพย้ายถิ่นฐานเริ่มต้นเมื่อกว่า 2,000 ปีที่แล้ว ในเวลาหลังจากนั้น มีกลุ่มเชื้อสายทิเบต พม่า และจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทย

กลุ่มชนพื้นเมืองเหล่านี้มักพบตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ทางเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย และตาก ในอดีตชุมชนชาวเขาได้คุกคามและสร้างปัญหาเล็กน้อยให้กับรัฐบาลไทย เมื่อเวลาผ่านไป มีการสนใจชาวเขามากขึ้นเนื่องจากการปลูกฝิ่นซึ่งสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ป่าของประเทศไทยเป็นบริเวณกว้างส่งผลให้เกิดนโยบายการป้องกันยาเสพติดซึ่งทำให้การเพาะปลูกฝิ่นเป็นเรื่องผิดกฎหมาย

แม้ว่าองค์กร NGO และรัฐบาลร่วมกันทำงานเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนชาวเขาปลูกพืชผลทดแทน แต่การจัดการผลิตฝิ่นอย่างฉับพลันจาก ‘สามเหลี่ยมทองคำ’ นาไปสู่ความไม่มั่นคงทางการเงินและความยากจนในหมู่ประชากรชาวเขาบางกลุ่ม⁵³ ด้วยโอกาสที่จำกัดในการสร้างรายได้ ครอบครัวชาวเขาหลายครัวเรือนจึงต้องออกไปทำงานในเมืองต่าง ๆ ของประเทศไทย

เด็กชาวเขาจำนวนมากที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ถูกนาตัวมาจากพื้นที่เขานอกกว้างใหญ่ไพศาลตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในปัจจุบันมีเด็กชาวเขาเพียง 51% เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งประเทศซึ่งอยู่ที่ 87% มีเด็กชายเพียง 35.6% และเด็กหญิง 29% ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ด้วยเหตุนี้ประชากรชาวเขาถึง 25% จึงไม่รู้หนังสือเมื่อเทียบกับอัตราเฉลี่ยทั้งประเทศซึ่งอยู่ที่เพียง 2% เท่านั้น⁵⁴

“ ไม่มีข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับปัญหา การค้ามนุษย์ภายใน ข้าพเจ้าแน่ใจว่าเกิดขึ้นเยอะ แต่แค่ไม่มีข้อมูล ไม่มีใครได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหานี้... ข้าพเจ้าไม่คิดว่า พวกเขา กำลังมองในจุดที่ถูกต้อง ”

เจ้าหน้าที่องค์กร NGO เชียงใหม่

ความยากจนเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการค้าเด็กทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครอบครัวชาวเขา 64% ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเป็นอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน (น้อยกว่า 2 ดอลลาร์ต่อวัน) โดย 23% ของจำนวนนี้ยากจนมาก (น้อยกว่า 1 ดอลลาร์ต่อวัน)⁵⁵

ครอบครัวที่ยากจนขัดสนมีเหตุผลต่าง ๆ นานาที่ยินดีตกเป็นเหยื่อของผู้ค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเพราะต้องการเงินอย่างแสนสาหัสหรือเชื่อว่าวิถีทางของผู้ค้ามนุษย์น่าจะดีที่สุดสำหรับลูกของตน เพราะลูกจะมีงานทำ มีเงินทอง และมีโอกาสที่ดีขึ้นในชีวิต บ่อยครั้งที่พวกเขาตั้งใจที่ลูกคนหนึ่งไปเพื่อไปปากท้องที่ต้องหาเลี้ยงน้องลงไปหนึ่งคนนั้นเป็นวิธีเดียวที่ช่วยให้ลูกคนอื่น ๆ อยู่รอด

กฎหมายปัจจุบันจำกัดการโยกย้ายถิ่นฐานอย่างเสรีของชาวเขาภายในประเทศไทย ชาวเขาจำนวนมากไม่มีบัตรประจำตัวและเอกสารพื้นฐานทางราชการ ซึ่งหมายความว่าพวกเขาไม่สามารถโยกย้ายถิ่นฐานไปไหนได้ ประชากรชาวเขามักกลัวที่จะย้ายออกไปจากพื้นที่ของตน และจะมีความเสี่ยงสูงหากออกไปจากพื้นที่ โดยปกติแล้ว สมาชิกของชนกลุ่มน้อยที่ถูกสังคมนักกดขี่เหล่านี้จะรู้สึกสับสนใจที่จะออกไปจากท้องถิ่นของตนหากมีคนช่วยเหลือ และนี่คือจุดที่นายหน้าสอดแทรกเข้ามาแสวงหาประโยชน์ โดยการอำนวยความสะดวกในการลักลอบเข้าเมือง การโยกย้ายที่ผิดกฎหมาย และการค้าผู้ขายสตรี และเด็ก

ระบบนายหน้าในไทยยังสามารถมองเห็นได้ว่าการถอดแบบกันมาในกัมพูชา พม่า และลาว นายหน้าจะเข้าหาครอบครัวที่ขัดสน ใช้ประโยชน์จากความกลัว และการขาดเอกสารราชการทำให้ครอบครัวเหยื่อเชื่อมั่นว่าพวกเขาสามารถหางานทำหรือช่วยให้ลูกได้เรียนต่อในเมืองและอาเภอต่าง ๆ ในประเทศไทย เด็กชาวเขาจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กสาวถูกค้าเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณี

องค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ในเชียงรากล่าวว่า:

“มีชายกลางคนช่วยอำนวยความสะดวกในการขนเด็กสาวจากชุมชนของเธอไปส่งให้กับแม่แล้ว (หัวหน้าสถานให้บริการทางเพศ) ในสถานให้บริการทางเพศ แม่แล้วจะเป็นคนคอยควบคุมเด็กสาว โดยปกติแม่แล้วเองก็เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์คนหนึ่งด้วยเช่นกัน”⁵⁶

สำหรับการค้ามนุษย์ภายใน ความยากลำบากอย่างหนึ่งก็คือการจับกุมนายหน้าคนกลาง ซึ่งโดยปกติแม่แล้วจะถูกจับแทนที่จะเป็นนายหน้า

เด็กสาวชาวเขาจำนวนมากที่ถูกค้าเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีไม่ค่อยได้ออกจากตัวจังหวัด อาจพบพวกเขาทำงานอยู่ในสถานให้บริการทางเพศแถวเชียงรากลุ่มและเชียงใหม่ ซึ่งช่วยให้การขนเหยื่อจากชุมชนต้นทางทำได้ง่ายขึ้น และผลงานของนายหน้าที่ต้องติดต่อกับแม่แล้วเป็นประจําเพื่อส่งเด็กสาวเข้าสถานให้บริการทางเพศตามความต้องการ⁵⁷

เพื่อลดความเสี่ยงของเด็กสาวชาวเขา หลายองค์กรในพื้นที่พยายามจะขอบัตรประจำตัวให้กับเด็กพื้นเมือง บัตรประจำตัวที่ออกให้โดยรัฐบาลจะช่วยให้รับรองว่า บุคคลนั้น ๆ ได้ขึ้นทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลของไทย แม้จะไม่ได้มีสัญชาติไทยก็ตาม แม้ว่าบัตรดังกล่าวไม่ได้ให้สัญชาติแก่เด็กสาวชาวเขา แต่ทำให้มีบันทึกข้อมูลของเด็กสาวในระบบฐานข้อมูลและการติดตามที่สามารถช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสกัดจับระหว่างที่ผู้ค้ามนุษย์กำลังลักลอบขนย้ายเด็ก

ในภาคเหนือของประเทศไทย องค์กรหลายแห่งต่างพยายามสร้างโรงเรียนสำหรับเด็กชาวเขาเพื่อมอบโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งนี้น่าจะเป็นเครื่องป้องกันการค้ามนุษย์ แต่น่าเสียดายที่บางโรงเรียนตั้งอยู่ใจกลางเมืองเพื่อจะรองรับได้หลายหมู่บ้าน ทำให้เด็กนักเรียนบางส่วนอาจต้องเดินทางไปโรงเรียน ซึ่งในบางครั้งอยู่นอกเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต จึงทำให้ยังเสี่ยงที่จะถูกสกัดจับโดยผู้ค้ามนุษย์หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมนายหน้าและช่วยเหลือเด็กเป็นปัญหาที่ได้รับรายงานจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่แหล่งข้อมูลหนึ่งรายงานว่า:

“เนื่องจากมีการทุจริตเกิดขึ้นในหมู่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และสถานให้บริการทางเพศหลายแห่งมีเจ้าหน้าที่ราชการยศสูง [ตำรวจ] เป็นเจ้าของ การค้าเด็กเพื่อส่งเข้าทำงานในสถานให้บริการทางเพศจึงแทบเป็นไปไม่ได้ที่จะแก้ไข”⁵⁸

ในคดีเหล่านี้ การสืบสวนจะถูกยับยั้งขัดขวางและถูกยกเลิกไปโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในท้ายที่สุด เด็กที่ถูกบังคับว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์อาจถูกส่งตัวไปศูนย์พักพิงของรัฐที่เหมาะสม และจะได้รับความคุ้มครองตามพิธีสารที่ระบุไว้โดย MSDHS ในคดีอื่น ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบดีว่ามีอะไรเกิดขึ้นในสถานให้บริการทางเพศ แต่ไม่ยินดีที่จะสืบสวนอย่างจริงจัง เว้นแต่จะถูกสื่อสืบสวนหรือถูกเพ่งเล็งโดยสื่อต่างชาติ นับตั้งแต่ประเทศไทยถูกเลื่อนลงมาอยู่ระดับที่ 3 ในรายงาน TIP และขยับขึ้นมาอยู่ในกลุ่มที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ จึงมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการประกาศให้ประชาคมโลกได้ทราบว่า ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์อย่างกระตือรือร้น

“

ในด้านของฐานข้อมูลกลางสำหรับคดีการค้ามนุษย์ MSDHS มีอำนาจที่จะทำได้ ซึ่งได้เริ่มต้นแล้วแต่ก็เงียบไป เรามีรายงานที่เก็บรวบรวมจำนวนคดีค้ามนุษย์ทั้งหมดไว้

จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติและ DSI และรวมเข้าไว้ด้วยกัน ถ้าคุณถามว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตัวเลขนี้มาอย่างไร ตัวเลขนี้มาจากแบบฟอร์มที่เรียกว่า พ-ส-ท-ร 01 ซึ่งมีไว้เพื่อบันทึกคดีค้ามนุษย์จากสถานีตำรวจแต่ละแห่งในประเทศไทยเท่านั้น และจะถูกส่งไปรวมกับจำนวนทั้งหมดที่ MSDHS มี

แต่ MSDHS ยังคงไม่ประสบความสำเร็จในการเปิดตัวฐานข้อมูลกลาง เจ้าหน้าที่ตำรวจคอยติดตามคดีแม้จะมีการส่งเรื่องต่ออัยการผู้ตัดสินว่าจะนำคดีขึ้นสู่ศาลหรือไม่ เราอาจคิดว่าเป็นการค้ามนุษย์ แต่ท้ายที่สุดก็อยู่ที่ศาลตัดสินของศาล

จะคาดหวังให้เรารวมจำนวนทั้งหมดเหล่านี้ได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีระบบจัดกลุ่มข้อมูลทั้งหมดจากพันธมิตรแต่ละรายของเรา? แม้แต่จำนวนที่อยู่ในศูนย์พักพิงก็ไม่ตรงกับจำนวนที่เรา มี เพราะพวกเขาไม่ได้นับเหยื่อที่ไม่ได้อยู่ในศูนย์พักพิง นับเฉพาะเหยื่อที่พวกเขามีเท่านั้น [ซึ่งรวมกับเหยื่อจากการทารุณกรรม] มีเหยื่อหลายคนที่ไม่ต้องการพักอยู่ในศูนย์พักพิง แม้แต่บางคดีในสำนักงานตำรวจคนเข้าเมืองก็ถูกส่งไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำท้องที่เท่านั้น ไม่มีใครสามารถยืนยันจำนวนใด ๆ ได้เลย สถิติที่เราทั้งหมดเป็นแค่ตัวเลขที่อยู่บนกระดาษ เท่านั้น ในท้ายที่สุดเจ้าหน้าที่ตำรวจคือ ผู้รับผิดชอบดูแลระบบฐานข้อมูลนี้”

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพฯ

“มีชายกลางคนช่วยอำนวยความสะดวกในการขน
เด็กสาวจากชุมชนของเธอไปส่งให้กับ “แม่เล่า”
โดยตรง ในสถานให้บริการทางเพศ แม่เล่าจะเป็น
คนคอยควบคุมเด็กสาว โดยปกติแม่เล่าเองก็เป็น
เหยื่อการค้ามนุษย์คนหนึ่งด้วยเช่นกัน”

ผู้อำนวยความสะดวก NGO จังหวัดเชียงราย

บทที่ 3

การดำเนินุษย์จากกัมพูชา

ประเทศไทยดึงดูดแรงงานอพยพจากกัมพูชาตั้งแต่ช่วงทศวรรษปีพ.ศ. 1990 และมีชาวกัมพูชาจำนวนมากมาทำงานในประเทศไทยทั้งแบบถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ในปีพ.ศ. 2014 ชาวกัมพูชากว่า 880,000 คนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานอพยพในประเทศไทย⁵⁹ อย่างไรก็ตาม แรงงานเหล่านี้คิดเป็นราว 5% ของประชากรชาวกัมพูชาในประเทศไทยเท่านั้น

รัฐบาลไทยพยายามที่จะกีดกันแรงงานอพยพชาวกัมพูชาที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องโดยการจำกัดให้แรงงานชาวกัมพูชาทำงานได้เฉพาะในธุรกิจที่มีงานที่ให้ค่าแรงต่ำ สกปรก อันตราย และต่ำต้อย⁶⁰

มีเด็กกัมพูชานับพันถูกแยกจากระบบทะเบียนแห่งชาติและกลายเป็นคนไร้สัญชาติ ในจำนวนประชากรที่มองไม่เห็นนี้เป็นเด็ก ๆ ที่ติดตามพ่อแม่เข้ามาในประเทศไทย เช่นเดียวกับเด็กที่ข้ามชายแดนมาเพียงลำพังหรือด้วยการอำนวยความสะดวกของนายหน้าหรือผู้ลักลอบขนคนเข้าเมือง โดยมีโอกาสการค้ามนุษย์ที่มีนัยสำคัญ

ระหว่างปีพ.ศ. 1975-1979 กัมพูชาถูกปกครองโดยเขมรแดงซึ่งเป็นระบอบที่โหดร้ายที่มีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และการทำลายล้างทางสังคม ภายใต้ระบอบเผด็จการของนายพล พต ชาวกัมพูชาประมาณ 2-3 ล้านคนถูกสังหารหมู่โดยการนาของรัฐบาลและการกดขี่ข่มเหงทารุณ⁶¹ ต่อมากัมพูชาถูกปกครองโดยเวียดนาม โดยกองกำลังติดอาวุธได้พังทลายระบอบการปกครองของนายพล พตอย่างราบคาบในปีพ.ศ. 1979

หลังสงครามกลางเมืองและความไร้เสถียรภาพทางการเมืองหลายทศวรรษ ชาวกัมพูชายังคงต่อสู้กับความยากจนที่ครอบงำและโอกาสทางเศรษฐกิจที่จำกัดภายในประเทศของตน ชาวกัมพูชาอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อรายได้เพียง 3,000 บาทต่อเดือน (หรือราว 2-3 ดอลลาร์ต่อวัน)

ความยากจนเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปลอดภัยจากกัมพูชาสู่ประเทศไทย โอกาสทางการศึกษาที่จำกัด ความรุนแรงในครอบครัว ชีวิตครอบครัวที่ผิดปกติและชุมชนที่มีความแตกแยกทางสังคมยังถือเป็นปัจจัยสำคัญ ด้วยโอกาสในการจ้างงานอันน้อยนิดเพื่อหาเลี้ยงจุนเจือครอบครัวใกล้กับชายแดน ประเทศไทยจึงเป็นเสมือนแสงแห่งความหวังอันริบหรี่

ชาวกัมพูชานับไม่ถ้วนอพยพข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศไทยทุกวัน เนื่องด้วยความมั่งคั่งและโอกาสในประเทศนี้ ในหมู่บ้าน O'Russey จังหวัดสตึงแตรง วัชรุน 95% อ้างว่าพ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่ทำงานในประเทศไทย วัชรุนคนหนึ่งกล่าวว่า “ทุกคนอยากไปประเทศไทยกันทั้งนั้น เพราะมีงานให้ทำ ไม่มีงานอะไรให้ทำที่นี่”⁶²

ประวัติศาสตร์อันแสนโหดร้ายของกัมพูชาฝังอยู่ในจิตใต้สำนึกของผู้ใหญ่ชาวกัมพูชาจำนวนมาก พวกเขาคิดแต่เรื่องความอยู่รอดไม่ว่าจะต้องทำอะไรก็ตาม ซึ่งก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการค้ามนุษย์ พวกเขาไม่ได้ให้คุณค่าเรื่องการศึกษา ผู้ใหญ่หลายคนเองไม่ได้เรียนหนังสือเนื่องจากสงคราม คิดแต่เรื่องการมีชีวิตอยู่เพียงอย่างเดียว “ถึงแม้เราได้เรียนหนังสือ แต่จะมีงานอะไรให้เราทำหลังจากนั้น? แล้วจะไปเพื่ออะไรล่ะ?” ผู้ใหญ่คนหนึ่งจากหมู่บ้านในจังหวัดสตึงแตรง ประเทศกัมพูชาตั้งคำถาม⁶³

อาหารเป็นข้อกังวลหลักและสำคัญที่สุด การเข้าถึงการศึกษาที่น้อยรวมกับความยากจนขัดสนเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันไม่ผิดเพี้ยนกับสถานการณ์ของชาวเขาในประเทศไทย และส่งเสริมให้เกิดระบบการค้าเด็กที่มีความซับซ้อนซึ่งไม่พบในสถิติข้อมูลของรัฐ

กัมพูชาในฐานะที่เป็นประเทศต้นทาง

ศูนย์แรกรับปอยเปต (PTC) รายงานว่า รูปแบบการค้าเด็กจากประเทศกัมพูชาสู่ประเทศไทยอยู่ในพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน รายงานของผู้ที่กลับมาจากประเทศไทยระบุว่า เหยื่อที่เป็นเด็กราว 80-90% มาจากจังหวัดบันทายมีชัย (ปอยเปต) และอาเภอ O'Chroy ในพื้นที่เหล่านี้มีเส้นทางเข้าสู่ประเทศไทยที่ไม่เป็นทางการนับไม่ถ้วน ไม่ว่าจะเป็นผ่านป่า ทุ่ง และเส้นทางภูเขา

เพียงเมืองพัทลุงโดยลำพังก็พบเหยื่อที่เป็นเด็กกว่า 90% ซึ่งมีการบ่งชี้ว่าถูกจับมาหรือขายมาจากรายปอยเปต⁶⁴

ปอยเปต ครั้งหนึ่งเคยเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าหลังสงคราม ทุกวันนี้ได้กลายเป็นเมืองที่มีการขยายตัวมากขึ้น โดยส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากการอพยพย้ายถิ่นขนานใหญ่เข้ามาในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้และการเปิดตัวของบ่อนคาสิโนหลายแห่งในเมือง ปอยเปตจึงได้รับการประกาศให้เป็น “เขตเศรษฐกิจในอนาคต” โดยรัฐบาลกัมพูชา⁶⁵ นักสังคมสงเคราะห์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ไม่มีใครอยู่ปอยเปตมาตั้งแต่แรกเริ่ม ครอบครัวย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่นี่ในช่วงสิบปีที่ผ่านมาก็เพราะต้องการทำงานในประเทศไทย”⁶⁶

ปอยเปตมีจุดผ่านแดนมายังประเทศไทยที่ผิดกฎหมายมากกว่า 20 จุด ส่วนใหญ่สามารถเข้าออกได้ง่ายและไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมดูแล ความพยายามจากองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ทำให้มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวดตามแนวชายแดนปอยเปตในบางโอกาส ทำให้การลักลอบเข้ามาในประเทศไทยทำได้ยากขึ้น⁶⁷ ในช่วงเวลานี้ชาวกัมพูชาสามารถเดินทางอีก 2-3 ไมล์ไปยังเมืองชายแดนอีกเมืองชื่อว่า มาลัย ซึ่งมีจุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมายมากกว่า 10 จุดที่เกือบไม่มีการรักษาความปลอดภัย ในมาลัย ตามรายงานระบุว่าพวกเขาสามารถจ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่กัมพูชาบางคนเพียง 500 เรียลเพื่อข้ามพรมแดนมาตลาดไทยอย่างผิดกฎหมายได้

คนขายของบนถนนคนหนึ่งทำงานในมาลัยกล่าวว่า:

“การข้ามไปประเทศไทยจากที่นี่ทำได้ง่ายมาก มีหลายเส้นทางที่ซ่อนอยู่หลังบ้านคน และยังมีสินค้าเถื่อนขนเข้าออกด้วยเช่นกัน มีหนทางข้ามไปประเทศไทยและมีคนยินดีช่วยคุณข้ามไปตลอดเวลา”⁶⁸

มีชาวกัมพูชากว่า 20,000 คนเข้าออกประเทศไทยทุกวันเพื่อมาค้าขาย ทางานก่อสร้าง และทำงานในตลาดโรงเกลือ เด็กนับร้อยข้ามพรมแดนมาขทานในตลาดไทย พวกเขาเป็นเหยื่อที่สุ่มเสี่ยงที่อาจถูกนายหน้าพาไปส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทยเพื่อขทานหรือค้าประเวณี⁶⁹

เด็กกัมพูชาเป็นหนึ่งในกลุ่มที่สุ่มเสี่ยงที่สุดที่ถูกค้าเข้ามาในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในศูนย์พักพิงเหยื่อการค้ามนุษย์ของรัฐในประเทศไทยระบุว่า ชาวกัมพูชามีความเสี่ยงโดยเฉพาะ เนื่องจากสถานการณ์และความยากจนที่พวกเขาต้องดำรงชีวิตอยู่ เด็กหลายคนมาจากหมู่บ้านและสลัมในสภาพที่อยู่อาศัยที่ขัดสนและสกปรก โดยมีการเข้าถึงน้ำสะอาด โรงเรียน บริการดูแลสุขภาพ และแม้แต่โภชนาการขั้นพื้นฐานน้อย⁷⁰

พื้นที่สองแห่งที่เด็กมักถูกลักพาตัวหรือเช่าจากพ่อแม่เพื่อไปขอยานในประเทศไทย คือ สลัม Pali Lai และสลัม Del Sor ทั้งสองสลัม 29 กัมพูชา รวมกันมีเด็กอาศัยอยู่กว่า 300 คน⁷² ที่ดำเนินชีวิตด้วยความเสี่ยงสูงจากการถูกค้ามนุษย์และแสวงหาประโยชน์

เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายขณะที่พ่อแม่ทำงานอยู่ในประเทศไทย เด็กไม่ได้ไปโรงเรียนและใช้ชีวิตช่วงกลางวันอยู่ตามท้องถนน และเมื่อตกกลางคืนก็ไปขอยานแถวบาร์และบ่อนคาสีโนในพื้นที่ แม้ว่าจะมีโรงเรียนอยู่ไม่ไกลแต่ยังมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบังคับที่ครอบครัวไม่สามารถและไม่ยินดีที่จะจ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมักไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เด็กไม่ได้ไปโรงเรียน เติบโตอยู่ตามท้องถนนหรือไซด์ก่อสร้าง ซึ่งทำให้พวกเขากลายเป็นเหยื่อของผู้ค้ามนุษย์ได้ง่าย

เส้นทางการค้ามนุษย์จากกัมพูชาสู่ไทย

สำหรับหลายครอบครัวที่ขัดสนมาก การขอยานเดินทางเพื่อเดินทางมาประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมายมีค่าใช้จ่ายสูงและจะต้องเดินทางไปนครหลวง นั่นคือกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการขอกับทางการซึ่งใช้เวลานานและเสียค่าใช้จ่ายสูง การเดินทางสำหรับครอบครัวที่อาศัยอยู่ชายแดนไทย-กัมพูชาใช้เวลาประมาณแปดชั่วโมง แม้จะมีหนังสือเดินทางก็ตาม แต่ชาวกัมพูชาก็ยังถูกกีดกันไม่ให้ข้ามพรมแดนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองหลายคนแสวงหาประโยชน์จากความสับสนและการขาดการศึกษาโดยเรียกร้องสินบนเพื่อผ่านด่านโดยไม่ต้องมีเอกสารใด ๆ⁷³

อีกทางเลือกหนึ่งสำหรับชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่ตามแนวพรมแดน คือ การขอยานผ่านแดนซึ่งสามารถขอในพื้นที่และราคาไม่แพง⁷⁴ อย่างไรก็ตาม สำหรับหลาย ๆ คนมองว่าเป็นเรื่องไร้ประโยชน์ เสียเวลา และราคาแพงสำหรับการขอยานเอกสารราชการ ในเมื่อมีวิธีการนับไม่ถ้วนในการข้ามพรมแดนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

ปอยเปตเพียงแห่งเดียวมีจุดผ่านแดนไปประเทศไทยที่ไม่เป็นทางการหรือผิดกฎหมายกว่า 20 จุด จุดผ่านแดนที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้ประกอบด้วยป่า ทุ่ง แม่น้ำสายเล็ก ๆ และแม้แต่ประตูเล็ก ๆ ที่ทอดมาจากบ่อนคาสีโนในเมือง จุดผ่านแดนเข้าประเทศไทยที่ผิดกฎหมายมีชื่อต่าง ๆ เช่น ดอกไม้หรือแตงโม เด็กวัยรุ่นคนหนึ่งกล่าวว่า “ชื่อเหล่านี้มันจะมีการเปลี่ยนตลอดเวลา และมีการเพิ่มจุดผ่านแดนใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นเรื่องง่ายมากที่จะเข้าประเทศไทย โดยปกติใช้ดอกไม้ บางครั้งฟรี บางครั้งต้องจ่าย 20 บาท”⁷⁵

โดยทั่วไปเด็กโตจะเข้าประเทศไทยโดยลำพังเพื่อหางานทำและจบลงด้วยการเข้าไปสู่สถานการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ เด็กเล็ก โดยเฉพาะเด็กสาว โดยทั่วไปจะเข้าประเทศไทยโดยได้รับความช่วยเหลือจากนายหน้า เด็กที่เข้าประเทศไทยกับนายหน้ามักเป็นเด็กที่ถูกพ่อแม่ขายมา ให้เช่า หรือถูกลักพาตัวโดยกลุ่มนายหน้า ซึ่งเล็งเป้าไปที่สลัมและหมู่บ้านในปอยเปต⁷⁶

ตามรายงานระบุว่า นายหน้าหลายคนการค้าเด็กเข้ามาประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายใช้จุดผ่านแดนแตงโม ที่นี้นายหน้าจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกัมพูชาบางคน 20 บาทเพื่อเข้าประเทศไทยผ่านทางประตูเล็ก ๆ ซึ่งนำไปสู่ตลาดไทยที่คับคั่ง ที่นี้เด็กจะถูกพาไปส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทย⁷⁷ เจ้าหน้าที่จากองค์กร NGO ประจำท้องถิ่นของกัมพูชาไม่สามารถเข้าถึงจุดผ่านแดนจุดนี้ได้เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคุ้มกันอย่างแน่นหนา.

บทบาทของพ่อแม่ในการค้าเด็กกัมพูชา

กฎหมายที่จำกัดของกัมพูชาเกี่ยวกับสิทธิเด็ก ทำให้เด็กได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายต่ำ ไม่ใช่เรื่องผิดปกติที่พ่อแม่ชาวกัมพูชาจะมีส่วนในการค้า ลูกของตนเอง ในบาง

สถานการณ์ พ่อแม่จะ “ให้เช่า” หรือขายลูกของตนให้กับนายหน้าในราคาเทียบเท่ากับ 1,500-3,000 บาทไทย⁷⁸ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา ๆ ที่พบเห็นมากกว่าการลักพาตัวเด็กของผู้ค้ามนุษย์ เด็กที่เสี่ยงมากที่สุดในทางการลักพาตัวด้วยวิธีนี้ คือเด็กขอยานในตลาดโรงเกลือบริเวณฝั่งชายแดนไทย

ในบางกรณี พ่อแม่ที่อพยพเข้ามาอาศัยในประเทศไทยพาลูก ๆ ไปขอยานตามถนนด้วยในเวลากลางวัน หากถูกจับโดยเจ้าหน้าที่ไทย พ่อแม่จะถูกจับขังคุก ส่วนลูกจะถูกส่งกลับกัมพูชาเข้าไปอยู่ในศูนย์พักพิงของรัฐ โดยจะพักอยู่ที่นั่นจนกว่าจะหาที่พักที่เหมาะสมที่อื่นได้⁷⁹ บางครั้งเด็กจะอยู่ในศูนย์พักพิงเป็นเดือนหรือแม้แต่เป็นปีจนกระทั่งเด็กโตพอที่จะออกไปจากศูนย์พักพิงได้

พ่อแม่ชาวกัมพูชาบางคนถือว่าลูกเป็นการลงทุนและไม่เห็นคุณค่าที่จะส่งลูกไปเรียนหนังสือ บ่อยครั้งที่พ่อแม่เองตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์และเริ่มทำงานตั้งแต่วัยเด็ก เด็กวัยรุ่นคนหนึ่งหมู่บ้าน O’Russey อธิบายว่า “ลูกพ่อเมียนมาเพราะอยากไปโรงเรียน พ่อไม่เข้าใจเหตุผลที่หนูอยากไปโรงเรียน พ่ออยากให้หนูทำงานเพื่อหาเงินมาให้เขา”⁸⁰

ผู้ใหญ่จำนวนมากในปอยเปตมีปัญหาในการจ่ายเงินที่กู้ยืมและหนี้สิน และไม่เห็นประโยชน์ในการออมเงินรายได้ไว้เพื่อชားคืนเงินกู้ยืมของตน นักสังคมสงเคราะห์ในปอยเปตกล่าวว่า “พ่อแม่ไม่จ่ายหนี้สินด้วยเงินรายได้ของตนเพราะคิดว่านั่นเป็นหน้าที่ของลูก ๆ”⁸¹ ในบางกรณี เด็กที่ถูกส่งตัวกลับประเทศและกลับไปอยู่กับครอบครัวหลังจากถูกค้าเข้ามาในประเทศไทยติดต่อนายหน้าและยอมตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์อีกครั้ง เพราะถูกกดดันให้หาเงินมากจนทำให้กลัวที่จะกลับบ้านมือเปล่า⁸²

“

ความยากจนบีบบังคับให้พ่อแม่ขายลูก พ่อแม่บางคนคิดว่าลูกของตนจะมีจุดจบอย่างไร แต่ถ้าเด็กสามารถช่วยหาเงินให้ได้ ก็น่าเสี่ยงที่จะปล่อยให้ลูกไปหา

”

นักสังคมสงเคราะห์ ปอยเปต

นอกจากนี้เนื่องจากขาดการวางแผนครอบครัวและการศึกษาตามแนวชายแดน หลายครอบครัวจึงมีลูกถึง 10 คนซึ่งพวกเขาหาเงินเลี้ยงดูไม่ได้ แม่ลูก 8 คนหนึ่งในปอยเปตถูกพบขณะกำลังขอยานอยู่กับลูกน้อยวัย 4 ปีแถวบ่อนคาสีโนในตอนกลางคืนกล่าวว่า:

“ฉันมีลูก 8 คน สองคนกำลังทำงานในประเทศไทย ไม่ทราบว่ที่ไหน ฉันรู้ว่าพวกเขาจะกลับมา คนหนึ่งเคยไปอยู่ประเทศไทยและกลับมาเมื่อไม่กี่เดือนก่อน ฉันอยากส่งลูกคนนี้ไปด้วยเหมือนกัน [ซีไปที่เด็กน้อยวัย 4 ปี] แต่สามีอยากให้เก็บเขาไว้เพื่อขายเลือดของเขา”⁸³

สำหรับครอบครัวเหล่านี้ การให้เช่าเด็กถือเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้อยู่รอดในสถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ ความยากจนที่รุนแรงบีบให้พ่อแม่ต้องตัดสินใจในเรื่องที่แสนอึดอัดนี้ แต่ธรรมเนียมปฏิบัตินี้กำลังเติมเชื้อเพลิงให้กับระบบการค้ามนุษย์

ตัวอย่างของชุมชนต้นทางในกัมพูชา⁸⁴

หมู่บ้าน 1

หมู่บ้าน 2

หมู่บ้าน 3

ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะเป็นผู้สูงอายุ ผู้ใหญ่ อายุราว 20-50 ปีจำนวนมากไปทำงานในประเทศไทย ทั้งลูกไว้ให้ปู่ย่าตายายดูแล หมู่บ้านอยู่ใกล้กับจุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมายจึงมีหลายกรณีที่เด็กสาววัยรุ่นถูกค้ำมนุษย์นาเข้ามาในประเทศไทย นายหน้าชาวไทยมาเยี่ยมหมู่บ้านเป็นประจำในกรณีส่วนใหญ่ ปู่ย่าตายายหรือสมาชิกในครอบครัวจ่ายเงินให้กับนายหน้า 2,000 บาทเพื่อให้พาเด็กไปทำงานในประเทศไทย และจ่ายเงินเพิ่มหากต้องการให้ส่งเงินรายได้ของเด็กกลับมาให้เป็นประจำ เด็กส่วนใหญ่จบลงด้วยการเป็นขบวนการตามท้องถนน ในขณะที่เด็กสาวจบลงด้วยการทำงานเป็นหญิงโสเภณี

หมู่บ้านแห่งนี้อยู่ในชนบทที่อยู่ห่างไกลและไม่มีทางเข้าถึงโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนที่ไม่เป็นทางการถูกจัดตั้งขึ้นโดยผู้มาชุมชนเพื่อให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เด็กส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายที่ไม่รู้หนังสือและไม่มีการศึกษา เด็กที่นี่ค่อนข้างเสี่ยงเนื่องจากอยู่ห่างไกลและมีโอกาสเข้าถึงสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเด็กไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในโรงเรียนรัฐบาล จึงไม่มีใครจะรู้ได้หากพวกเขาหายไป เด็ก ๆ ถูกปล่อยอย่างทิ้งขว้าง มีชีวิตที่เปราะบาง และยากที่จะหาโอกาสที่จะถูกนำไปประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ที่พวกเขาสามารถทำงานและสัมผัสกับวิถีชีวิตใหม่และทันสมัย

มีจุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมายอยู่ในใจกลางหมู่บ้าน หัวหน้าหมู่บ้านเคยเป็นผู้จัดหาตัวหลักที่จัดส่งเด็กกัมพูชาเข้า ประเทศไทย เขาเก็บเงินจากครอบครัวที่ยากจนเป็นค่าภาษี ครอบครัวที่จ่ายเงินไม่ได้สามารถขายลูกให้กับเขาแทนได้ เขาจะขายเด็กส่วนใหญ่ให้กับกลุ่มมิชชันนารีและกลุ่มขบวนการในประเทศไทย แต่จะเก็บเด็กสาว ๆ ไว้ในบ้านของเขาเพื่อเป็นทาสใช้แรงงานภายในบ้านและมีเพศสัมพันธ์เมื่อเขาถูกจับกุมและคุมขัง การค้าเด็กหนุ่มสาวลดลง แต่ยังคงมีอยู่ ชาวกัมพูชาหลายคนเดินทางเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายเพื่อทำงาน มีหลายคนพาถูกไปด้วย

ระบบนายหน้าในกัมพูชา

การค้าเด็กจากกัมพูชาเข้ามาในประเทศไทยมีระบบนายหน้าที่ซับซ้อนซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้ค้ำมนุษย์ที่ซับซ้อน ด้วยโอกาสในการทำงานที่น้อยและสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ไม่เสถียรภาพในปอยเปต ผู้คนจำนวนมากจึงเข้าร่วมในธุรกิจและเครือข่ายการค้ามนุษย์โดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว บางคนให้บริการโดยการช่วยผู้คนในครอบครัวที่ยากจนที่ต้องการทำงานในประเทศไทยข้ามพรมแดนอย่างผิดกฎหมาย สำหรับบางคน นี่ถือเป็นธุรกิจที่สร้างผลกำไรเป็นกอบเป็นกำมากเกินไปที่จะต้องพะวงกับเรื่องความเสี่ยงเล็ก ๆ น้อย ๆ จากการถูกจับกุมและลงโทษ

แม้ว่าการจับและการลักพาตัวจะเกิดขึ้นในเมืองชายแดนของกัมพูชา แต่เด็กชาวกัมพูชาที่ถูกค้ำมนุษย์ส่วนใหญ่จะถูกเข้ามาจากพ่อแม่โดยนายหน้า นายหน้าจะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้คนในสลัมและหมู่บ้าน และในบางกรณีก็สร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ตำรวจคนเข้าเมือง⁸⁵ โดยปกติแล้ว นายหน้าจะพ่วงเป้าไปที่ครอบครัวที่มีลูกหลายคนโดยใช้ช่องโหว่จากความยากจนและความสับสนในการตอบสนองความต้องการของลูก

นายหน้าบางคนจะเข้าเด็กจากพ่อแม่โดยตรง โดยสัญญาว่าจะส่งคืนเด็กเมื่อสัญญาการจ้างงานหรือกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการเสร็จสิ้น⁸⁶ พ่อแม่ยินดีและยอมให้พาลูกของตนไปประเทศไทยโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องส่งคืนเด็กอย่างปลอดภัย มีการศึกษาที่ดีขึ้น และมี “ประสบการณ์การทำงาน” เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันว่าพ่อแม่ของเด็กรู้หรือไม่ว่าลูกของตนจะถูกแสวงหาประโยชน์มากน้อยแค่ไหนเมื่อ

อยู่ในประเทศไทย

นายหน้ารายอื่นซื้อเด็กแบบขายขาดโดยไม่มีสัญญาว่าจะส่งคืน พวกเขาโน้มน้าวพ่อแม่หรือปู่ย่าตายายของเด็กว่าตนกำลังช่วยเหลือเด็กและครอบครัวถ่านหน้า พวกเขาจะเสนอว่าจะส่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งของเด็กมาให้พ่อแม่ทุกเดือน แม้ว่าจะมีการเรียกเก็บเงินเพิ่ม⁸⁷

ในปอยเปต ผู้อำนวยการศูนย์พักพิงเหยื่อการค้ามนุษย์คนหนึ่งกล่าวว่า:

“ระบบนายหน้ายังคงใช้ได้ดีในปอยเปตเพราะมีการจับกุมน้อยมาก เด็กถูกบังคับอยู่บ่อยครั้งและมักจะกลัวจึงไม่กล้าไปบอกกับเจ้าหน้าที่เป็นใคร”⁸⁸

ในกรณีการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่ที่บันทึกโดย New Family Center ระบุว่านายหน้าจะเกี่ยวข้องกับทั้งกระบวนการค้ามนุษย์ นายหน้าจะพาเด็กจากครอบครัวชนเด็กไปส่งถึงจุดปลายทางโดยตรง ไม่มีการส่งมอบตัวที่ชายแดน

“

ผู้ดำเนินการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก ในหลากหลายช่องทาง เด็กที่ถูกค้ำมนุษย์จะอยู่ในธุรกิจใดนั้นขึ้นอยู่กับอายุของเด็ก เช่น หากเด็กอายุ 1-2 ปี โดยปกติจะเป็นขบวนการเมื่อเด็กไม่สามารถหารายได้เพียงพอ เด็กก็จะถูกขายให้กับผู้ดำเนินการรายถัดไป ”

ผู้อำนวยการองค์กร NGO พัทยา

เมื่อเด็กมาถึงจุดปลายทางสุดท้ายในประเทศไทย พวกเขาจะถูกส่งต่อไปให้ผู้ดำเนินการในท้องถิ่นซึ่งโดยปกติจะเป็นชาวเวียดนามหรือกัมพูชา⁸⁹

ตามรายงานระบุว่า มีเครือข่ายนายหน้าชาวเวียดนามในปอยเปตซึ่งทำงานร่วมกับผู้ติดต่อและผู้ดำเนินการชาวเวียดนามในประเทศไทยและมาเลเซีย เด็กที่ถูกค้ำมนุษย์จากปอยเปตจะมาจบที่พัทธยา โดยผู้ดำเนินการชาวเวียดนามจะหางานให้เด็กทำหรือควบคุมให้เด็กขอทาน เด็กจะเดินทางไปทั่วประเทศไทยกับนายหน้าชาวกัมพูชาหรือชาวไทยซึ่งจะขายเด็กให้กับผู้ดำเนินการในท้องถิ่นเมื่อถึงพัทธยา⁹⁰

“

ในหลายกรณี การจับกุมผู้ดำเนินการทำได้ง่ายกว่าการจับกมนายหน้า จึงทำให้รู้ว่ามีหลายคนเป็นชาวเวียดนาม โดยทั่วไป เด็กจะมีโทรศัพท์ติดตัว โทรศัพท์จะถูกทำให้โทรออกไม่ได้แต่รับสายได้ เด็กไม่ได้รับอนุญาตให้พูดคุยกับใครนานกว่า 2 นาที เด็กจะไม่เคยอยู่ห่างจากผู้ดำเนินการมาก

ในบางกรณี เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเด็ก ก็จะไปสถานีตำรวจ และเมื่อผู้ดำเนินการโทรหาเด็ก เจ้าหน้าที่ก็จะบอกผู้ดำเนินการว่าเด็กเกิดอุบัติเหตุและให้ผู้ดำเนินการมารับรับตัวเด็ก เจ้าหน้าที่จะใช้กลเม็ดอะไรก็ตามเพื่อจับผู้ดำเนินการให้ได้ ในส่วนนี้จะง่ายกว่าการจับนายหน้าซึ่งโดยปกติจะอยู่ที่ปอยเปต แต่น่าเสียดายที่เราเห็นว่านายหน้าส่วนใหญ่อยู่ที่ไหน แม้แต่เด็กก็รู้ ในบางกรณี เด็กค่าตัวเองก็มี เด็กคนหนึ่งอายุ 10 ปีอยากทำงานในประเทศไทยจึงไปหาผู้ค้ำมนุษย์ถึงบ้านเพื่อให้ขายตัวเขาให้กับผู้ดำเนินการ

นักสังคมสงเคราะห์ พัทธยา

ผู้ดำเนินการรับผิดชอบในการเฝ้าดูเหยื่อที่เป็นเด็กเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะไม่หนีและไม่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับ ในที่สาธารณะผู้ดำเนินการมักจะสร้างความเป็นพ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็กที่ถูกค้ำมนุษย์ แต่ในความเป็นจริง พวกเขาทำธุรกรรมเด็กที่ควบคุมอยู่ เหยื่อเด็กชาวกัมพูชาคนหนึ่งขายดอกไม้บนเกาะสมุยกล่าวว่า หากขายดอกไม้ไม่หมด ผู้ดำเนินการจะบังคับให้กินผลไม้ที่เหลือจนหมดเพื่อเป็นการลงโทษและสั่งสอน⁹¹

องค์กร NGO รายงานถึงความยากลำบากในการแทรกแซง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพยายามแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับนายหน้าและผู้ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ มีรายงานว่ากลุ่มการค้ามนุษย์อาจรวมถึงเจ้าหน้าที่ราชการของกัมพูชาหรือสมาชิกในครอบครัวด้วย นักสังคมสงเคราะห์คนหนึ่งอธิบายว่า เหตุผลที่นายหน้าไม่ถูกจับกุมโดยตลอด ก็คือ “เนื่องจากนายหน้าหลายคนเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือภรรยาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พวกเขาจึงได้รับการคุ้มครองเสมอ”⁹²

เด็กชาวกัมพูชาในประเทศไทย

เหยื่อการค้ามนุษย์ชาวกัมพูชาส่วนใหญ่พบเป็นขอทานในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น พัทธยา เกาะสมุย กรุงเทพฯ ระนอง และภูเก็ต⁹³ สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงาน ว่า เด็กชาว

กัมพูชามักพบเป็นขอทานในพัทธยา ระยอง และกรุงเทพฯ โดยเฉพาะหลังฤดูเก็บเกี่ยวจบลงเพื่อหาเงินพิเศษ⁹⁴

เด็กบางคนถูกค้ำมนุษย์โดยลากับจากกัมพูชา เด็กคนอื่นเป็นลูกหลานของครอบครัวผู้อพยพที่ทำงานในประเทศไทย เด็กเหล่านี้ยังมีความเสี่ยงที่จะถูกจับโดยเครือข่ายการค้ามนุษย์ในท้องถิ่นด้วย ตัวอย่างเช่น ในพัทธยามีชุมชนแรงงานอพยพชาวกัมพูชาจำนวนมากทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เนื่องจากกลัวว่าจะถูกเนรเทศกลับประเทศ เด็กจึงไม่ไปโรงเรียน ดังนั้นจึงพบเด็กเตร็ดเตร่อยู่ออกลู่ออกก่อสร้างและเดินตามลาฟ้งบนท้องถนน บางครั้งเด็กเหล่านี้ถูกจับตัวโดยเครือข่ายขอทานตามถนนเลียบชายหาดและถนนคนเดิน สถานที่ขึ้นชื่อในเรื่องการค้าประเวณีและการท่องเที่ยวทางเพศในพัทธยา หากเด็กหายไปพ่อแม่จะไม่แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ช่วยตามหา เพราะกลัวถูกลงโทษและเนรเทศกลับประเทศ⁹⁵

ในบางกรณี พ่อแม่ผู้อพยพที่ผิดกฎหมายลักลอบค้าลูกตัวเอง ในพัทธยา รอบชุมชนผู้อพยพชาวกัมพูชาพบว่าแม่กำลังโฆษณาขายลูกสาวเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่พ่อแม่ที่ทำงานในไซต์ก่อสร้างสามารถมีรายได้เสริมจากลูกที่มีอายุมากเกินกว่าที่จะสามารถขอทานบนท้องถนนได้⁹⁶

เด็กส่วนใหญ่ที่พบเป็นขอทานในประเทศไทยเป็นเด็กชาวกัมพูชา⁹⁷ มูลนิธิกระจกเงาที่ทำงานเพื่อช่วยเด็กไร้บ้านและขอทานในประเทศไทยกล่าวว่า เด็กขอทานที่ตนช่วยเหลือ 90% มาจากกัมพูชา และมีเด็กชาวกัมพูชากว่า 1,000 คนขอทานในประเทศไทยในแต่ละวัน⁹⁸

ในประเทศไทย การขอทานถูกมองว่าเป็นเรื่องความยากจนและกระตุ้นต่อมความสงสารของทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยว ทำให้รู้สึกที่ต้องให้เงินแก่ขอทาน โดยเฉพาะที่เป็นเด็ก กรอบแห่งความสงสารนี้เติมเชื้อเพลิงให้กับธุรกิจขอทานและทำให้ต้องการเด็กเพิ่มขึ้น นายหน้าจึงเร่งออกแสวงหาเด็กจากกัมพูชามากขึ้น ตามการสำรวจในเรื่องเด็กขอทานโดย MSDHS ระบุว่า คนไทย 65% ที่ได้สัมภาษณ์กล่าวว่า พวกเขารู้สึกสงสารเมื่อเห็นเด็กขอทาน จึงให้เงิน⁹⁹ นี่เป็นทัศนคติของชาวพุทธและวัฒนธรรมของผู้คนในภูมิภาคนี้ที่เชื่อว่าการช่วยเหลือเด็กขอทานถือเป็นการทำบุญรูปแบบหนึ่ง

เด็กเล็กมีความเสี่ยงมากที่จะถูกค้ำมนุษย์เพื่อให้ขอทานในประเทศไทย โดยมักจะเห็นขายดอกไม้ให้กับนักท่องเที่ยวในตลาดหรือบาร์แถวย่านโคมแดง เมื่อเด็กอายุมากขึ้น เด็กจะถูกบังคับให้คอยควบคุมกลุ่มเด็กเล็กหรือถูกย้ายไปทำงานที่ใช้แรงงานมากขึ้น¹⁰⁰ เมื่อเด็กหญิงชาวกัมพูชาอายุมากขึ้น เด็กก็มักจะถูกย้ายไปทำงานในธุรกิจการค้าประเวณี ในพัทธยา เด็กมักถูกจ้างให้ทำงานในร้านอาบอบนวด ซึ่งโดยปกติจะเป็นธุรกิจบังหน้าของสถานให้บริการทางเพศ¹⁰¹

แนวโน้มอีกอย่างหนึ่ง คือ การใช้เครื่องแบบนักเรียนไทยเพื่อหลอกล่อให้ผู้เดินทางผ่านไปผ่านมาบริจาคเงินสำหรับโครงการของโรงเรียน เด็กนักเรียนจำนวนมากที่กำลังเขย่าถังรับบริจาคของโรงเรียนในกรุงเทพฯ จริง ๆ แล้วเป็นเด็กวัยรุ่นชาวกัมพูชาที่ไม่ถือว่า “น่ารัก” พอที่จะขอทาน การสวมชุดนักเรียนไทยช่วยหลบเลี่ยงความสนใจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสามารถ ขอทานในเมืองใหญ่โดยไม่มีคามผิด แม้ว่าขอทานที่หน้าห้างสรรพสินค้าชื่อดังหรือหน้าสถานีตำรวจก็ตาม¹⁰²

การที่เด็กที่ขอทานอย่างเปิดเผยบ่งบอกว่าการขอทานแม้ว่าจะสร้างความราคาญก็ตาม แต่ไม่ใช่ประเด็นที่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ซึ่งหมายความว่าเด็กขอทานไม่

“ฉันมีลูก 8 คน สองคนกำลังทำงานใน
ประเทศไทย ไม่ทราบว่าที่ไหน ฉันอยากส่งลูกคน
นี้ไปด้วยเหมือนกัน แต่สามีอยากให้เก็บเขาไว้เพื่อ
ขายเลือดของเขา”

พ่อแม่เด็ก ปอยเปต

ถูกบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เสมอไป ในแต่ละปีตามรายงานระบุว่า มีผู้พวยพที่ผิดกฎหมายกว่า 10,000 คนที่พบว่า เป็นขบวนการถูกส่งตัวไปไว้ที่ศูนย์คนไร้บ้านนันทบุรี ศูนย์แห่งนี้ไม่ได้มีไว้สำหรับเหยื่อที่ถูกทารุณกรรมจากการค้ามนุษย์ แต่สำหรับผู้ที่ละเมิดพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 1941 (ล่าสุดแทนที่ด้วยพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2016) แต่ในที่สุดชาย หญิง และเด็กเหล่านี้จะถูกเนรเทศในฐานะที่เป็นผู้ย้ายถิ่นที่ผิดกฎหมาย ไม่มีใครบ่งชี้หรือบันทึกว่าบุคคลเหล่านี้เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์แต่อย่างใด¹⁰³

การส่งเหยื่อชาวกัมพูชากลับประเทศ

กระทรวงการสังคม แรงงาน การฝึกอบรม และฟื้นฟูเยาวชนของกัมพูชากล่าวว่า ได้สร้างกลไกการส่งตัวที่ยั่งยืนโดยจัดการเพื่อช่วยในการส่งกลับประเทศและกลับเข้าสู่สังคมอย่างปลอดภัยให้กับเหยื่อเด็กผู้เคราะห์ร้าย ระบบนี้ช่วยรับรองว่า เด็กที่ถูกบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จะได้รับการส่งตัวกลับประเทศที่จุดผ่านแดนที่ถูกกฎหมายผ่านทางศูนย์แรกรับของรัฐในปอยเปต (PTC)

หลังจากดำเนินการผ่านทาง PTC เด็กจะถูกส่งกลับบ้าน ซึ่งจากการประเมินครอบครัวถือว่าการดำเนินการนี้ปลอดภัย หรือเด็กอาจถูกย้ายไปไว้ที่ศูนย์พักพิงอื่นเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพและการกลับเข้าสู่สังคม กระบวนการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชา และมีการระบุกระบวนการนี้ไว้ในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์รับและส่งเหยื่อการค้ามนุษย์และกลุ่มที่เสี่ยงอื่น ๆ ซึ่งลงนามโดยทั้งสองประเทศในปีพ.ศ. 2016¹⁰⁴

เด็กที่ไม่ได้ถูกบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มักถูกเนรเทศในฐานะที่เป็นผู้ย้ายถิ่นที่ผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจจะส่งตัวเด็กไปที่ชายแดนกัมพูชาโดยไม่มีใครมารับหรือให้ความช่วยเหลือ นายหน้าจะรอให้เด็กข้ามพรมแดนก่อน แล้วจึงจับตัวเด็กเพื่อนำมาค้ามนุษย์อีกครั้ง เด็กส่วนใหญ่ที่ถูกเนรเทศในฐานะที่เป็นผู้ย้ายถิ่นที่ผิดกฎหมายโดยไม่มีการสืบสวนที่เหมาะสมใด ๆ ที่จริงแล้วเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และระบบนี้จะเอื้อต่อการส่งตัวเด็กกลับไปยังนายหน้ารายแรกที่จับตัวเด็กมาค้ามนุษย์¹⁰⁵

เด็กจำนวนมากที่ถูกเช่าจากพ่อแม่จะกลับมาที่จุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นจุดเดิมที่เคยใช้ผ่านเข้ามาโดยไม่มีโอกาสได้รับความช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพหรือการกลับเข้าสู่สังคม นี่ยังเป็นการสร้างช่องโหว่ขนาดใหญ่ในข้อมูลเกี่ยวกับคดีการค้ามนุษย์อีกด้วย หากเด็กที่ถูกค้ามนุษย์ไม่ได้ถูกบ่งชี้ ขึ้นทะเบียน และส่งตัวกลับประเทศอย่างเป็นทางการผ่าน PTC การค้ามนุษย์ก็คงลอยนวลในระบบ ทำให้ไม่อาจแสดงถึงปริมาณระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในกัมพูชาได้

การคุ้มครองและป้องกันเด็กชาวกัมพูชา

สภาแห่งชาติของกัมพูชาได้ผ่านกฎหมายในประเทศว่าด้วยการค้ามนุษย์ในปีพ.ศ. 2007 นั่นคือ กฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ กฎหมายฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับบทนิยามศัพท์สากลของคำว่า การค้ามนุษย์ที่ระบุในพิธีสารปาเลร์โม และไม่มียกเว้นที่แน่นอนสำหรับการคุ้มครองเหยื่อ ในปีพ. ศ. 2010 กัมพูชาได้จัดทำประมวลกฎหมายอาญารุ่นใหม่ ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงเฉพาะการค้ามนุษย์ แต่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับ ผู้ที่ทาผิดฐาน “ลักลอบขนย้ายผู้

“เรามากมารอเด็กอยู่ที่ ชายแดนในปอยเปต เพราะในบางครั้งเด็กถูก นำมาส่งที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแทนที่จะเป็น PTC พวกเขาไม่ดูแลเด็กเลย ในสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีผู้ค้ามนุษย์รอที่จะรับเด็กไปอีกครั้ง เราส่งเอกสารของ PTC และรูปถ่ายของเด็กไปเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถไปรับเด็กอย่างเป็นทางการ ถึงกระนั้นก็ดี ผู้ค้ามนุษย์จะไปที่นั่นเพื่อ ชิงตัวเด็กไปก่อนที่เจ้าหน้าที่ PTC จะมาถึง

พนักงานองค์กร NGO ปอยเปต

เยาว์” ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการค้ามนุษย์ในบางประเด็นได้¹⁰⁶

การไม่มีกฎหมายในกัมพูชาทำให้เจ้าหน้าที่ในการบ่งชี้เหยื่อการค้ามนุษย์ตกอยู่กับรัฐบาลไทยที่จะต้องตัดสินใจภายใต้กฎหมายของตนเอง ตามพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2008 ของประเทศไทยระบุว่า MSDHS จะต้องคุ้มครองเหยื่อทุกคนชาติในศูนย์พักพิงจนกว่าจะมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อส่งตัวกลับประเทศอย่างเป็นทางการ

หากเด็กไม่ได้ถูกบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ประวัติของเด็กก็จะไม่ถูกบันทึกลงในระบบฐานข้อมูลใด ๆ และไม่มีการบ่งชี้หรือพิจารณาประโยชน์สูงสุดของเด็ก เมื่อเนรเทศแล้ว ความช่วยเหลือ สวัสดิภาพ และการฟื้นฟูสมรรถภาพของเหยื่อจะตกอยู่ในมือขององค์กร NGO ซึ่งมีมาตรฐานวิชาชีพที่แตกต่างกันออกไป¹⁰⁷

องค์กร NGO หลายแห่งทำงานร่วมกันเพื่อคุ้มครองเด็กข้างถนนและลูกของพ่อแม่ผู้พวยพจากการค้ามนุษย์ XP Missions ทำงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบ่งชี้เด็กที่มีความเสี่ยงที่อาจตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เข้ามาในประเทศไทยหรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในอนาคต องค์กรนี้ทำงานใกล้ชิดกับศูนย์เมอร์ซีพญา ซึ่งช่วยในกระบวนการจัดเตรียมเอกสารเพื่อให้แน่ใจว่าการส่งกลับประเทศเป็นไปอย่างปลอดภัย ในกรุงเทพฯ มูลนิธิกระจกเงามีความเชี่ยวชาญในคดีเด็กขอทานและมุ่งเน้นที่ความคุ้มครองของเด็กชาวกัมพูชา

เมื่อเด็กถูกส่งตัวกลับประเทศกัมพูชาผ่าน PTC แล้ว มีศูนย์พักพิงหลายแห่งช่วยรองรับเด็กที่ไม่สามารถกลับไปยังครอบครัวของตนได้ PTC วางแผนที่จะเปิดศูนย์พักพิงของตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการย้ายถิ่นฐานที่ไม่หยุดหย่อนของเหยื่อที่เป็นเด็ก องค์กร NGO มีฐานที่มั่นคงอยู่ในปอยเปต และหลายแห่งจ้างนักสังคมสงเคราะห์ในพื้นที่เพื่อสอดส่องติดตามชุมชนตามแนวชายแดนและประเมินความเสี่ยงของการค้าเด็ก

ปอยเปตเป็นพื้นที่ต้นทางหลักสำหรับเด็กชาวกัมพูชาที่ถูกค้ามนุษย์เข้ามาในประเทศไทยและต้องการความช่วยเหลือในการต่อต้านการค้ามนุษย์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการป้องกัน แม้ว่าจะมีศูนย์พักพิงและโรงเรียนในหมู่บ้านโดยรอบ แต่ปรากฏว่ามีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพน้อย เช่น หน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์เคลื่อนที่ ซึ่งดำเนินการในบางพื้นที่ของประเทศไทย การมีหน่วยงานที่คล้ายกันแห่งหนึ่งดำเนินการในเมืองและหมู่บ้านชายแดนกัมพูชาจะมีประสิทธิภาพอย่างมากในการสร้างความตระหนักและการคุ้มครองเด็กจากการค้ามนุษย์¹⁰⁸

อุปสรรคในการต่อสู้กับการค้าเด็กชาวกัมพูชา

ความต้องการเด็กขอทานในประเทศไทยยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากธุรกิจยังมั่นคงไม่สั่นคลอน การใช้ความสงสัย

ของคนไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทำให้ “กลุ่มมาเฟียขอทาน” เจริญรุ่งเรืองในสถานที่ท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ความพยายามที่ไม่เสมอต้นเสมอปลายของเจ้าหน้าที่ปล่อยให้ นายหน้าปรับเทคนิคของตนเองโดยเพิ่มระบบหมุนเวียนเด็กเข้ามา ก่อนหน้านั้นเด็กที่ขอทานจะอยู่ที่เดียวตลอดทั้งวัน แต่ตอนนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีการหมุนเวียนเด็กอย่างต่อเนื่องระหว่างไซต์งานตลอดทั้งวัน¹⁰⁹

การบ่งชี้เหยื่อเป็นเรื่องที่ยากมาก การค้นหาหลักฐานที่บ่งชี้ว่ามีการแสวงหาประโยชน์เป็นส่วนที่ยากที่สุดของการสืบสวนคดีการค้ามนุษย์ เนื่องจากเด็กชาวกัมพูชามักถูกขาย เช่า หรือพบว่าขอทานกับพ่อแม่ของตน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่สามารถพิสูจน์ได้เสมอไปว่า เด็กถูกแสวงหาประโยชน์ ดังนั้นเด็กจึงอยู่ในฐานะผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย แทนที่จะเป็นเด็กที่ถูกค้ามนุษย์ และถูกเนรเทศโดยไม่มีสถานะเหยื่อ

หากเด็กกำลังขอทานกับผู้ใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถล่วงรู้ได้ว่าผู้ใหญ่เป็นพ่อแม่ของเด็กหรือไม่และเด็กเป็นเหยื่อหรือไม่ การทดสอบดีเอ็นเอเป็นวิธีการเดียวที่จะพิสูจน์เพื่อหาข้อสรุปว่าเป็นพ่อแม่ของเด็กหรือไม่ การทดสอบมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมักประเมินตามลักษณะทางกายภาพ แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่วิธีการนี้จะส่งผลให้การบ่งชี้เหยื่อผิดพลาด และหลายคดีล่องลอยโดยไม่มีการสืบสวนด้วยเหตุนี้¹¹⁰

อัตราที่สูงของการถูกค้ามนุษย์ซ้ำของเหยื่อช่วยยืดระยะเวลาวงจรบาทของการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์จากเด็กให้ยาวนานขึ้น ด้วยเหตุนี้ เด็กที่ถูกค้ามนุษย์จำนวนมากในที่สุดแล้วก็กลายเป็นนายหน้าเสียเอง เพราะการค้ามนุษย์เป็นเรื่องเดียวที่เด็กรู้จัก นักสังคมสงเคราะห์ในปอยเปตรับว่า “เด็กเหล่านี้ไม่ได้คิดว่าตนเองกำลังถูกแสวงหาประโยชน์ เพราะนี่คือทั้งหมดที่เด็กจะได้รู้ เด็กจะดำเนินตามวงจรนี้ต่อไปเมื่ออายุมากขึ้น ไม่มีทางที่จะแก้ไขได้เลย”¹¹¹

การขาดฐานข้อมูลกลางทำให้ยากที่จะบ่งชี้เด็กที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ กัมพูชาไม่มีระบบทะเบียนพลเมืองที่ดีเท่าประเทศไทย ดังนั้นหลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยเด็กชาวกัมพูชาแล้ว พวกเขาต้องติดตามเด็กโดยใช้ชื่อซึ่งสิ้นเปลืองเวลาและทรัพยากร กระบวนการนี้มักทำให้เกิดข้อผิดพลาดที่ทำให้เด็กถูกค้ามนุษย์ซ้ำอีก

เด็กจะถูกบอกให้เปลี่ยนชื่อทุกครั้งที่ย้ายเข้ามาในประเทศไทยและเดินทางกลับกัมพูชาผ่านทาง PTC นี่เป็นการหลีกเลี่ยงการตรวจค้น และขัดขวางความพยายามในการบันทึกและติดตามคดีการค้ามนุษย์¹¹²

ความยากจนและความสิ้นหวังของชุมชนในกัมพูชาเป็นอุปสรรคใหญ่ที่สุดในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์เข้ามาในประเทศไทย การขาดโอกาสและการจ้างงานในกัมพูชาหมายความว่า แม้เด็กไม่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในวัยเด็กและมีโอกาสได้เรียนหนังสือ แต่ก็มีโอกาสที่จำกัดมากในการได้งานทำ การทำ

งานในประเทศไทย แม้โดยการถูกค้ามนุษย์ก็ตามถือเป็นเรื่องที่พึงปรารถนา ในระบบ การศึกษามีน้อยหรือไม่มีคุณค่าในส่วนนี้ของกัมพูชา และนี่คือปัญหาใหญ่สำหรับเด็กเล็ก ซึ่งมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นในการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์สำหรับงานที่ผิดกฎหมาย

ในขณะที่ความต้องการแรงงานเด็กในประเทศไทยมีสูงมาก ห่วงโซ่ขอทานในกัมพูชาที่เอื้ออำนวยและเปิดกว้าง จึงทำให้เด็กชาวกัมพูชาเป็นกลุ่มที่เสี่ยงสูงมากในการตกเป็นเหยื่อ

“เด็กได้รับการฝึกให้เปลี่ยนชื่อเป็นประจำ และหากไม่มี ฐานข้อมูลกลาง ประวัติของเด็กจะถูกบันทึกแค่ในองค์กรแต่ละแห่งในแต่ละจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นหากคุณพบเด็กในจังหวัดอื่น คุณก็ไม่ว่าจะรู้หรือไม่ว่าเด็กอาจถูกค้ามนุษย์มาก่อนหรือไม่”

นักสังคมสงเคราะห์ กรุงเทพฯ

การค้าเด็กชาวกัมพูชาไปมาเลเซียผ่านทางประเทศไทย

เช่นเดียวกับประเทศไทย มาเลเซียมีเศรษฐกิจเฟื่องฟูและมีความต้องการแรงงานราคาถูก แม้ว่ามาเลเซียจะไม่มีพรมแดนติดกับกัมพูชา แต่แรงงานอพยพก็ได้พบวิธีในการเดินทางทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในประเทศ

ในปีพ.ศ. 2008 โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (UNIA) รายงานว่า มีเหยื่อชาวกัมพูชา 28 คนถูกส่งกลับประเทศจากมาเลเซีย รายงานในเวลาต่อมาจากกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา เห็นพ้องว่า ประเทศไทยทำหน้าที่เป็นจุดผ่านของการค้าคนชาวกัมพูชาไปยังมาเลเซียมาหลายปีแล้ว โดยมีรายงานอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับเหยื่อที่เป็นเด็กชาวกัมพูชาที่พบในมาเลเซียตั้งแต่ปีพ.ศ. 2005¹¹³

นักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานในเขตชายแดนไทย-กัมพูชากล่าวไว้ว่า:

“การค้าเด็กไปยังมาเลเซียไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ไม่รู้ว่าเด็กไปอยู่ที่ไหนบ้างในมาเลเซีย อาจจะอยู่แถวพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ”¹¹⁴

โดยทั่วไปเด็กชาวกัมพูชาจะได้รับค่าน้ำดื่มสัญญาว่าจะได้ทำงานในภาคบริการในประเทศไทย แต่แล้วก็ถูกบังคับให้ค้าประเวณีในมาเลเซีย¹¹⁵ เครือข่ายการค้ามนุษย์เริ่มที่ปอยเปต และโดยปกติแล้วจะต้องใช้เวลาหลายวันในกรุงเทพฯ เพื่อขอรับเอกสารการเดินทางเข้ามาเลเซีย

ตามรายงานระบุว่า เด็กชาวกัมพูชาจำนวนมากถูกค้ามนุษย์ไปยังมาเลเซียโดยได้รับความช่วยเหลือจากนายหน้าชาวเวียดนาม นายหน้าชาวเวียดนามมีเครือข่ายกว้างขวางในประเทศไทยและมาเลเซียและมักจัดการขนส่งและควบคุมเด็กชาวกัมพูชาที่ถูกค้ามนุษย์เข้าไปในมาเลเซีย ในปีพ.ศ. 2014 PTC ได้รับเด็กที่ถูกส่งตัวกลับจำนวน 200 คน อายุ 12-18 ปี เข้ามาอยู่ในศูนย์พักพิง รวมทั้งเหยื่อที่ถูกส่งตัวกลับจากมาเลเซียและประเทศไทย¹¹⁶

“เด็กเหล่านี้ไม่ได้คิดว่าตนเองกำลังถูกแสวงหาประโยชน์ เพราะนี่คือทั้งหมดที่เด็กจะได้รู้ เด็กจะดำเนินตามวงจรนี้ต่อไปเมื่ออายุมากขึ้น ไม่มีทางที่จะแก้ไขได้เลย”

เจ้าหน้าที่องค์กร NGO ปอยเปต

บทที่ 4

การข้ามนุษย์จากพม่า

แรงงานอพยพชาวพม่าเป็นส่วนสำคัญของแรงงานไทย โดยเฉพาะในธุรกิจก่อสร้างและประมง มีผู้ย้ายถิ่นฐานชาวพม่าประมาณ 3 ล้านคนอาศัยอยู่ในประเทศไทย¹¹⁷ คาดการณ์ว่าแรงงานนี้สร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ประมาณ 9% แต่ตัวเลขนี้ต้องใช้อย่างระมัดระวัง เพราะจำนวนแรงงานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นตัวเลขโดยประมาณเท่านั้น ชาวพม่ามีแนวโน้มเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นเนื่องด้วยการผ่อนปรนชายแดนที่อาเซียนเสนอและค่าจ้างที่สูงขึ้นสำหรับแรงงานอพยพ

การอพยพของชาวพม่าเข้ามาในประเทศไทยบางส่วนเป็นผลมาจากความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของพม่าหลังการปกครองโดยทหารและสงครามกลางเมืองกว่า 50 ปี ความยากจนที่แผ่ไปทั่วเนื่องจากความขัดแย้งนี้ทำให้การเกษตร โครงสร้างพื้นฐาน และธุรกิจที่ถูกกฎหมายของพม่าพังทลายลง ความยากจนเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการย้ายถิ่นที่ผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์เช่นเดียวกับการขาดการศึกษา ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลพม่าใช้จ่ายมากถึง 4.8% ของ GDP สำหรับการป้องกันประเทศ และใช้เพียง 0.6% สำหรับการศึกษา¹¹⁸ ธนาคารโลกรายงานว่า ในปี พ.ศ. 2012 เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในย่างกุ้งจำนวน 9% อ่านหนังสือไม่ออก แม้แต่แค่เดียว¹¹⁹

แม้จะมีระบบทะเบียน แต่ชาวพม่าจำนวนมากไม่อยู่ในระบบทะเบียนไทย โดยเฉพาะเด็ก ๆ ความสัมพันธ์ที่มั่นคงของชุมชนในหมู่ชาวพม่าอพยพในเมืองไทยและจังหวัดต่าง ๆ เช่น แม่สอด หนองบัวลำภู และสมุทรสาคร ช่วยลดความเสี่ยงของเด็กไม่มาก ชาวพม่าในประเทศไทยที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนราว 500,000 คนเป็นเสมือนบุคคลไร้ตัวตนและมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ผู้ย้ายถิ่นชาวพม่าต้องจ่าย 2,680 บาทเพื่อขึ้นทะเบียนการจ้างงานที่สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น และอีก 3,180 บาทหากทำงานในธุรกิจประมง เด็กที่ติดตามพ่อแม่เข้ามาในประเทศไทยจะมีค่าธรรมเนียมต่อคนอีก 265 บาทสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี และ 1,680 บาทสำหรับเด็กที่มีอายุเกิน 7 ปี

แพ็คเกจทะเบียนสำหรับเด็กจะรวมไปถึงบัตรทะเบียน ‘สถานะผู้ติดตาม’ ซึ่งควรคุ้มครองเด็กจากการส่งตัวกลับพม่า และแพ็คเกจสุขภาพขั้นพื้นฐาน เด็กอพยพที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและมีอายุตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2010 สามารถทำงานและกิจกรรมที่เรียบง่าย รวมถึงงานให้บริการในครัวเรือน¹²⁰

แรงงานชาวพม่าจำนวนมากในประเทศไทยจะขึ้นทะเบียนแค่ตัวเองเท่านั้น เนื่องจากการขึ้นทะเบียนทั้งครอบครัวมีค่าใช้จ่ายสูง¹²¹ นี่ทำให้เด็กนับร้อยไม่อยู่ในระบบทะเบียนของไทยและตกเป็นเหยื่อของนายหน้าได้ง่าย โดยเฉพาะเนื่องจากไม่มีเอกสารระบุตัวตนของไทย

การค้ามนุษย์จากพม่าเกิดขึ้นในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐานขนานใหญ่ทั้งภายในและข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศไทย รายงานหลายฉบับแสดงหลักฐานให้เห็นว่า ประชากรพม่ากว่า 1 ใน 3 ย้ายถิ่นฐานออกจากพื้นที่ชนบทสู่พื้นที่เมือง โดยมีเมืองต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นจุดปลายทางหลัก¹²²

“

คนงานโรงงานส่วนใหญ่ในประเทศไทยมาจากหมู่บ้านในพม่า เมื่อเดือนที่แล้วได้ไปเยี่ยมหมู่บ้านของลุง เป็นหมู่บ้านใหญ่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสะโตง มีบ้านเรือน 20 หลังในเขตพื้นที่ของลุง มีแค่ผู้สูงอายุและเด็กเล็กถูกทิ้งไว้ที่บ้าน มันน่าแปลก จึงถามไปว่าผู้คนหายไปไหนกันหมด เด็กหนุ่มสาวและคนที่สามารถทำงานได้ไปทำงานที่กรุงเทพฯ หรือที่อื่น ๆ ในประเทศไทย

”

เจ้าหน้าที่องค์การชุมชน แม่สอด

พม่าในฐานะที่เป็นประเทศต้นทาง

เด็กที่ถูกค้ามนุษย์หลายคนมาจากรัฐกะเหรี่ยง ซึ่งเข้ามาผ่านทางเมียวดีที่เป็นเมืองชายแดนติดกับแม่สอดทางฝั่งประเทศไทย¹²³ เด็กส่วนใหญ่ที่ถูกค้ามนุษย์จากพม่าใช้แม่สอดเป็นจุดผ่านก่อนจะเดินทางทางบกต่อไปยังจุดปลายทางสุดท้ายในเมืองใหญ่ของประเทศไทย

ภายในแม่สอดเองมีชุมชนชาวพม่าที่สุ่มเสี่ยงหลายแห่งที่มีแนวโน้มตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ไปยังเมืองใหญ่ ชุมชนอิสลามบารุง หรือเรียกว่า “สลัมชาวบังคลาเทศ” เป็นที่อยู่ของชาวมุสลิมชาวพม่าจำนวนมากที่รัฐบาลไทยหรือรัฐบาลพม่าไม่ยอมรับและตั้งถิ่นฐานอยู่ในสลัมในเขตชานเมืองของแม่สอด หลายคนในชุมชนนี้มาจากบูติตอง และมีจำนวนเล็กน้อยมาจากชิตตเวและมองดอ¹²⁴

ในจังหวัดระนองมีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์หลายคนมาจากเมืองที่เรียกว่ามารังในภูมิภาคตะนาวศรี ห่างจากจุดตรวจชายแดนในระนองประมาณ 3-4 กิโลเมตร¹²⁵

เส้นทางการค้ามนุษย์จากพม่าสู่ประเทศไทย

สำนักงานใหญ่ UN-ACT ในกรุงเทพฯ ระบุจุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมายหลัก ๆ สำหรับชาวพม่าที่เดินทางเข้าประเทศไทย: เชียงตุง/ท่าขี้เหล็กไปแม่สาย เมียวดีไปแม่สอด และเกาะสองไประนอง¹²⁶

ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองของตากะระบุว่า แม่สอดเป็นจุดผ่านหลักสำหรับเด็กที่เดินทางข้ามเข้ามาประเทศไทยจากพม่า ไม่ว่าจะเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์หรือไม่ก็ตาม ในแม่สอดเป็นเรื่องที่ง่ายมากในการข้ามมาฝั่งไทยจากเมียวดี แม่น้ำเมยมีสะพานมิตรภาพเชื่อมเมียวดีกับแม่สอด ที่นี้พลเมืองชาวพม่าสามารถข้ามมาฝั่งไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายหากมีเอกสารที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากแม่น้ำเมยลงมายังจุดผ่านแดนที่ผิดกฎหมายหลายจุด ซึ่งควบคุมโดยกองทหารชาวพม่ากลุ่มต่าง ๆ เพียงแค่จ่ายสินบนก็ข้ามฝั่งได้แล้ว ช่องทางที่ผิดกฎหมายที่ใช้ค่าพลเมืองชาวพม่าเข้ามาในประเทศไทยอาจเป็นเส้นทางเดียวกับที่ใช้ค้ายาเสพติดและอาวุธ เพราะบ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรของฝั่งแม่น้ำของไทยเปิดให้เป็นจุดผ่านที่ถูกกฎหมาย “ชั่วคราว”¹²⁷

หากต้องการเข้ามาประเทศไทยผ่านจุดเหล่านี้จะต้องจ่ายเงินราว 20-500 บาทให้กับเจ้าหน้าที่ “คนงานโรงงานส่วนใหญ่ในประเทศไทยมาจากหมู่บ้านใน

พม่า เมื่อเดือนที่แล้วได้ไปเยี่ยมหมู่บ้านของลุง เป็นหมู่บ้านใหญ่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสะโตง มีบ้านเรือน 20 หลังใน เขตพื้นที่ของลุง มีแค่ผู้สูงอายุและเด็กเล็กถูกทิ้งไว้ที่บ้าน มันน่าแปลก จึงถามไปว่าผู้คนหายไปไหนกันหมด เด็กหนุ่มสาวและคนที่สามารถทำงานได้ไปทำงานที่กรุงเทพฯ หรือที่อื่น ๆ ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่องค์การชุมชน แม่สอด “ที่รับผิดชอบจุดผ่านแดนนั้น¹²⁸ เราสามารถเห็นเรือนับไม่ถ้วนบนชาวพม่าข้ามพากไปมาระหว่างชายแดน เช่นเดียวกับในกัมพูชา มีวิธีการเข้าประเทศไทยเสมอและค่าใช้จ่ายไม่สูงด้วย

อย่างไรก็ตาม การออกจากพื้นที่ชายแดนและการเดินทางเข้าสู่ศูนย์กลางของประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายสูง เด็กชาวพม่าส่วนใหญ่เข้าประเทศไทยผ่านเส้นทางภาคเหนือ (แม่สาย แม่สอด และเชียงราย) และผ่านป่าและภูเขาในกาแพงเพชรก่อนที่จะถูกส่งไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทย¹²⁹

เริ่มต้นที่แม่สอดไม่ว่าจะเป็นจุดผ่านแดนหรือจุดต้นทางสำหรับเด็กชาวพม่า มีระบบการขนส่งที่เข้าใจกันโดยทั่วไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงินที่เด็กหรือนายหน้ามีอยู่ในหลายกรณีก็มีการใช้รถบรรทุกขนผักเพื่อขนเด็กจากแม่สอดไปยังจุดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย¹³⁰

ตามรายงานระบุว่า ด้วยการจ่ายเงินประมาณ 18,000 บาท เด็กจะได้นั่งรถที่ไม่ใช่เครื่องหมายไปกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและผ่านจุดตรวจคนเข้าเมืองทุกจุดอย่างปลอดภัยโดยไม่มีการซักถามใด ๆ หากจ่าย 15,000 บาท เด็กจะอยู่ในตู้กลองผักในรถบรรทุกและจะต้องออกจากรถและเดินเท้าระยะสั้น ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจค้นที่จุดตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย สำหรับเด็กหรือนายหน้าที่มีเงินน้อยลงมา การจ่าย 6,000 บาทจะซื้อเส้นทางไปยังเมืองหลัก ๆ ของประเทศไทยที่มีการคุมขังน้อยที่สุด เดินผ่านป่าและภูมิประเทศที่อันตรายเป็นเวลา 4-5 วัน หลบเลี่ยงจุดตรวจทุกจุดตามเส้นทาง¹³¹ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในจังหวัดตากกล่าวว่า เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะสกัดจับเด็กและผู้ค้ามนุษย์ที่เดินทางโดยการเดินเท้า เนื่องจากมีป่าที่เป็นเครื่องป้องกันและซ่อนตัวได้ดี¹³²

นอกจากนี้ จังหวัดระนองซึ่งอยู่ทางใต้ของประเทศไทยยังเป็นเส้นทางเข้าสู่ประเทศไทยทางทะเลด้วย เหยื่อที่มาถึงระนองอาจอยู่ในประเทศไทย แต่ระนองก็ยังเป็นจุดผ่านสำหรับผู้ที่ถูกค้ามนุษย์ไปยังมาเลเซียด้วย¹³³ จุดผ่านแดนนี้ต้องเดินทางด้วยเรือผ่านทาง Kaw Thuang หรือเรียกเป็นภาษาไทยว่า เกาะสอง ระนองก็เช่นเดียวกับแม่สอดมีประชากรชาวพมามากกว่าชาวไทย จังหวัดระนองมี 5 อาเภอที่อยู่ติดกับชายแดนพม่า อาเภอหนึ่งชื่อ กระบุรี อยู่ติดกับพม่าจนสามารถเดินเท้าข้ามพรมแดนในช่วงน้ำลงได้เลย

ระบบนายหน้าในพม่า

เครือข่ายการค้ามนุษย์ที่ขนย้ายเด็กจากพม่าเข้ามาในประเทศไทยมีความซับซ้อน เนื่องจากครอบครัวผู้อพยพชาวพม่าที่เข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนมาก การค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนจากพม่าอาศัยความร่วมมือระหว่างนายหน้าชาวไทยและชาวพม่า ทัศนคติด้านสิทธิมนุษยชนชาวพม่าอธิบายว่า:

“ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากนายหน้าชาวไทย ชาวพม่าจะไม่สามารถดำเนินการนี้ได้ [การค้าเด็ก] เนื่องจาก [นายหน้าชาวพม่า] ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่มากนัก”¹³⁴

ในกรณีส่วนใหญ่ นายหน้าชาวพม่าจะอำนวยความสะดวกในการข้ามชายแดน จากนั้นก็ส่งเด็กต่อให้กับนายหน้าชาวไทยที่ส่งมอบเด็กให้กับนายจ้างชาวไทยในธุรกิจที่เด็กจะทำงานโดยทั่วไปนายหน้าชาวไทยจะเป็นคนพาเด็กไปทำงาน ส่วนนายหน้าชาวพม่าที่จัดหาหรือจับเด็กจะเป็นผู้ติดต่อกับครอบครัว¹³⁵

เด็กผู้อพยพที่อยู่ในประเทศไทยแล้ว ตัวอย่างเช่น เด็กจากชุมชนอิสลามบางจะถูกจัดการโดยนายหน้าสองคน กล่าวคือ โดยทั่วไป นายหน้าชาวพม่าคนหนึ่งจะเป็นผู้พาหน้าพาเด็กไปยังจุดปลายทาง และอีกคนพาหน้าที่ควบคุมเด็กในเมือง เครือข่ายนี้มีความซับซ้อนน้อยลง ใช้นายหน้าไม่กี่คนในการจัดการและขนส่งเด็ก เนื่องจากไม่ต้องข้ามพรมแดน

นายหน้าที่คอยหาเด็กในพม่าโดยทั่วไปแล้วเคยทำงานในประเทศไทยเป็นเวลาหลายปี และจบลงด้วยการทำงานในธุรกิจการค้ามนุษย์ โดยมักไม่ได้ตระหนักว่างานที่ทาสอยู่เป็นการกระทำผิดทางอาญา

นักสังคมสงเคราะห์ในแม่สอดกล่าวว่า “นายหน้าชาวพม่ามักจะเดินทางไปยังชุมชนที่ยากจนในพม่าและคุยโวเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานในประเทศไทย”¹³⁶ โดยทั่วไปพวกเขาจะเข้าหาพ่อแม่เด็กโดยตรงและบอกเล่าเกี่ยวกับงานที่ลูก ๆ ของพวกเขาสามารถหาเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว นายหน้าจะพูดจาโน้มน้าวเสมือนว่านี่คือโอกาสการจ้างงานที่สำคัญ และพ่อแม่เด็กมักหลงเชื่อและคิดว่าลูกจะได้เรียนหนังสือและมีประสบการณ์การทำงาน¹³⁷

ในพม่าการซื้อขายหรือเช่าเด็กจากพ่อแม่หรือปู่ย่าตายายมีน้อยกว่า ซึ่งต่างจากระบบนายหน้าในกัมพูชา

แม้แต่ชาวพม่าที่เดินทางโดยมีหนังสือเดินทางชั่วคราวและเอกสารประจำตัวที่ถูกต้องก็สามารถตกเป็นเหยื่อของนายหน้าได้ หนังสือเดินทางชั่วคราวมอบสิทธิ์แก่ผู้ย้ายถิ่นชาวพม่าอายุอย่างน้อย 6 ปีอยู่อาศัยในประเทศไทยได้เป็นระยะเวลา 2 ปี เจ้าหน้าที่องค์กร NGO ชาวพม่ากล่าวว่า:

“นายหน้าจะรีบเข้ามาทันทีเมื่อมีคนพม่ามาต่ออายุหนังสือเดินทางชั่วคราว พวกเขาใช้ตราประทับวีซ่าปลอมจึงทำให้เอกสารที่ถูกต้องกลายเป็นเอกสารปลอมที่ไม่สามารถใช้ได้อีก จากประสบการณ์ ผู้ย้ายถิ่นชาวพม่ากว่า 90% [ที่เราทำงานด้วย] เคยตกเป็นเหยื่อของกลลวงนี้”¹³⁸

ระบบนายหน้าในระนองจะแตกต่างออกไป แม้จะมีการกล่าวว่า การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดระนองลดลง แต่ UN-ACT ระบุว่า เส้นทางจากเกาะสองไประนองเป็นหนึ่งในสามเส้นทางอันดับต้น ๆ ในการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนจากพม่าไปยังประเทศไทย เจ้าหน้าที่ภาคสนามในจังหวัดระนองรายงานว่า ปัญหาใหญ่ที่สุดที่นั่นไม่ใช่การค้ามนุษย์อีกแล้ว แต่เป็นการลักลอบขนคนเข้าเมือง¹³⁹

มีความเข้าใจผิดทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทคัพททางกฎหมายของศาลว่าการลักลอบขนคนเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ และบ่อยครั้งที่ศาลเหล่านี้มักถูกใช้สลับกันไปมา ความแตกต่างหลัก ๆ คือ การลักลอบขนคนเข้าเมืองมีการให้ความยินยอมจากผู้ที่ถูกเคลื่อนย้ายเข้าไปในอีกประเทศหนึ่ง ผู้ใหญ่เท่านั้นที่ให้ความยินยอมนี้ได้ และอาจต้องจ่ายเงินสำหรับการเดินทางด้วย เด็กให้ความยินยอมไม่ได้ ดังนั้นเด็กที่เดินทางข้ามพรมแดนโดยลัดพังจึงถูกจำแนกประเภทว่าเป็นการค้ามนุษย์เสมอ

“บางครั้งพ่อแม่บอกลูกพี่ลูกน้องของตนหรือญาติคนอื่น ๆ ให้ส่งลูกหลานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนไปให้ญาติคนอื่นที่ทำงานในระนอง โดยปกติญาติจะจ้างคนให้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทาง นายหน้าชาวพม่าจำนวนมากจะรออยู่ที่ฝั่งไทยหรือเกาะสอง พวกเขาจะรอหาเหยื่ออยู่ที่ท่าเรือ อีบกาแพ มอหง์หาดที่ดูหลงทางหรือเด็กที่เดินทางโดยลำพัง”¹⁴⁰

ในระนองยังมีหลายกรณีที่เป็นการลักลอบขนแรงงานอพยพชาวพม่าที่ต้องการทำงานในประเทศไทยเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายด้วย เพื่อหลีกเลี่ยงทางการ ผู้ลักลอบจะติดต่อกับนายหน้าชาวพม่า โดยตรงเพื่อที่จะรู้ว่าต้องไปที่ท่าเรือใด ในจุดนี้นายหน้าจะฉวยโอกาสโน้มน้าวผู้ย้ายถิ่นฐานอย่างผิดกฎหมายจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ให้ยอมให้ตนทำงานให้

สำนักงาน MSDHS ประจำจังหวัดระนองยืนยันว่า นี่เป็นคดีลักลอบขนคนเข้าเมือง อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์นี้เด็กที่เดินทางโดยลำพังต้องถูกระบุว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เนื่องจากเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมแก่ผู้ลักลอบได้ ในกรณีของผู้ใหญ่ หากมีการหลอกลวงใด ๆ ในการเจรจาต่อรองระหว่างนายหน้ากับผู้ที่ถูกขนเข้าเมือง (ไม่ว่าจะก่อนการเดินทางหรือเมื่อมาถึงประเทศไทย) สถานการณ์ก็จะเปลี่ยนจากการลักลอบขนคนเข้าเมืองเป็นการค้ามนุษย์¹⁴¹

บทบาทของพ่อแม่ในการค้าเด็กชาวพม่า

เด็กจำนวนมากในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถูกเลี้ยงให้เชื่อว่าตนเองมีหน้าที่ต้องช่วยครอบครัวหารายได้เพิ่มเติมและจ่าย “หนี้สิน” ของตนกลับคืนให้กับพ่อแม่ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม เพื่อทดแทนบุญคุณของพ่อแม่ที่ได้เลี้ยงดูมา ด้วยความเชื่อนี้จึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติที่พ่อแม่และแม่แต่ตัวเด็กเองจะมีส่วนในการค้ามนุษย์ เป็นเรื่องยากที่จะอธิบายให้เหยื่อที่

“เขาบอกว่าฉันจะได้เห็นหน้าลูกอีกครั้ง ฉันไม่รู้ว่าคุณอยู่ที่ไหนและไม่รู้จะติดต่อกับลูกได้อย่างไร ฉันไม่รู้ด้วยซ้ำว่าจะติดต่อกับคนที่เอาลูกของฉันไปอย่างไร”

แม่ของเหยื่อการค้ามนุษย์ เมียวดี

เป็นเด็กเข้าใจว่า พวกเขาเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และนี่ถือเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่ง และเป็นเรื่องที่ยังยากเข้าไปอีกในการโน้มน้าวพ่อแม่เด็กให้เข้าใจว่า พวกเขามีส่วนสมรู้ร่วมคิดในการค้าเด็กซึ่งเป็นลูกในไส้ของตน

การทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและพม่าทำให้เกิดระบบตรวจคนเข้าเมืองที่มีการแต่งตั้งนักสังคมสงเคราะห์ขึ้นเพื่อประเมินความเสี่ยงของการที่เด็กอาจตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ซ้ำอีกครั้งโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินครอบครัวมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม ระบบนี้มีความท้าทายในตัวเองหลายอย่าง เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดตากระบุว่าเด็กจะไม่ยอมให้หลักฐานใด ๆ ที่อาจทำให้พ่อแม่ถูกจับ นอกจากนี้ การจับพ่อแม่เด็กยังทำให้สถานะของเด็กมีความยากลำบากมากขึ้นอีก

เช่นเดียวกับพ่อแม่ชาวกัมพูชา พ่อแม่จำนวนมากยินดีปล่อยให้ลูกไปประเทศไทยกับนายหน้า เนื่องจากเชื่อมั่นว่าลูกจะกลับบ้านมาพร้อมเงินทองและการศึกษาที่ดีขึ้น¹⁴² แต่ต่างจากกัมพูชาตรงที่มีน้อยมากที่เด็ก “ถูกเช่า” จากพ่อแม่ มีแต่ถูกพาตัวไปโดยให้ค้ำประกันสัญญาว่าเด็กจะกลับมา ในหลายกรณี

เด็กไม่เคยได้กลับบ้าน เมื่อโตแล้วเด็กมักทำงานหาในประเทศไทยแทน

ผู้นำหมู่บ้านของชุมชนอิสลามบารุงในแม่สอดรายงานว่าบ่อยครั้งที่พ่อแม่จะมาที่สแลมจากพม่าเพื่อตามหาลูก¹⁴³

ความเข้าใจร่วมระหว่างครอบครัวผู้อพยพชาวพม่า คือ จะถือว่าเด็กถูกค้ำมนุษย์เมื่อเด็กถูกลักพาตัวเท่านั้น ในสายตาของครอบครัวผู้อพยพชาวพม่า ไม่ว่าการแสวงหาประโยชน์จะมีระดับใดก็ตาม แต่ถ้าเด็กอยากทำงาน ไม่ถือว่าเป็นการค้ามนุษย์ พ่อแม่ผู้อพยพชาวพม่าที่ทำงานในโรงเรียนผู้อพยพในแม่สอดกล่าวแย้งว่า เด็กหลายคนเดินทางไปประเทศไทยด้วยความเต็มใจ:

“ฉันคิดว่าถ้าเด็กอยากทำงาน เด็กก็จะออกไปหางานหา นี่ไม่ใช่การค้ามนุษย์ เด็กหลายคนเลิกไปโรงเรียนตอนอายุ 15 ปี เด็กออกจากแม่สอดและหาทางเข้ากรุงเทพฯ โดยปกติจะไปกับรถบรรทุกขนผัก เด็กกู้เงินจากคนอื่น และในที่สุดก็ต้องจ่ายคืน ลูกชายของฉันเองก็ทำอย่างนี้เหมือนกัน ตอนนี้อยู่บนเรือประมงเพื่อหาเงินมาใช้หนี้ที่ยืมมา”¹⁴⁴

เด็กชาวพม่าในประเทศไทย

เด็กจากแม่สอด โดยเฉพาะจากชุมชนอิสลามบารุงมักถูกพาไปกรุงเทพฯ เพื่อให้ขายดอกไม้ในย่านท่องเที่ยวของเมือง เป็นเรื่องง่ายที่จะเห็นเด็ก ๆ เหล่านี้วิ่งไปทั่วถนนข้าวสารอันขึ้นชื่อของกรุงเทพฯ เพื่อขายดอกกุหลาบและพูดคุยกับนักท่องเที่ยวในช่วงดึก มีเด็กมุสลิมชาวพม่าประมาณ 500-600 คนขายกุหลาบทั่วประเทศไทย¹⁴⁵

เหตุการณ์หนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากต่างประเทศหลังจากที่กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ เลื่อนประเทศไทยลงมาอยู่ระดับที่ 3 นั่นก็คือเหตุการณ์การเข้าจู่โจมกลุ่มการค้ามนุษย์ในกรุงเทพฯ ในการเข้าจู่โจมครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวผู้ดำเนินการที่ควบคุมเด็กชาวพม่าที่ถูกค้ำมาให้ขายดอกกุหลาบบนถนนข้าวสาร¹⁴⁶ หลังเข้าจู่โจมไม่นาน เด็กก็อันตรายหายไปในไม่กี่เดือนต่อมา เมื่อความสนใจของสื่อเปลี่ยนไป เด็กก็กลับมาที่เดิมและขายดอกกุหลาบต่อ

เด็กที่มาถึงระนองมักเดินทางต่อไปยังมาเลเซีย ผู้ที่ยังคงอยู่ในประเทศไทยมักเดินทางไปกรุงเทพฯ เพื่อทำงานในโรงแรมหรือไปสมุทรสาครเพื่อทำงานบนเรือประมงหรือโรงงานบรรจุปลา ส่วนคนอื่น ๆ เดินทางลงใต้ไปสงขลา สุราษฎร์ธานี และภูเก็ตเพื่อทำงานที่คล้ายกัน คือ ธุรกิจประมง สวนยางพารา หรือโชตโกสร้าง แม้หลายคนคิดว่าปัญหาหลักในระนอง คือ แรงงานเด็กที่ทำเรือและธุรกิจประมง แต่ที่จริงแล้วยังมีการค้าประเวณีเด็กจำนวนมากเกิดขึ้นที่นี่ด้วย โดยทั่วไปเด็กหญิงจำนวนมากที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 17 ปีจะทำงานในบาร์และสถานให้บริการทางเพศในระนอง¹⁴⁷

การส่งเด็กที่ถูกค้ำมนุษย์กลับพม่า

ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย พ.ศ. 2008 ระบุว่า เมื่อเด็กถูกบังคับว่าเป็นเหยื่อ เด็กจะถูกส่งตัวไปยังศูนย์พักพิงของรัฐที่ได้รับอนุญาตเพื่อรับการคุ้มครองก่อนส่งตัวกลับประเทศ ในจุดนี้ เด็กจะให้การและให้พยานหลักฐานที่จำเป็นเพื่อยื่นคดีขึ้นสู่ศาลไทย¹⁴⁸ กระบวนการทางกฎหมายกำหนดให้รัฐบาลไทยร่วมมือกับรัฐบาลพม่าโดยแบ่งปันข้อมูลคดีความผ่านระบบไบโอเมตริกซ์ บันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับพม่าเป็นบันทึกเดียวใน 3 ประเทศเพื่อนบ้านที่กา

หนดให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันเพื่อสร้างหลักเกณฑ์ร่วมในการบังคับใช้การคุ้มครอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อกังวลของพม่าในเรื่องการระบุตัวตนพลเมืองของตนอย่างเหมาะสม

เมื่อสัญญาติของเหยื่อได้รับการยืนยัน กระบวนการส่งตัวกลับประเทศอย่างเป็นทางการจะเริ่มขึ้น¹⁴⁹ การส่งตัวกลับประเทศเกิดขึ้นที่จุดผ่านแดนที่ถูกกฎหมายจากแม่สอดไปเมียวดี เมื่ออยู่ในเมียวดีแล้ว สำนักงานความร่วมมือชายแดนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (BCATIP) จะรับและส่งเด็กไปที่ศูนย์พักพิงแรกรับเมียวดี¹⁵⁰

เมื่อเด็กมาถึงศูนย์พักพิงแรกรับเมียวดีแล้ว การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยและพม่าจะสิ้นสุดลง ทนายความชาวพม่าอธิบายว่า:

“เมื่อมาถึงที่ศูนย์พักพิง เด็กจะได้รับการประเมินเบื้องต้น จากนั้นจะถูกพาตัวไปที่ศูนย์พักพิงมะละแหม่งหลังจากพักที่นั่นหนึ่งคืน เมื่ออยู่ที่ศูนย์พักพิงมะละแหม่ง เด็กสามารถพักหรือออกจากศูนย์ได้ตามที่ต้องการ”¹⁵¹

แม้ BATWC กล่าวว่า กระทรวงสวัสดิการสังคมในพม่าต้องดำเนินการติดตามครอบครัวของเด็กแต่ละคน เด็กมีอิสระที่จะออกจากศูนย์พักพิงแห่งที่สองได้ ดังนั้นจึงไม่มีอะไรรับประกันว่าเด็กจะกลับไปเจอกับครอบครัว¹⁵² หากเด็กเลือกที่จะเดินทางกลับไปหาพยานหน้าก็สามารถทำได้ หรือจะเสี่ยงออกไปและอาจถูกจับตัวโดยนายหน้ารายอื่น ๆ ก็ได้

หลักฐานรายงานและข้อมูลการติดตามครอบครัวที่จำกัดทำให้ไม่สามารถวัดประสิทธิภาพของระบบการติดตามครอบครัวได้ หลักฐานที่มีแสดงให้เห็นว่าเด็กมีอิสระที่จะไปที่ไหนก็ได้ที่ต้องการเมื่อมาถึงพม่า และในปัจจุบันยังไม่มีขั้นตอนการติดตามผลตามที่เจ้าหน้าที่ไทยกำหนดไว้

มีชาวพม่าราว 400 คนถูกเนรเทศกลับพม่าจากแม่สอดทุกวัน¹⁵³ การดำเนินการกับผู้ถูกเนรเทศจะกระทำอย่างรวดเร็วในช่วงเช้า เนื่องจากมีการกดดันให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองต้องเคลื่อนย้ายคนอย่างรวดเร็ว¹⁵⁴ ทำให้มีเวลาน้อยในการบังคับใช้เด็กที่อาจเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม องค์กร NGO ในท้องถิ่นบางแห่งทำงานร่วมกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อตรวจสอบเด็กที่ถูกเนรเทศและประเมินว่ามีเหยื่อการค้ามนุษย์ในหมู่เด็กหรือไม่

เด็กที่ไม่ได้ถูกบังคับว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จะถูกเนรเทศโดยใช้ช่องทางและวิธีการเหมือนกับที่ใช้สำหรับผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย สำหรับบางคน แทนที่จะเนรเทศผ่านเส้นทางสะพานมิตรภาพที่ถูกกฎหมาย เด็กเหล่านี้อาจถูกเนรเทศผ่านประตูที่ผิดกฎหมายประตูเดิมที่ใช้เข้ามาในประเทศไทย ทางฝั่งประเทศไทย ประตูเหล่านี้มักถูกทำให้ถูกกฎหมายชั่วคราวภายใต้พระราชบัญญัติศุลกากร แต่ทางฝั่งพม่า ยังคงใช้ทางเข้าสู่ประเทศไทยที่ผิดกฎหมายอยู่¹⁵⁵

เด็กที่ถูกเนรเทศจะถูกจับตัวโดยเจ้าหน้าที่ใดก็ตามที่ควบคุมพื้นที่ชายแดนที่เด็กเข้าไป ซึ่งในเมียวดีโดยปกติคือกองกำลังกะเหรี่ยงประชาธิปไตยผู้มีความเมตตา (DKBA) ผู้ถูกเนรเทศต้องจ่ายสินบนที่ประตูเพื่อจะได้รับอนุญาตให้กลับเข้าพม่าได้ ผู้ที่ไม่สามารถจ่ายสินบนเพื่อกลับเข้าประเทศจะถูกส่งตัวไปที่ศูนย์กักขังชั่วคราวจนกว่าจะมีใครมาจ่ายเงินเพื่อปล่อยตัว ซึ่งมักจะเป็นนายหน้าที่พาเด็กเข้าประเทศไทย

มีการกล่าวหาว่า หากเด็กไม่สามารถติดต่อนายหน้าที่ยินดีจ่ายค่าปรับได้ ทาง DKBA จะช่วยตามหานายหน้าแทนเด็ก ข้อกล่าวหาบางส่วนชี้ให้เห็นว่า DKBA เคยมีส่วนเกี่ยวข้องในการขายเด็กให้กับไซตก่อสร้างบริเวณชายแดนฝั่งพม่า¹⁵⁶

ระบบนี้เติมเชื้อเพลิงให้เกิดการค้าเหยื่อซ้ำ และวงจรการค้ามนุษย์ก็เริ่มต้นอีกครั้ง

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดตากระบุว่า ทำเรือกว่า 22 แห่งบนแม่น้ำเมยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองสามารถใช้ได้¹⁵⁷ สะพานมิตรภาพเป็นจุดผ่านแดนที่ถูกกฎหมายเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ประตูอื่นได้รับอนุญาตชั่วคราวภายใต้พระราชบัญญัติศุลกากรเพื่อนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างไทยกับพม่า เจ้าหน้าที่คนหนึ่งอธิบายว่า:

“เมื่อเราเนรเทศผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย เรามีกว่า 400 คน เราไม่สามารถเนรเทศพวกเขาโดยใช้สะพานได้ เนื่องจากรัฐบาลพม่าไม่ถือว่าหลายคนในจำนวนนั้นเป็นพลเมืองของประเทศ เราจึงต้องเนรเทศพวกเขาที่ท่าเรือเหล่านี้แทน”¹⁵⁸

ท่าเรือที่ใช้สำหรับการเนรเทศเรียกว่าประตู 13 สำหรับฝั่งไทย แต่เรียกว่าประตู 999 สำหรับฝั่งพม่า เด็กชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในแม่สอดระบุว่า ประตู 999 เป็นท่าเรือที่พวกเขาถูกคุมขังหากถูกส่งกลับไปพม่า¹⁵⁹

ไม่มีบันทึกเกี่ยวกับเด็กที่ถูกเนรเทศในลักษณะนี้ ดังนั้นเมื่อถูกเนรเทศแล้ว ไม่มีระบบการติดตามผลเพื่อตรวจสอบว่าเด็กได้กลับเข้ามาในประเทศไทยหรือไม่ ในทางตรงกันข้าม หากเด็กที่ถูกค้ามนุษย์กลับสู่ครอบครัวได้สำเร็จก็ไม่มีกระบวนการติดตามผลเพื่อขัดขวางไม่ให้เด็กถูกค้ามนุษย์ซ้ำอีกครั้ง

แม้ว่าแม่สอดจะถูกระบุว่าเป็นจุดส่งกลับอย่างเป็นทางการระหว่างพม่ากับไทยเพียงจุดเดียวเท่านั้น แต่มีบางกรณีที่ยังถูกส่งตัวกลับประเทศทางเกาะสอง ในจังหวัดระนอง องค์กร NGO บางแห่งพยายามทำให้ระนองได้รับการยอมรับว่าเป็นจุดส่งกลับอย่างเป็นทางการสำหรับเหยื่อ อย่างไรก็ตาม ในการส่งเด็กกลับจากจุดนี้ เด็กจะต้องถูกคุมขังและนั่งเรือไปเกาะสอง นี่ถือเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรของทางการ¹⁶⁰

การคุ้มครองและป้องกันเด็กชาวพม่า

ในปีพ.ศ. 2004 พม่ากลายเป็นประเทศแรกในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่ลงนามในพิธีสารปาแลโม หนึ่งปีต่อมา พม่าออกกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ที่ครอบคลุมเป็นครั้งแรก คือกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ กฎหมายของพม่าได้จำกัดความของการค้ามนุษย์ว่าเป็นการขาย การซื้อ การให้ยืม การจ้าง การสรรหา การขนส่ง การโอนถ่าย หรือการรับบุคคล มีบทบัญญัติในการลงโทษการรับเลี้ยงและการแต่งงานที่หลอกลวง และการปลอมแปลงเอกสาร (โดยเฉพาะในเด็ก) เพื่อจุดประสงค์ในการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดน บทที่ 6 ประกอบด้วยบทบัญญัติต่าง ๆ โดยเฉพาะสำหรับสตรี เด็ก และเยาวชน¹⁶¹

อย่างไรก็ตาม การที่จะนำกฎหมายของประเทศออกบังคับใช้สำหรับทางฝั่งชายแดนของพม่าที่มีภาคประชาสังคมอยู่ในภาวะการล่มสลายเป็นเรื่องยาก และอาจมีการแบ่งแยกระหว่างสถาบันพลเรือนที่เสื่อมสลาย กองทัพแห่งชาติ และ DKBA ความสามารถของรัฐบาลพม่าจะต้องได้รับการปรับปรุงก่อนที่จะสามารถจัดการกับเด็กที่ถูกค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทางฝั่งไทยมีองค์กร NGO หลายแห่งที่ทำงานในพื้นที่เพื่อคุ้มครองเด็กที่ถูกค้ามนุษย์หรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ในแม่สอด องค์กรระหว่างประเทศพยายามจะลดความคุ้มครองของเด็กที่มีความเสี่ยง (เช่น เด็กอพยพที่ไม่มีเอกสารทางกฎหมายหรือสถานะผู้ติดตาม) โดยให้มีการระบุ

ตัวตนอย่างเหมาะสมในรูปแบบของบัตรประจำตัวประชาชนไทยที่มีตัวเลข 13 หลัก¹⁶²

คลินิกแม่ตาและคณะกรรมการว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก (CPPCR) ช่วยพ่อแม่ผู้พวยพให้ได้รับสิทธิบัตรสำหรับเด็กชาวพม่าที่เกิดในประเทศไทย การมีสิทธิบัตรช่วยให้เด็กชาวพม่าสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและการดูแลสุขภาพจากรัฐบาลไทยได้ และช่วยให้พ่อแม่ชาวพม่าขอสัญชาติพม่าให้กับเด็กได้ในอนาคต¹⁶³ เด็กส่วนใหญ่ได้รับการบันทึกและขึ้นทะเบียนโดยคลินิก แต่หากกระบวนการนี้ไม่เสร็จสมบูรณ์ภายใน 15 วันนับจากวันเกิดหรือสำหรับเด็กที่ไม่เป็นที่รู้จักของคลินิก (เช่น เด็กที่เกิดในบ้าน) ความรับผิดชอบจะเปลี่ยนไปอยู่ที่ CPPCR

ดูเหมือนมีเพียงไม่กี่องค์กรในพื้นที่ที่ทำงานเพื่อคุ้มครองเด็กที่มีความเสี่ยงของชุมชนอิสลามบางที่ที่ถูกแยกให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว องค์กร NGO ได้จัดตั้งโรงเรียนในสลัม แต่สูญเสียเงินทุนและถูกบังคับให้ปิดทำให้เด็กในชุมชนแห่งนี้มีความเสี่ยงสูงมาก ด้วยเหตุนี้ เด็กชุมชนอิสลามบางจำนวนมากจึงถูกพบเป็นขอทานตามท้องถนน ซึ่งมีอันตรายเพิ่มยิ่งขึ้นต่อการถูกลักพาตัวโดยผู้ค้ำมนุษย์¹⁶⁴

องค์กร NGO ทางฝั่งประเทศไทยพยายามอย่างมากเพื่อคุ้มครองเด็กที่มีความเสี่ยง องค์กร NGO บางแห่งได้ข้ามเข้าไปในพม่าเพื่อให้การฝึกอบรมแก่ชุมชนท้องถิ่นและสร้างความตระหนักรู้ถึงเรื่องการค้ำมนุษย์ สอนให้พ่อแม่ต้องระมัดระวังนายหน้า

พม่าในฐานะประเทศต้นทางมีสถาบันไม่กี่แห่งที่ให้ความคุ้มครองเด็กจากการถูกค้ำมนุษย์ หรือกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพและการกลับเข้าสู่สังคมที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเด็กที่ถูกส่งตัวกลับจากประเทศไทยให้สร้างชีวิตใหม่และหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ซ้ำอีกครั้ง

อุปสรรคในการต่อสู้กับการค้าเด็กจากพม่า

ผู้ที่ทำงานในประเทศไทยเพื่อต่อสู้กับการค้าเด็กจากพม่าต้องเผชิญกับความยากลำบากมากมาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานว่า พวกเขามีล่ามไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในการทำการสืบสวนและงานสังคมสงเคราะห์ รายงานแสดงให้เห็นว่านักแปลมักไม่เสมอต้นเสมอปลาย และนักแปลที่องค์กร NGO ส่งไปมักมีอคติกับเรื่องราวที่กำลังแปล¹⁶⁵ ความถูกต้องที่รับรู้ของพยานหลักฐานของเหยื่อขึ้นอยู่กับคุณภาพของคาแปลที่ให้มาทั้งสิ้น คาแปลผิดอาจทำให้การสืบสวนทั้งหมดเขวไปในทางที่ผิด และทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีได้

คาจากัดความในกฎหมายการค้ามนุษย์ของพม่าและกฎหมายการค้ามนุษย์ของไทยแตกต่างกัน และผลต่อการรับรู้และการบังคับคดีของทั้งสองฝั่งชายแดน ซึ่งเห็นได้ชัดจากการเนรเทศเหยื่อที่เป็นเด็กภายใต้สถานะผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย ในพม่า เด็กจะถูกพิจารณาว่าถูกค้ำมนุษย์โดยอัตโนมัติ หากมีอายุต่ำกว่า 15 ปีและทำงานในประเทศไทย เมื่อเจ้าหน้าที่ของไทยเนรเทศเด็กเหล่านี้ในฐานะผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมายโดยไม่มีสถานะเหยื่อ เจ้าหน้าที่ของพม่าไม่สามารถรู้ว่าเด็กจำเป็นต้องกลับเข้าสู่สังคม หากเด็กถูกเนรเทศในฐานะเหยื่อ รัฐบาลพม่าอาจจะคุ้มครองเด็กได้ง่ายกว่า¹⁶⁷ เด็กที่ถูกเนรเทศในฐานะผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมายโดยไม่มีการสืบสวนและการคัดกรองอย่างเหมาะสมจะไม่มีการบันทึกประวัติลงในระบบตรวจคนเข้าเมือง และความเสี่ยงของเด็กจะเพิ่มขึ้นตลอดทั้งกระบวนการเนรเทศ

หนึ่งในอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเผชิญ คือ

การโน้มน้าวให้เหยื่อร่วมมือในการสืบสวน ด้วยความร่วมมือของเหยื่อเท่านั้นที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถพิสูจน์การค้ำมนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ได้ หากไม่มีหลักฐาน ไม่อาจทำให้เป็นคดีความได้

เหยื่อบางรายไม่บ่งชี้ว่าตัวเองเป็นเหยื่อและรู้สึกว่าการเนรเทศที่เผชิญอยู่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามปกติ คนอื่นได้รับความทุกข์ทรมานและอยากกลับพม่า คดีค้ำมนุษย์อาจใช้เวลายาวนานในการดำเนินคดี ด้วยเหตุนี้ เหยื่อและเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่อยากผลักดันคดีค้ำมนุษย์ คดีจากพม่ามักใช้เวลาดำเนินงานนาน 2 เท่าเมื่อเทียบกับคดีจากกัมพูชาและลาว เนื่องจากเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องดำเนินการกระบวนการตรวจสอบเหยื่อโดยรัฐบาลพม่าให้เสร็จสมบูรณ์ก่อน

การติดกันของพรมแดนระหว่างไทยกับพม่าทำให้มี “จุดอ่อน” นับไม่ถ้วนที่ไม่สามารถเฝ้าติดตามตลอดแนวชายฝั่งไทยได้ ในจังหวัดระนองก็มีหลายวิธีที่จะเข้าสู่ประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย เช่น ผ่านทางกระบุรี อาเภอละอุ่น หรือมะลิวัลย์ ในกระบุรี เมื่อน้ำลง ผู้คนสามารถเดินเท้าเข้าไปในประเทศไทยได้ ทางใต้ของจังหวัดระนองมีอ่าวที่ทุกคนสามารถจอดเรือเดินตรงเข้าสู่แผ่นดินไทยได้ ไม่มีการตรวจตราในสถานที่ใด ๆ เหล่านี้และผู้คนจากพม่าสามารถเดินทางเข้าไปในประเทศไทยได้อย่างเสรีโดยไม่มีการตรวจค้น¹⁶⁸

การค้าเด็กชาวโรฮิงญาไปมาเลเซียผ่านทางประเทศไทย

ชาวโรฮิงญาเป็นกลุ่มชนเผ่าอินโดอารยันอิสลามจากประเทศพม่า ซึ่งอ้างว่าเป็นชนเผ่าพื้นเมืองของรัฐยะไข่ นักประวัติศาสตร์ชาวพม่าและรัฐบาลพม่ายืนยันกันว่า ชาวโรฮิงญาอพยพออกจากประเทศบังคลาเทศระหว่างการปกครองของอังกฤษ คำว่าโรฮิงญามาจากคำว่า “rohing” ซึ่งเป็นชื่อเก่าสำหรับรัฐยะไข่ที่ชาวโรฮิงญาจำนวนมากอาศัยอยู่มานานหลายศตวรรษ แม้จะมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ชาวโรฮิงญามักเรียกกันโดยปกติว่า “เบงกาลี” ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพวกเขาไม่ใช่และไม่เคยเป็นพลเมืองพม่า แต่เป็นผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย

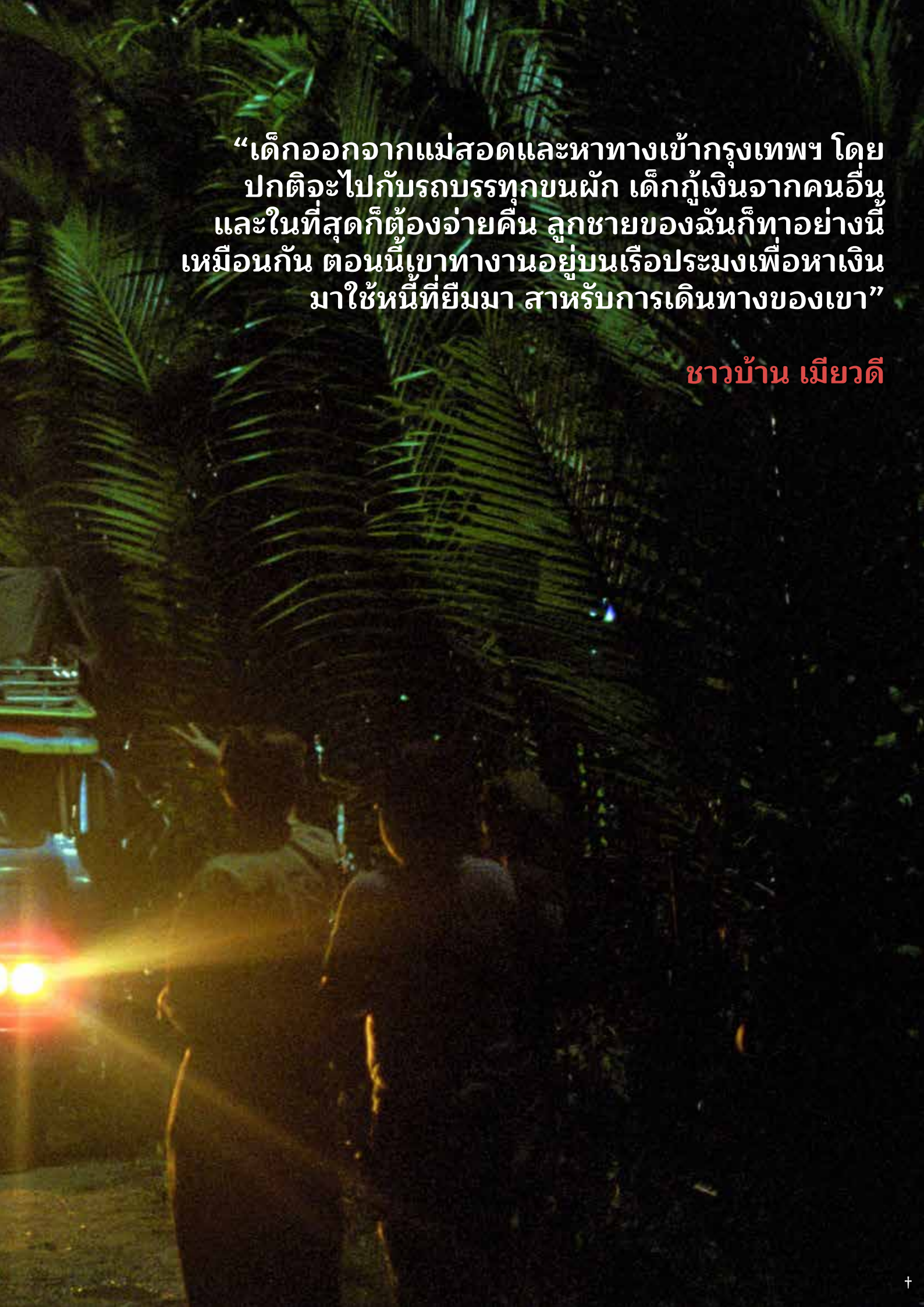
หลังจากเป็นอิสระจากอังกฤษในปีพ.ศ. 2491 ชาวโรฮิงญาจากรัฐยะไข่สนับสนุนกระบวนการสร้างชาติอย่างมากเพื่อให้ตนเองได้รับการปฏิบัติเหมือนชาวต่างชาติในรัฐพม่าสมัยใหม่ ชาวโรฮิงญาได้พยายามอ้างสิทธิการเป็นพลเมืองในพม่านับตั้งแต่ทศวรรษปีพ.ศ. 2513 และมีชีวิตอยู่รอดจากนโยบายภายในประเทศที่พยายามจะขจัดพวกเขาหลายครั้ง ความพยายามของรัฐบาลพม่าในการผลักดันชาวโรฮิงญาออกจากประเทศได้เร่งการย้ายถิ่นฐานออกจากรัฐยะไข่และไหลเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ เช่น ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบังคลาเทศ¹⁶⁹

ท่ามกลางกระแสของการย้ายถิ่นฐานนี้ มีเครือข่ายการค้ามนุษย์ต่าง ๆ ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ของชาวโรฮิงญาที่มีความเสี่ยง

ในปีพ.ศ. 2001 ชาวโรฮิงญาได้ลงพาดหัวข่าวที่มีการบันทึกเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อมีรายงานว่ากองทัพเรือไทยทราฟชาวโรฮิงญาที่ตรวจพบตามเรือ¹⁷⁰ การย้ายถิ่นฐานระยะแรกผ่านทางทะเลถูกผลักดันโดยปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ผู้ชายชาวโรฮิงญาจำนวนมากที่มีอายุเกิน 18 ปีย้ายถิ่นฐานโดยสมัครใจไปมาเลเซียเพื่อหางานทำ มาเลเซียมีความต้องการแรงงานไร้ฝีมือจำนวนมากและถูกมองว่า

“เด็กออกจากแม่สอดและหาทางเข้ากรุงเทพฯ โดย
ปกติจะไปกับรถบรรทุกขนผัก เด็กกู้เงินจากคนอื่น
และในที่สุดก็ต้องจ่ายคืน ลูกชายของฉันทก็ทำอย่างนี้
เหมือนกัน ตอนนีเขทำงานอยู่บนเรือประมงเพื่อหาเงิน
มาใช้หนี้ที่ยืมมา สำหรับการเดินทางของเขา”

ชาวบ้าน เมียวดี

เป็นที่หลบภัยของชาวโรฮิงญา เมื่อข่าวเกี่ยวกับชีวิตใหม่ของพวกเขามาเลเซียไปถึงรัฐยะไข่ ทำให้ชาวโรฮิงญาอีกจำนวนมากอยากเดินทางซึ่งทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานขนานใหญ่ไปยังมาเลเซียผ่านทางน่านน้ำของประเทศไทย

นายหน้าใช้ประโยชน์จากเรื่องราวความสำเร็จเหล่านี้เพื่อล่อลวงคนให้ขึ้นเรือโดยให้คำสัญญาว่าจะพาตรงไปที่มาเลเซีย ในที่สุดการย้ายถิ่นฐานระยะที่สองก็อุบัติขึ้นและยังคงดำเนินต่อเนื่องในปัจจุบัน ซึ่งรวมไปถึงสตรีและเด็กที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่หวังว่าจะได้พบหน้าพ่อ พี่ชายน้องชาย ลุงน้าและสามีที่ทำงานอยู่ในมาเลเซีย¹⁷¹

เมื่อไม่นานนี้ มีเหตุการณ์หนึ่งได้จุดประกายสำคัญในการย้ายถิ่นฐานของชาวโรฮิงญาอย่างต่อเนื่องจากพม่า ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2012 ผู้ชายมุสลิมสามคนถูกกล่าวหาว่าข่มขืนและฆ่าสตรีชาวพุทธ บอกเล่าทำนเพิ่มความตึงเครียดที่มีอยู่แล้วระหว่างชาวโรฮิงญากับชาวพุทธในรัฐยะไข่เข้าไปถึงความรุนแรงแพร่กระจายในภาคเหนือของรัฐยะไข่และมีส่วนทำให้บ้านเรือนนับพันถูกไฟไหม้ซึ่งทำให้ชาวโรฮิงญากว่า 100 รายเสียชีวิต¹⁷²

หลังจากความรุนแรงปะทุขึ้นในปีพ.ศ. 2012 ชาวโรฮิงญาหลายพันคนได้นือออกจากพม่า ทำให้ศูนย์กักกันคนเข้าเมืองของประเทศไทยล้น และทำให้ประเทศไทยมีตัวเลือกไม่มากนัก ประเทศไทยไม่ได้ลงนามในอนุสัญญาผู้ลี้ภัย พ.ศ. 1951 หรือพิธีสาร พ.ศ. 1967 และไม่มีกรอบที่จำเป็นสำหรับการลี้ภัยเพื่อรองรับการไหลทะลักเข้ามาของผู้ลี้ภัยเช่นนี้ (UNHCR ประเทศไทย) ผู้สังเกตการณ์กล่าวว่า:

“เมื่ออยู่บนเรือ พวกเขาข้ามน่านน้ำไทย กองทัพเรือไทยมักจะหยุดเรือและเรียกเงินสินบนจึงจะปล่อยให้เดินทางต่อไป ผู้ที่ไม่สามารถจ่ายเงินสินบนจะถูกนำตัวไปไว้ที่ศูนย์กักกันคนเข้าเมืองในประเทศไทย ขณะที่คนอื่น ๆ น่าจะถูกพาไปไว้ที่ค่ายที่ชายแดนมาเลเซีย”¹⁷³

กระบวนการนี้แสดงไว้ในหน้า 45

บันทึกจากผู้ที่เห็นเหตุการณ์จริงอีกคนหนึ่งกล่าวว่า:

“ชาวโรฮิงญาจำนวนมากพักอยู่ในศูนย์กักกันเป็นระยะเวลานานก่อนที่จะได้รับแจ้งว่าสถานการณ์ในพม่าได้บรรเทาลง และพวกเขาจะถูกส่งกลับบ้าน ในความเป็นจริง เจ้าหน้าที่กำลังส่งมอบพวกเขาโดยตรงให้กับผู้ค้ามนุษย์ที่รออยู่กลางทะเลซึ่งจะจับพวกเขาเป็นตัวประกัน”¹⁷⁴

เนื่องจากประเทศไทยไม่อาจรับชาวโรฮิงญาเข้าในศูนย์กักกันได้อีกแล้ว และพม่าก็ปฏิเสธที่จะรับชาวโรฮิงญากลับประเทศ ประเทศไทยตกอยู่สถานการณ์ที่ละเอียดอ่อน นักปฏิบัติการเห็นว่า เรื่องนี้ส่งผลให้ประเทศไทยปรับใช้ “แผนการทางเลือก” เพื่อจัดการกับชาวโรฮิงญาที่มีอยู่แล้วในประเทศ¹⁷⁵

รายงานจากสื่อได้เผยเมื่อไม่นานนี้โดยแสดงค่ายที่ซ่อนอยู่ในป่าตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่นี้ผู้ค้ามนุษย์มีการเรียกร้องค่าไถ่จากคนที่มิญาติซึ่งตั้งรกรากในมาเลเซียได้สำเร็จ ในจังหวัดภูเก็ต ชาวโรฮิงญาจำนวนมากไม่สามารถจ่ายเงินสินบนได้ พวกเขาจึงถูกเก็บไปหรือไม่มีครอบครัว ด้วยเหตุนี้พวกเขาก็มักถูกขายให้กับเรือประมง¹⁷⁶

ในอดีตนายหน้าจะเรียกร้องให้ครอบครัวจ่ายเงิน 1,200,000 จ๊าตพม่าเพื่อแลกกับการปล่อยตัวญาติของพวกเขา ในปัจจุบัน ความร่ำรวยของนายหน้าเพิ่มขึ้น จึงยินยอมให้ญาติพี่น้องแบ่งจ่ายเงินเป็นสามงวด¹⁷⁷

มีรายงานว่ากระบวนการนี้เป็นผลมาจากนโยบายที่สำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติกำหนดที่เรียกว่า “ตัวเลือกที่ 2” เพื่อกำจัดศูนย์กักกันที่หนาแน่นด้วยชาวโรฮิงญาที่ไม่อาจเนรเทศกลับไปได้ ในปัจจุบันมี “ค่ายตัวประกัน” กว่า 70 แห่งตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย¹⁷⁸

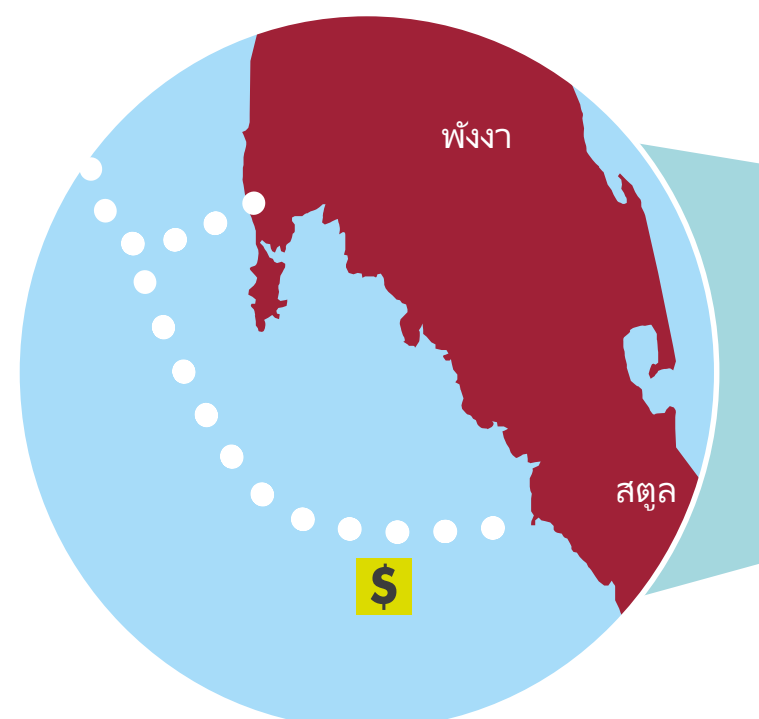
ตามที่นายความด้านสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินการเพื่อส่งเหยื่อชาวโรฮิงญากลับประเทศระบุ เด็กจำนวนมากที่พบบนเรือประมงในวันนี้ไม่เคยต้องการหาที่ลี้ภัยในมาเลเซียเลย แต่ถูกล่อลวงโดยผู้ค้ามนุษย์โดยตรงจากพม่าโดยให้คำมั่นสัญญาว่าจะได้งานทำ เด็กชายวัย 14 ปีคนหนึ่งได้รับคำมั่นสัญญาว่าจะทำงานได้เงินในมาเลเซียและได้รับค่าบอกกล่าวว่าไม่ต้องเสียค่าเดินทางด้วย นายหน้าเหล่านี้ได้รับค่าแรงตามจำนวนคนที่พวกเขาสามารถพาขึ้นเรือได้ และจะหลอกลวงเด็กหนุ่มให้คิดว่าตนกำลังสรรหาคนสำหรับงานที่ได้รับค่าจ้าง¹⁸⁰

“เหยื่อกว่า 80% บนเรือเหล่านี้เป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีหลายคนมาโดยลำพังเนื่องจากพ่อแม่ส่วนใหญ่เสียชีวิตแล้วนายหน้าก็ล่อลวงพวกเขาให้ขึ้นเรือได้อย่างง่ายดาย”¹⁸¹

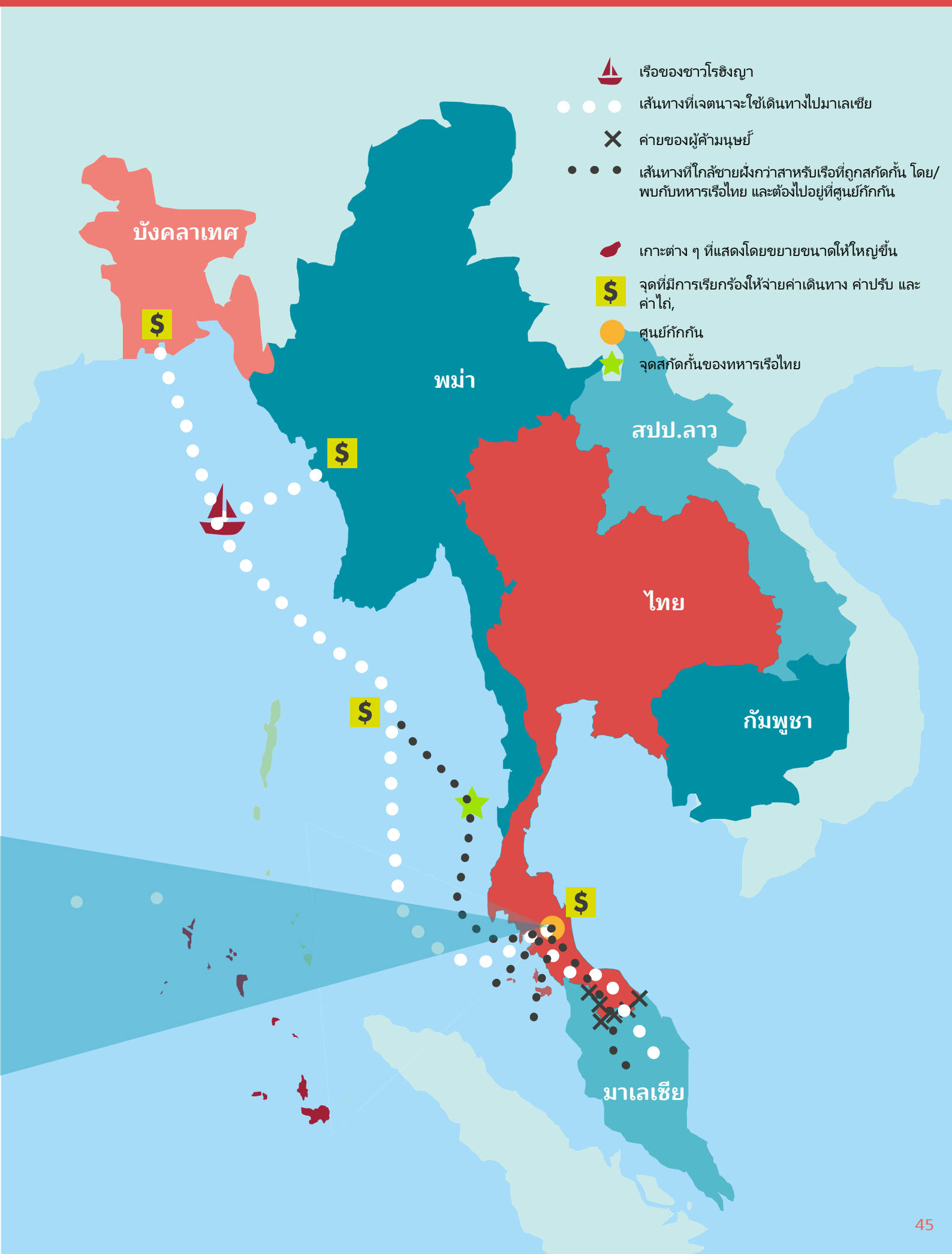
ผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กชาวโรฮิงญาเข้าสู่ประเทศไทยผ่านพังงาหรือสตูลซึ่งเป็นท่าจอดเรือ เมื่อถูกตรวจพบ ผู้ที่ถูกลักลอบเข้ามาจึงถูกเนรเทศกลับประเทศ แต่พวกเขาก็สามารถหาทางกลับขึ้นเรือได้อย่างไม่ยากเย็นเพื่อหางานในมาเลเซีย ทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์อีกครั้ง การเนรเทศมักจะดำเนินการผ่านทางระนองและเกาะสอง ระนองยังคงเป็นจุดทางเข้าที่ใช้มากสำหรับชาวโรฮิงญาที่เข้ามาในประเทศไทย แต่ใช้น้อยกว่าพังงาและสตูล

จนกระทั่งมีการค้นพบหลุมฝังศพจำนวนมากตามชายแดนมาเลเซีย รัฐบาลไทยปฏิเสธว่าชาวโรฮิงญาถูกค้ามนุษย์ โดยทั่วไป DSI ถือว่าชาวโรฮิงญาเป็นบุคคลที่ถูกลักลอบขนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่คนหนึ่งกล่าวว่า “พวกเขาก่อนเข้ามาในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายและถูกลักลอบขนเข้าไปยังมาเลเซีย คิดว่าบางคนอาจเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ แต่เราจำเป็นต้องสืบสวนแต่ละคดีเพื่อค้นหาความจริง”¹⁸²

ตราบไคที่พม่าปฏิเสธที่จะให้สัญชาติแก่พวกเขา สิ่งต่าง ๆ ก็จะไม่เปลี่ยนแปลง ผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กจะถูกจับตัวโดยนายหน้าและส่งไปยังค่ายค้ามนุษย์ต่อไป

แผนที่การค้าชาวโรฮิงญา

บทที่ 5
การคุ้มครองผู้บริโภคจากสปป.ลาว

ความเป็นมา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ลาว) เป็นประเทศที่มีรายได้ต่ำกว่าปานกลาง มีประชากร 6.7 ล้านคน¹⁸³ ด้วยความไม่เสถียรภาพของสกุลเงินกีบของลาว (LAK) ทำให้การลงทุนทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสาธารณูปโภคของภาครัฐมีความยากลำบากอย่างมาก แม้ว่าประเทศจะมีทรัพยากรธรรมชาติมหาศาลก็ตาม

ประชากรลาว 32% ดำรงชีพด้วยรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนแห่งชาติ และกว่า 60% ดำรงชีพด้วยรายได้น้อยกว่า 3.10 เหรียญสหรัฐต่อวัน¹⁸⁴ สถานการณ์ยังไม่ดีขึ้นมากนัก ซึ่งทำให้ลาวเป็นประเทศเสียเปรียบในกลุ่ม AEC เนื่องจากไม่เป็นที่ดึงดูดนักลงทุน เช่นเดียวกับกัมพูชาและพม่า การย้ายถิ่นฐานเข้ามาในประเทศไทยดูเหมือนจะเป็นทางออกที่น่าดึงดูดสำหรับความยากจน การว่างงาน และการขาดโอกาส ส่งผลให้เกิดการย้ายถิ่นฐานขนานใหญ่ทั้งอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ด้วยภาษาและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้คนจากลาวในการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย และมักตรวจไม่พบในระบบตรวจคนเข้าของประเทศ

เช่นเดียวกับเด็กจากพม่า เด็กชาวลาวก็มีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเดินทางมาประเทศไทยเพื่อหารายได้ ซึ่งทำให้เด็กตกเป็นเหยื่อของผู้ค้ำมนุษย์ ผู้อำนวยความสะดวก UN-ACT ประจําประเทศลาวกล่าวว่า “เราไม่สามารถหาหนทางการค้าเด็กที่เกิดจากความยากจนได้อีกต่อไป - เวลาเปลี่ยนไปแล้ว เด็กอยากทำงาน เด็กก็เลยย้ายถิ่นฐานเพื่อไปทำงานหา”¹⁸⁵

ในอดีต การค้ำมนุษย์ภายในจากพื้นที่ชนบทไปยังเมืองใหญ่ในประเทศลาวได้รับความสนใจน้อย แต่การย้ายถิ่นฐานข้ามพรมแดนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและการเพิ่มความมุ่งมั่นระหว่างประเทศที่การค้ำมนุษย์ทำให้ลาวต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าว แต่เนื่องจากไม่มีกฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะ ลาวจึงพบว่าตัวเองไม่มีความสามารถในการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์ทั้งภายในและข้ามพรมแดนไปยังประเทศไทย

ลาวไม่มีบทนิยามศัพท์กฎหมายที่ชัดเจนของว่าการค้ำมนุษย์หรือวิธีการในการดำเนินคดีกับนายหน้าภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพจนกระทั่งปี พ.ศ. 2005 คานิยามของการค้ำมนุษย์รวมทั้งบทลงโทษสำหรับผู้ต้องโทษในความผิดฐานการค้ำมนุษย์ได้ถูกรวมเข้าไว้ในมาตรา 134 ของประมวลกฎหมายอาญา¹⁸⁶ นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2005 รัฐบาลลาวได้จัดตั้งหน่วยต่อต้านการค้ำมนุษย์ของประเทศลาว (LAPTU) โดยมีหน่วยต่อต้านการค้ำมนุษย์ประจำจังหวัด 6 หน่วยที่เกิดขึ้นในปีต่อมาเพื่อประสานการบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น

ลาวปรับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์เป็นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2016 ยังไม่เห็นถึงผลกระทบที่จะมีต่อความสามารถของลาวในการบังคับและดำเนินคดีค้ำมนุษย์

ลาวเป็นประเทศต้นทาง

เนื่องจากการขาดกฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์ในลาวในช่วงที่ผ่านมาและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสิ่งที่ก่อให้เกิดค้ำมนุษย์ การเก็บรวบรวมข้อมูลจึงไม่มีประสิทธิภาพ¹⁸⁷ ระหว่างปีพ.ศ. 2001 ถึงพ.ศ. 2014 เหยื่อการค้ำมนุษย์จำนวน 2,217 คนถูกส่งตัวกลับประเทศโดยในจำนวนดังกล่าวมีเหยื่อที่เป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 1,872 คน (84.5%) ในปีพ.ศ. 2014 เหยื่อที่อายุต่ำกว่าเกณฑ์จำนวน 113 คนถูกเนรเทศ¹⁸⁸ หน่วยงานสามารถติดตามเหยื่อการค้า

มนุษย์ที่เป็นเด็กไปถึงชุมชนห่างไกล ทั่วประเทศ รายงานเหยื่อที่กลับประเทศซึ่งมีการอัปเดตทุกเดือนแสดงให้เห็นว่าระหว่างปี พ.ศ. 2001 ถึงพ.ศ. 2014 มี 5 พื้นที่หลักที่เด็กถูกค้ำมนุษย์ คือ สุวรรณเขต (645) จาปาคัดดี (287) สาละวัน (271) เทศบาลนครเวียงจันทน์ (235) และเวียงจันทน์ (144)¹⁸⁹

เส้นทางการค้ำมนุษย์จากลาวไปประเทศไทย

เหยื่อที่เป็นเด็กส่วนใหญ่จากประเทศลาวจะเข้ามาในประเทศไทยด้วยรูปแบบของเอกสารทางกฎหมายซึ่งแตกต่างจากกัมพูชาและพม่า การเข้าประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายต้องมีหนังสือเดินทางซึ่งจะอนุญาตให้พลเมืองลาวสามารถเข้าประเทศได้เป็นระยะเวลา 30 วัน เด็กหญิงชาวลาวส่วนใหญ่ที่พบว่าถูกแสวงหาประโยชน์ในธุรกิจการค้าประเวณีได้ผ่านแดนทางจุดตรวจชายแดนระหว่างประเทศด้วยหนังสือเดินทางหรือบัตรผ่านแดน เด็กสาวคนอื่น ๆ เข้ามาทางจุดผ่านแดนดั้งเดิมด้วยบัตรผ่านแดนเท่านั้น บัตรผ่านแดนอนุญาตให้เข้าประเทศเป็นระยะเวลา 3 วัน 2 คืนโดยไม่ต้องใช้หนังสือเดินทาง บัตรผ่านแดนมีสองประเภทประเภทหนึ่งใช้ผ่านแดนครั้งเดียวและอีกประเภทใช้ได้เป็นระยะเวลา 1 ปีโดยอนุญาตให้ผ่านแดนได้หลายครั้ง¹⁹⁰

เด็กที่ไม่มีบัตรผ่านแดนหรือผู้ที่เดินทางมากับนายหน้าเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย หลบเลี่ยงจุดผ่านแดนและจุดตรวจอย่างเป็นทางการ พวกเขาสามารถผ่านเข้ามาในประเทศไทยโดยการเดินเท้าหรือเรือข้ามฝั่งแม่น้ำโขงซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างลาวและไทย

โดยทั่วไป ผู้ที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายจะอยู่เกินกว่า 30 วันตามวีซ่าอนุญาต เด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์จำนวนมากเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมายและอยู่ต่ออย่างผิดกฎหมายหลังจากลงหลักปักฐานที่หนึ่งในเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศไทย ในบางกรณี พลเมืองจะเข้ามาด้วยวีซ่าที่อนุญาตให้พำนัก 30 วัน ทำงานเป็นระยะเวลา 29 วัน แล้วก็เดินทางกลับประเทศลาวเพื่อจะกลับเข้ามาในประเทศไทยใหม่และพำนักอยู่อีก 30 วัน

จำนวนผู้ใหญ่ที่เดินทางเข้าประเทศไทยด้วยวีซ่าประเภท LA ที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งเป็นใบอนุญาตที่ออกให้ผ่านบริษัทจัดหางานซึ่งขึ้นทะเบียนโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมของลาว (MoLSW) กำลังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลลาวไม่อนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในต่างประเทศ ดังนั้นพลเมืองลาวทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและทำงานเป็นการกระทำความผิดกฎหมายและละเมิดใบอนุญาตรายงานระบุว่า กว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานชาวลาวในประเทศไทยเป็นผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่เข้ามาในประเทศไทยด้วยเอกสารทางกฎหมายบางรูปแบบแล้วอยู่เกินกว่าเวลาที่อนุญาตไว้ โดยทั่วไปเด็กหญิงเหล่านี้จะทำงานค้าประเวณี¹⁹¹

เส้นทางการค้ำมนุษย์ที่นิยมจากประเทศลาวจะเข้าประเทศไทยที่หนองคายหรือเชียงราย¹⁹² อย่างไรก็ตาม กิจการพนักงานองค์กร NGO ในนครหลวงเวียงจันทน์ระบุว่า เส้นทางการเข้าประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา:

“ทุกพื้นที่ห่างไกลในประเทศลาวมีความเสี่ยงมากและมีความเสี่ยงสูงต่อการค้ำมนุษย์ จังหวัดชายแดนมีผู้ย้ายถิ่นฐานจำนวนมาก แต่โดยปกติพวกเขาผ่านแดนด้วยเอกสารได้ง่าย เราเห็นเหยื่อจำนวนมากกลับไปยังพื้นที่ห่างไกลมากขึ้น ๆ ในประเทศ”

องค์กร NGO ระหว่างประเทศ ประจําประเทศลาว

“ในอดีตผู้คนสามารถผ่านแดน [เข้ามาในประเทศไทย] ได้โดยไม่ต้องมีเอกสาร แต่ตอนนี้พวกเขาสามารถได้รับบัตรผ่านแดน 3 วัน ซึ่งทำให้พวกเขาสามารถเดินทางในประเทศไทยได้เป็นระยะทางที่จำกัด เด็ก ๆ ก็เช่นเดียวกัน หากพวกเขาไม่มีหนังสือเดินทาง พวกเขาสามารถเข้ามาด้วยบัตรผ่านแดนที่อนุญาตให้พำนักเป็นระยะเวลา 3 วัน ซึ่งเป็นวิธีที่ปลอดภัยที่สุด และพวกเขาก็เดินทางไปทั่วประเทศไทย ในบางครั้งด้วยความช่วยเหลือของนายหน้าที่พบกันตอนข้ามพรมแดน พวกเขาหลงเอยด้วยการตกอยู่ในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยง ซึ่งท้ายที่สุดนำไปสู่การค้ำมนุษย์และการแสวงหาประโยชน์มากขึ้น”¹⁹⁵

ระบบนายหน้าในลาว

มีระบบนายหน้าแบบดั้งเดิมช่วยอำนวยความสะดวกในการค้าเด็กจากพื้นที่ยากจนและห่างไกลของลาวเข้ามาในประเทศไทย แหล่งข่าวในเวียงจันทน์กล่าวว่า นายหน้าชาวไทยมักจะเข้าประเทศลาวในฐานะนักท่องเที่ยว พวกเขาจึงสามารถเดินทางตรงไปยังหมู่บ้านที่สุ่มเสี่ยงและหาเด็กเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของโซ่อุปทานในประเทศไทย¹⁹⁶ โดยทั่วไปนายหน้าคือคนที่ชุมชนรู้จักและเริ่มเชื่อใจในที่สุด นายหน้าเหล่านี้สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัว และในบางกรณีนั้นนายหน้าก็เป็นญาติกันเอง

นักสังคมสงเคราะห์คนหนึ่งอธิบายว่า:

“ทุกคนมีบุคคลติดต่อที่รู้จักถ้าต้องการหางานทำในประเทศไทย พวกเขาติดต่อกับบุคคลนี้ และบุคคลนี้ก็จะช่วยจัดเตรียมทุกอย่างให้ นายหน้ารายนี้เป็นผู้จัดการแรงงานเด็กในชุมชนห่างไกล”¹⁹⁷

การเดินทางที่ริเริ่มด้วยตัวเอง ผู้ย้ายถิ่นฐานที่เป็นเด็กโดยปกติเป็นเด็กสาววัยรุ่นมักเข้ามาในประเทศไทยกับเพื่อน พวกเขาตกอยู่ในกามือของนายหน้าที่แสวงหาเป็นช่วยพวกเขาในเรื่องเอกสารเดินทาง ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอมในการช่วยหางาน เรื่องนี้เกิดขึ้นทางฝั่งชายแดนลาว-ไทย ทั้งสองฝั่ง

บทบาทของพ่อแม่ในการค้าเด็กชาวลาว

วัยรุ่นชาวลาวจำนวนมากตัดสินใจเดินทางเข้าประเทศไทยด้วยตนเองเพื่อหางานทำ¹⁹⁸ การเข้าประเทศไทยจากประเทศลาวไม่ยากเท่ากับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงมีการเดินทางเข้าประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ตามประเพณีของท้องถิ่นมีบางกรณีที่พ่อแม่สนับสนุนให้เด็กหางานทำในประเทศไทยเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

มีคำกล่าวว่า มีความกดดันน้อยลงสำหรับเด็กชาวลาวที่หางานในวัยหนุ่มสาว ครอบครัวอาจสนับสนุนการย้ายถิ่นฐานลูก ๆ อย่างไรก็ตาม พวกเขาไม่บังคับให้เด็กไปหรือใส่แรงกดดันมากเกินไปตามที่สังเกตเห็นในครอบครัวชาวไทย ชาวเขา กัมพูชา และพม่า¹⁹⁹ อย่างไรก็ตาม มีรายงานว่า กรณีที่พ่อแม่ไม่มีปัญญาดูแลลูก ๆ ได้ และบังคับให้พวกเขาออกจากบ้านและอยู่โดยตัวเองในวัยที่อายุน้อยกว่าที่เห็นโดยทั่วไปในประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค²⁰⁰

เด็กชาวลาวในประเทศไทย

ด้วยความคล้ายคลึงกันทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรม เด็กชาวลาวจึงปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ง่ายและสันโดษน้อยกว่าผู้ย้ายถิ่นฐานชาวพม่าและกัมพูชา พลเมืองลาวสามารถระบุตัวตนได้ยากขึ้น เนื่องจากมักถูกเข้าใจผิดว่าเป็นคนไทย ดังนั้น จึงสามารถพบเหยื่อการค้ามนุษย์จากประเทศลาวแพร่กระจายไปทั่วประเทศไทยโดยทางงานให้กับนายจ้างและธุรกิจ

“

นายหน้าชาวไทยสามารถเข้าประเทศลาวได้ง่าย ในฐานะนักท่องเที่ยว พวกเขาจึงสามารถเดินทางตรงไปยังหมู่บ้านที่สุ่มเสี่ยงและหาเด็กเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของโซ่อุปทานในประเทศไทย

”

พนักงานองค์กร NGO เวียงจันทน์

หลากหลายประเภท รายงานระบุว่าเหยื่อชาวลาวจากภาคกลางและภาคใต้ของประเทศลาวมีแนวโน้มที่จะหางานในกรุงเทพฯ

โดยทั่วไปเด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่เข้ามาทางจุดผ่านแดนที่ถูกกฎหมายไปยังหนองคาย จะพบในหนองคายหรือกรุงเทพฯ เด็กหญิงจากลาวยังพบว่าหางานในบาร์ในจังหวัดภาคใต้ของไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีจุดปลายทางเฉพาะสำหรับเหยื่อชาวลาว และพวกเขาไปทุกที่ที่มีงานให้ทำ

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2014 โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ระบุว่า เหยื่อชาวลาวจำนวนมากหางานในธุรกิจการค้าประเวณี²⁰¹ ข้อมูลนี้ได้รับการยืนยันโดยรายงานผู้กลับประเทศอย่างเป็นทางการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในปีพ.ศ. 2014 เด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์เกือบ 100 คนถูกส่งตัวกลับประเทศในฐานะเหยื่อการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในขณะที่เด็กชายที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ถูกส่งตัวกลับเพียงไม่กี่คน ราว 95% ของเหยื่อที่ถูกส่งกลับประเทศเป็นหญิง และ 80% ของจำนวนดังกล่าวมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์²⁰²

ในเดือนมกราคมปีพ.ศ. 2015 เจ้าหน้าที่ไทยได้ช่วยชีวิตวัยรุ่นชาวลาว 72 คน (อายุ 13-20 ปี) ที่หางานเป็นโสเภณีในบาร์คาราโอเกะ 4 แห่ง ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคกลางของประเทศไทย²⁰³ การช่วยเหลือครั้งนี้ทำให้สื่อต่างประเทศให้ความสนใจและกังวลเกี่ยวกับธุรกิจการค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์อย่างเลวร้ายจากเหยื่อที่เป็นเด็ก

ธุรกิจการค้าประเวณีมีความต้องการเด็กหญิงชาวลาวสูงเนื่องจากถือว่ามีรูปร่างหน้าตาดีดึงดูดทั้งลูกค้าชาวไทยและชาวต่างประเทศ เด็กหญิงชาวลาวมีทั้งรูปร่างหน้าตาและทักษะด้านภาษาที่จำเป็นในการดึงดูดลูกค้าทั้งสองประเภท ดังนั้นจึงมีความต้องการสูงและถูกส่งไปทั่วประเทศได้ง่าย²⁰⁴

ธุรกิจการค้าประเวณีให้หลักฐานที่ชัดเจนในการแสวงหาประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การค้าประเวณีเป็นเรื่องค่อนข้างง่ายในการเฝ้าติดตาม เนื่องจากโดยทั่วไปเจ้าหน้าที่จะทราบหาครหาเหยื่อผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ได้ที่ไหน เด็กหญิงที่ได้รับการช่วยชีวิตออกมาจากสถานให้บริการทางเพศให้หลักฐานแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินคดีภายใต้พระราชบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2008

เด็กชายชาวลาวยังถูกค้ำมนุษย์เข้ามาในประเทศไทยเพื่อหางานในธุรกิจที่ใช้แรงงาน แม้ว่ามักจะไม่มีกการรายงานและไม่มี

“

เด็กหญิงชาวลาวมีโทนผิวอ่อน ทำให้ดูสะอาดตา บุคลิกที่ไร้เดียงสาเป็นสิ่งที่ดึงดูดผู้ชายไทยอย่างมาก

”

นิตรา นาม กรุงเทพฯ

การพบเห็นพวกเขาก็ตาม อาจเป็นเรื่องที่ยากขึ้นในการดำเนินคดีผู้ค้าเด็กชาย เนื่องจากธุรกิจที่ใช้แรงงานเด็กเหล่านี้ (เช่น โรงงาน การเกษตร เรือประมง และงานบ้าน) ไม่ได้ให้หลักฐานสำคัญที่ชัดเจนในการแสวงหาประโยชน์อย่างเต็มที่²⁰⁵

การส่งเด็กที่ถูกค้ำมนุษย์กลับลาว

เด็กที่ถูกบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จะถูกส่งตัวกลับประเทศลาวผ่านทางศูนย์พักพิงแรกรับเรียงจันทน์ที่ชายแดนบนที่กระหว่างลาวและไทยระบุว่า เด็กควรอยู่ในศูนย์พักพิงไม่มากกว่า 7 วัน ในขณะที่แจ้งคดีต่อกระทรวงสวัสดิการสังคม (ลาว) ในระดับจังหวัดเพื่อเริ่มกระบวนการนำเหยื่อกลับสู่สังคม

ปัจจุบันไม่มีศูนย์พักพิงในเรียงจันทน์เพื่อรองรับเหยื่อผู้ชายที่ถูกส่งกลับประเทศ รองรับเหยื่อผู้หญิงเท่านั้น จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ คำว่า “การค้ามนุษย์” ถูกใช้กับเหยื่อที่เป็นผู้หญิงและเด็กเท่านั้น ให้ความสนใจเล็กน้อยกับผู้ชายวัยผู้ใหญ่

มีข้อมูลที่จำกัดในการยืนยันถึงความสำเร็จของกระบวนการส่งกลับประเทศหรือการกลับเข้าสู่สังคม ข้อมูลเล็กน้อยเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ชายแดนฝั่งใดฝั่งหนึ่ง และการสื่อสารที่จำกัดระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยและลาว การขาดการเจรจาอาจเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการกลับเข้าสู่สังคม เนื่องจากไม่มีข้อมูลประวัติคดีเกี่ยวกับประสบการณ์ของเด็กในประเทศไทยถูกส่งให้เจ้าหน้าที่ลาว

การคุ้มครองและป้องกันเด็กชาวลาว

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2015 เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของไทยได้หยุดการพยายามเข้ามาในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายโดยใช้สะพานมิตรภาพของเด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์กว่า 100 คน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองคนหนึ่งทำงานในจังหวัดหนองคายกล่าวว่า:

“เด็กหญิงบอกว่าพวกเขาจะไปกรุงเทพฯ กับบางคน พวกเขาอาจมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ เรากลัวว่าพวกเขาไม่ทราบว่าพวกเขาจะถูกปล่อยลงให้ขายบริการทางเพศ”
206

การปราบปรามเริ่มขึ้นเมื่อต้นปีพ.ศ. 2015 ซึ่งเกิดขึ้นทางฝั่งชายแดนไทยจากการที่มีผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้ติดตามจำนวนล้นหลามพยายามเข้ามาในประเทศไทยโดยไม่มีเงินและไม่มีที่ไป ไม่ว่าการปราบปรามนี้ถูกกระตุ้นไว้โดยความเห็นส่วนใหญ่ของประชาชนไทย รายงาน TIP ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ หรือความสนใจจากสื่อเกี่ยวกับเด็กหญิงวัยรุ่นที่ได้รับการช่วยเหลือจากบาร์คาราโอเกะในภาคกลางของประเทศไทยก็ถือเป็นก้าวที่สำคัญของรัฐบาลไทย

องค์กร NGO ในลาวทำงานเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็กเกี่ยวกับอันตรายของการค้ามนุษย์ และช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ที่ถูกส่งกลับประเทศ เพื่อขจัดความอับอายที่ติดอยู่กับเหยื่อเมื่อถูกส่งตัวกลับประเทศ

ไม่มีข้อมูลที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ข้ามสำหรับเหยื่อชาวลาวที่กลับสู่ประเทศไทย แม้จะมีความพยายามที่จะสร้างโอกาสในการฝึกอาชีพมากขึ้น แต่เด็กวัยรุ่นหญิงจำนวนมากก็กลับไปสู่ความยากจนที่ทิ้งไว้เบื้องหลัง แต่ด้วยรหัสชาติใหม่ในความมั่งคั่งทางวัตถุของประเทศไทย และพวกเขาถูกล่อลวงให้หายากลงเข้ามาในประเทศไทยอีกครั้ง

อุปสรรคในการต่อสู้กับการค้าเด็กจากลาวไปประเทศไทย

ดูเหมือนว่าจะมีความเข้าใจเรื่องการค้ำมนุษย์ที่ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ห่างไกลของประเทศลาว หนึ่งในปัญหาที่ใหญ่ที่สุดสำหรับองค์กร NGO และสำนักงานราชการ ก็คือ การทำความเข้าใจกฎหมายและนโยบายในระดับประเทศและการนำไปปรับใช้ในระดับพื้นฐาน มีช่องว่างที่กว้างขึ้นระหว่างมาตรฐานและระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายกับสิ่งที่เกิดขึ้นในความเป็นจริง และดูเหมือนว่าจะขาดการสืบสวนติดตามคดีการค้ามนุษย์นอกจากนี้ ไม่มีการติดตามผลในแง่ของการคุ้มครอง²⁰⁷

ความถูกต้องของเอกสารประจำตัวทางราชการยังเป็นที่น่าสงสัย สำนักงานตำรวจไทยกล่าวว่า ในหลายกรณีนั้นอายุที่ระบุในหนังสือเดินทางดูเหมือนจะไม่สอดคล้องกับรูปร่างหน้าตาของผู้ถือหนังสือเดินทาง เนื่องจากว่าเอกสารเหล่านี้เป็นเอกสารทางราชการ การสอบถามความถูกต้องของข้อมูลที่พวกเขามีกับทางรัฐบาลลาวอาจเป็นประเด็นความละเอียดอ่อนทางเมืองได้ ในอดีตหากไม่อาจเข้าถึงเอกสารทางกฎหมายได้ง่าย โดยทั่วไปเจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการตรวจสอบกระตุกเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนอายุเหยื่อ²⁰⁸

ปัจจุบันการให้บริการเหยื่อทั้งหมดในประเทศลาวมีไว้สำหรับสตรีและเด็กเท่านั้น บริการที่แยกไปต่างหากเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชายที่ถูกส่งตัวกลับประเทศในฐานะเหยื่อการค้ามนุษย์นั้นมีจำนวนน้อย แม้ว่าจำนวนของเหยื่อผู้ชายจะยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับเหยื่อผู้หญิง แต่ไม่มีระบบใด ๆ เลยที่คุ้มครองผู้ชาย ปัจจุบันเหยื่อผู้ชายและผู้หญิงพักอยู่ในศูนย์พักพิงเดียวกัน ซึ่งทำให้มีความจำกัดเพิ่มเติมในกระบวนการฟื้นฟูและการกลับเข้าสู่สังคม

การค้าเด็กชาวลาวไปมาเลเซียผ่านประเทศไทย

รายงาน TIP ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ประจำปีพ.ศ. 2014 ยืนยันว่า ประเทศไทยยังคงเป็นประเทศจุดผ่านสำหรับเด็กชาวลาวที่ถูกค้ำมนุษย์เพื่อให้งานในธุรกิจการค้าประเวณีในมาเลเซีย²⁰⁹ รายงานจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) ระบุว่า มีจำนวนเหยื่อชาวลาวที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์จำนวนมากทางานในมาเลเซียเพื่อช่วยเหลือชุมชนแรงงานข้ามชาติชาวลาว²¹⁰

เป็นไปได้ที่จะประมาณจำนวนเด็กชาวลาวในมาเลเซียไม่ว่าจะเป็นเด็กที่อยู่ในการค้าประเวณีหรือบนเรือประมงในน่านน้ำมาเลเซีย สถิติจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของไทยแสดงให้เห็นว่าในปีพ.ศ. 2011 พลเมืองลาวจำนวน 48,000 คนย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศมาเลเซียผ่านประเทศไทย โดยมีเพียง 46,000 คนที่เดินทางกลับประเทศลาว²¹¹

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2011 เป็นต้นมา รัฐบาลลาวให้ความสำคัญมากขึ้นกับจำนวนเด็กหญิงชาวลาวที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่เดินทางออกจากประเทศ โดยเฉพาะเด็กที่ไปยังมาเลเซีย มีเด็กหญิงหลายคนถูกแจ้งว่า “หายไป” หรือ “ถูกขาย” หลังจากมีระเบียบข้อบังคับใหม่เพื่อคุ้มครองพวกเขาจากการแต่งงานที่ผิดกฎหมาย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2011 เด็กหญิงชาวลาวจำนวนมากถูกล่อลวงให้ไปมาเลเซียด้วยสัญญาว่าจะแต่งงาน เมื่อมาถึงมาเลเซีย เด็กหญิงถูกบังคับให้ค้าประเวณี²¹²

การหลอกลวงนี้ยังดำเนินการอยู่และเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน องค์กรหลายแห่งที่ทำงานเพื่อคุ้มครองทั้งเด็กหญิงชาวไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเด็กหญิงชาวลาวจากการถูกค้ำมนุษย์เข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณียืนยันว่า พวกเขาพบเด็กหญิงชาวลาวจำนวนมากในมาเลเซียเนื่องจากมีรูปร่างหน้าตาที่เป็นที่ต้องการสูงและเนื่องจากถูกล่อลวงได้ง่ายโดยสัญญาว่าจะมีงานทำ²¹³

บทที่ 6

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และจุดผ่านสำหรับการค้าเด็กอย่างไร?

การค้าเด็กในประเทศไทยเกิดขึ้นทั้งในประเทศและข้ามพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด ยกเว้นมาเลเซีย เด็กชาติพันธุ์ไทยและเด็กชาวเขาถูกค้ามนุษย์ในประเทศจากหมู่บ้านที่ยากจนไปยังพื้นที่เมืองใหญ่ที่สำคัญ ในขณะที่มีการมุ่งเน้นมากขึ้นไปที่การค้ามนุษย์ข้ามพรมแดน แต่คาดว่าครึ่งหนึ่งของเหยื่อการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นชาวไทย

เด็กถูกค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนที่สามารถเข้าออกได้ง่ายของไทยจากกัมพูชา พม่า และลาว พวกเขาถูกนำมาจากภูมิภาคชายแดนต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายที่ซับซ้อนของนายหน้าไปยังจุดปลายทางทั่วประเทศไทย นายหน้าจะขายเด็กให้กับธุรกิจต่าง ๆ รวมทั้งธุรกิจการค้าประเวณี โรงงาน ขยายดอกไม้ และธุรกิจประมง

นอกจากนี้ ยังมีรายงานเกี่ยวกับเด็กที่มาจากประเทศต้นทางที่ถูกค้ามนุษย์ผ่านประเทศไทยไปยังมาเลเซีย เด็กหญิงจะถูกนำตัวไปมาเลเซียเพื่อทำงานในธุรกิจการค้าประเวณี ขณะที่เด็กชายจะทำงานในธุรกิจประมงนอกชายฝั่งไทยและมาเลเซีย

ชุมชนใดในกัมพูชา พม่า และลาวเป็นเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์?

โดยทั่วไปเหยื่อการค้ามนุษย์มาจากชุมชนในพื้นที่ชายแดน การอยู่ติดกับประเทศไทยช่วยให้นายหน้าค้าเด็กข้ามพรมแดนและหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ได้ง่ายขึ้น ในกัมพูชา เด็กที่ถูกค้ามนุษย์ 90% มาจากชายแดนปอยเปต เรียงจินทน์เป็นจุดปลายทางและจุดผ่านในการนำเด็กที่ถูกค้ามนุษย์จากลาวเข้าสู่ประเทศไทย

เด็ก ๆ ถูกปล่อยจากหมู่บ้านที่ยากจนทั่วประเทศลาวด้วยการให้ค้ำประกันสัญญาว่าจะมีงานทำ และต่อมาถูกค้ามนุษย์เป็นแรงงานบังคับในเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศไทย ในขณะที่ภูมิภาคชายแดนเฉพาะในกัมพูชาและลาวเป็นเป้าหมายทั่วไปของนายหน้า พม่าถือเป็นกรณีเฉพาะที่เด็กที่ถูกค้ามนุษย์มาจากทั่วประเทศเนื่องจากการย้ายถิ่นฐานขนานใหญ่ของผู้พลัดถิ่นชาวพม่าเข้ามาในประเทศไทย เด็กที่ถูกค้ามนุษย์มาจากพม่า แต่ก็รวมไปถึงครอบครัวผู้พลัดถิ่นชาวพม่าที่ชายแดนไทย-พม่าด้วย

เด็กหญิงชาติพันธุ์ไทยจากครอบครัวที่ยากจนในชนบทเป็นเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์ที่ให้ความมั่นว่าจะมีชีวิตที่ดีขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ ของประเทศไทย เด็กชาวเขาที่ยากจนเป็นเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์เนื่องจากมีความจำกัดของเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน ทำให้ต้องลักลอบเข้าเมืองไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยเพื่อหางานทำ

ทำไมเด็กและชุมชนเหล่านี้มีความเสี่ยงโดยเฉพาะ?

จากการวิจัยในประเทศกัมพูชาและลาวซึ่งเด็ก ๆ ถูกค้ามนุษย์เป็นประจำ เราได้บ่งชี้ปัจจัยร่วมบางอย่างที่ทำให้ชุมชนเหล่านี้มีความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ ปัจจัยร่วม เหล่านี้รวมถึง ความยากจน การขาดโอกาสในการศึกษา และประเพณีที่เด็กถือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ของครอบครัว

ในกัมพูชามีประเพณีที่พ่อแม่ให้นายหน้า ‘เช่า’ ลูกของตนเพื่อพาไปทำงานในประเทศไทย พ่อแม่เชื่อใจนายหน้าเมื่อพวกเขาบอกว่าพวกเขาจะส่งคืนเด็กเมื่อสิ้นสุดสัญญา ซึ่ง

เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการค้าเด็กชาวกัมพูชาเข้ามาในประเทศไทย

เป็นเรื่องที่ยากขึ้นในการบ่งชี้ปัจจัยที่ทำให้เด็กมีความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ในพม่า เนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นฐานขนานใหญ่ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั่วประเทศ ไม่ใช่แค่บริเวณชายแดนเท่านั้น สถานการณ์พิเศษในพม่า เช่น สงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้อกระหายเลือด ความยากจนขัดสนของประเทศโดยมีทหารปกครอง และการขาดโอกาสในการศึกษาได้ผสมรวมเข้าด้วยกันจึงทำให้ชีวิตในประเทศไทยมีความน่าดึงดูด โดยเฉพาะสำหรับชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิมที่ถูกข่มเหง ประมาณการชี้ให้เห็นว่าผู้ย้ายถิ่นฐานชาวพม่า 2 ถึง 3 ล้านคนอาศัยอยู่ในประเทศไทย

ผู้ย้ายถิ่นฐานมีระดับความถูกต้องตามกฎหมายที่แตกต่างกันในประเทศไทย ทำให้ลูกของครอบครัวผู้ย้ายถิ่นฐานมีความน่าดึงดูดโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ค้ามนุษย์ เนื่องจากมีคนเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของไทย

ธรรมเนียมปฏิบัติของไทย การตกเขียว ช่วยให้ให้นายหน้าค้าเด็กหญิงจากครอบครัวที่ยากจนในชนบทไปยังเมืองสำคัญ ๆ ในประเทศไทย เนื่องจากการส่งลูกสาวไปทำงานในเมืองเพื่อชำระหนี้ของครอบครัวเป็นธรรมเนียมปฏิบัติปกติที่หากันมานานหลายสิบปี นายหน้าใช้ประโยชน์จากเงินกู้ที่ครอบครัวเด็กยืมไปโดยฉ้อฉลเพื่อให้ได้ตัวเด็กหญิงมาทำงานในธุรกิจการค้าประเวณี เด็กชาวเขาเป็นเป้าหมายเนื่องจากการขาดโอกาสทางการศึกษาและทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปในชุมชน พ่อแม่ถูกล่อลวงให้ส่งลูกของตนไปกับนายหน้าเนื่องจากมีการสัญญาว่าเด็กจะมีชีวิตที่ดีขึ้น มีงาน เงินทอง และโอกาสที่จะไปโรงเรียน

นายหน้ามีบทบาทอะไรในการค้าเด็กไปยังประเทศไทย?

การค้ามนุษย์ขึ้นอยู่กับเครือข่ายที่ทันสมัยของนายหน้าและผู้ดำเนินการ คนไทยบางคน แต่ยังรวมถึงกัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนามด้วย การขาดโอกาสทางเศรษฐกิจในประเทศบ้านเกิดของพวกเขาดึงดูดผู้คนจากประเทศโดยรอบเข้ามาในประเทศไทยโดยหวังว่าจะมีชีวิตที่ดีขึ้น ครอบครัวมักจะใช้ผู้ลักลอบให้ช่วยพาเด็กข้ามพรมแดน เด็กที่ถูกลักลอบขนเข้าเมืองอาจมีความเสี่ยงทันทีเมื่อพบว่าตนอยู่ในประเทศที่พูดภาษาของประเทศนั้นไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้เด็กเหล่านี้ถูกค้ามนุษย์เข้าในโรงงานและสถานให้บริการทางเพศผ่านการขาดความรู้และความตระหนักถึงเรื่องการค้ามนุษย์และสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กเหล่านี้

ครอบครัวมีบทบาทอะไรในกระบวนการค้ามนุษย์? การสมรู้ร่วมคิดของครอบครัวในการค้าลูกของตนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์ เด็กบางคนถูกส่งไปพร้อมกับนายหน้าตามประเพณีที่หากันมาอย่างยาวนาน เช่น ตกเขียว และระบบการ ‘ให้เช่า’ ของกัมพูชา อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่การสมรู้ร่วมคิดของครอบครัวในการค้าลูกของตนถูกผลักดันโดยความยากจนและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ผู้ค้ามนุษย์ที่เสนอว่าจะรับเด็กไปเพื่อการศึกษาและเพื่อให้มีงานที่ดีในประเทศไทยดึงดูดต่อความปรารถนาของพ่อแม่ที่อยากให้สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตแก่ลูก ครอบครัวส่วนใหญ่ที่ส่งลูกไปกับ นายหน้าเป็นครอบครัวที่ไม่มีการศึกษาและยากจน พวกเขาไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับลูก แต่ความยากจนและความสิ้นหวังที่ครอบครัวรู้สึกทำให้ตกลงใจส่งลูกไป

เส้นทางหลักเข้าสู่ประเทศไทยและจุดปลายทางที่พบบ่อยอยู่ที่ไหน?

ระบบนายหน้าตอบสนองความต้องการของธุรกิจต่าง ๆ และธุรกิจเถื่อน และเป็นตัวกำหนดว่าเด็กจะถูกค้ำมนุษย์ไปยังจุดปลายทางใด เด็กชาวกัมพูชาขอทานและขายดอกไม้ ส่วนใหญ่ในศูนย์นักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ เช่น พัทยา ภูเก็ต และกรุงเทพฯ นอกจากนี้ เด็กชาวพม่าบางคนขอทานและขายดอกไม้ แต่เด็กอื่น เช่น เด็กชาวเขา พบในสถานที่ให้บริการทางเพศ ในโรงงาน และบนเรือประมง

เด็กหญิงชาวเขามีแนวโน้มที่จะถูกขายให้กับสถานให้บริการทางเพศในแถบตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ ส่วนเด็กหญิงชาวลาวจะถูกพาไปที่สถานให้บริการทางเพศในกรุงเทพฯ ความต้องการแรงงานทั่วประเทศทำให้เราพบเห็นเด็กที่ถูกค้ำมนุษย์ในเมืองสำคัญ ๆ ส่วนใหญ่ทั่วประเทศไทย

กลยุทธ์ทั่วไปในการหลบเลี่ยงด้านควบคุมชายแดนคืออะไร?

พรมแดนของแผ่นดินไทยมีระยะทาง 4,863 กิโลเมตร (3,022 ไมล์) ซึ่งพื้นที่ส่วนมากปกคลุมไปด้วยป่า ไม่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะป้องกันไม่ให้ผู้คนเข้าหรือออกนอกประเทศอย่างไม่เป็นทางการ กลยุทธ์ที่พบมากที่สุด คือ การเพิกเฉย การเข้าประเทศจากพม่าเป็นปัญหามากกว่าจากกัมพูชาหรือสปป.ลาว ไม่ใช่เพราะเนื่องจากชายแดนมีทางเข้าออกที่น้อยกว่า แต่เพราะเนื่องจากมีจุดตรวจทางทหารและตำรวจมากขึ้นบนถนนไปยังชายแดน ซึ่งต้องหลีกเลี่ยง

มีรายงานว่า เป็นเรื่องที่ทราบกันโดยทั่วไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถถูกจ้างให้เป็นพนักงานขับรถสำหรับคนที่รวยมากพอที่จะจ่ายเงิน และมีอัตราค่าบริการที่กำหนดไว้สำหรับการบริการนี้ เช่นเดียวกับการลักลอบขนคนเข้าเมืองโดยรถบรรทุกหรือการเดินผ่านป่า ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีปฏิบัติปกติและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

รายงานการค้ามนุษย์ (TIP) ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์นี้อย่างถูกต้องหรือไม่?

ในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระดับที่ 2 (กลุ่มที่ต้องจับตามเป็นพิเศษ) ในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP) หลังจากถูกเลื่อนขึ้นมาจากระดับที่ 3 ในปี พ.ศ. 2016 การเลื่อนระดับบ่งบอกว่า มีหลักฐานว่ารัฐบาลไทยได้พยายามปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังเพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ตามที่ระบุไว้ในรายการ TIP

การเลื่อนระดับได้จุดประกายการวิจารณ์จากกลุ่มสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ยืนยันกันว่าประเทศไทยควรยังคงอยู่ในระดับที่ 3 ในกลุ่มผู้ต่อต้านการค้ามนุษย์ที่แย่ที่สุด

รายงาน TIP กล่าวถึงความพยายามของรัฐบาลไทยที่จะขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ภายในพรมแดนของตนโดยการเพิ่มการสืบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษโดยแก้ไขกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ในปี พ.ศ. 2008 โดยอนุญาตให้รัฐบาลปิดกิจการที่อาจเกี่ยวข้องกับแรงงานบังคับ อย่างไรก็ตาม รายงานนี้ยังเน้นถึงหลักฐานการค้ามนุษย์ในเกือบทุกธุรกิจทั่วประเทศ และกล่าวถึงการสมรู้ร่วมคิดของทางการในอาชญากรรมการค้ามนุษย์

ในความเป็นจริง รัฐบาลไทยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญมากบางอย่าง ผู้ย้ายถิ่นฐานชาวพม่า 2 ล้านคน และชาวกัมพูชา 100,000 คนได้รับการขึ้นทะเบียนกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของไทย ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงของการถูกขู่กรโชกโดยนายหน้า นับตั้งแต่ที่ได้ขึ้นทะเบียน ผู้ย้ายถิ่นฐานเหล่านี้มีสิทธิเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางสุขภาพและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ทางสังคม

เด็กที่ย้ายถิ่นฐานได้เข้าเรียนในโรงเรียนไทยเพิ่มมากขึ้น และนโยบายการศึกษารวมแนวใหม่บ่งบอกว่าระบบการศึกษาและทรัพยากรถูกปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่ย้ายถิ่นฐาน นอกจากนี้ โรงงานยังดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายแรงงานมากขึ้นและเริ่มจ่ายค่าจ้างขั้นต่ำให้กับแรงงานข้ามชาติโดยลดการแสวงหาประโยชน์จากความต้องการแรงงานราคาถูก

แม้ว่าประเทศไทย กัมพูชา พม่า และลาวยังไม่ได้ปรับใช้ระบบข้ามชาติในการตรวจสอบการค้ามนุษย์ ฐานข้อมูลสำหรับคดีค้ามนุษย์โดย MSDHS ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นในเร็ว ๆ นี้จะเป็นก้าวที่ดีเยี่ยมในการร่วมมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลข้ามชาติ ซึ่งนำโดยรัฐบาลไทย

แม้จะมีการดำเนินการที่รับผิดชอบและกล้าหาญ รายงาน TIP และการสืบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับหลุมฝังศพจำนวนมากที่พบใกล้ชายแดนมาเลเซียแสดงให้เห็นว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเหยื่อการค้ามนุษย์บางส่วนถูกทารุณกรรมอย่างเลวร้าย ความเลวร้ายที่สุดบางอย่างเกิดขึ้นในธุรกิจประมงและโรงงานบรรจุภัณฑ์เป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ มีอีกมากที่จะต้องทำเพื่อให้ตระหนักถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการบังคับใช้กฎหมายการค้ามนุษย์ในธุรกิจนี้

อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการต่อสู้กับการค้าเด็ก?

การต่อสู้กับการค้าเด็กในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเป็นส่วนหนึ่งของสงครามต่อต้านการค้ามนุษย์ในวงกว้าง การค้ามนุษย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แพร่กระจายไปในวงกว้างเนื่องจากไม่มีความพยายามระดับภูมิภาคที่จะหยุดยั้งมัน

อุปสรรคประการแรก คือ การขาดความร่วมมือระหว่างประเทศ ประการที่สอง คือ การขาดการประสานงานกิจกรรมต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างกว้างขวางภายในประเทศไทย และประการที่สาม คือ ความยากจนเชิงสัมพัทธ์ของบางภาคส่วนในประเทศไทย และประเทศโดยรอบ ซึ่งทำให้ค่าแรงดูเหมือนจะสูงขึ้นแม้แต่จนระดับล่าง

ถัดไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการป้องกันการค้ามนุษย์ คือความต้องการชายหนุ่มและหญิงสาวเพื่อให้ทำงานในธุรกิจการค้าประเวณีในประเทศไทย ด้วยอัตราค่าแรงที่สูงกว่าที่อาจคาดหวังได้ในอาชีพแรงงานไร้ฝีมืออื่น ๆ การท่องเที่ยวทางเพศและความทุกข์ในประเทศไทยเป็นปัญหาสำคัญซึ่งทำให้ผู้ให้บริการทางเพศยังเป็นที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นสุดท้ายก็เป็นความคิดสองจิตสองใจในทัศนคติของพ่อแม่ต่อการค้ามนุษย์ การเพิกเฉยของพ่อแม่ต่อความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในการค้ามนุษย์อาจเป็นเรื่องที่เอาชนะได้ง่ายกว่าแนวโน้มที่เด็กจะถูกปฏิบัติเหมือนเป็นโคกถัณฑ์ที่สามารถซื้อ ขาย และให้เข้าได้ แต่ทัศนคติอาจเริ่มเปลี่ยนได้หากพ่อแม่สามารถเข้าใจได้ว่าเด็กที่มีการศึกษาสามารถได้รับค่าจ้างเพียงพอที่จะหาความยากจนของทั้งครอบครัวหมดไปได้

การผ่อนปรนพรมแดนอาเซียนอาจมีผลกระทบอะไรบ้างต่อการค้าเด็ก?

ผู้ที่ทำงานในพื้นที่กล่าวว่า การควบคุมชายแดนที่หละหลวมภายใต้อาเซียนจะทำให้สามารถค้ามนุษย์ได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ชายแดนไทยมีระยะทางที่ยาวมากและเข้าออกได้ง่ายจนผู้ค้ามนุษย์สามารถผ่านแดนได้ตามอำเภอใจ การผ่อนปรนชายแดนสำหรับการโยกย้ายแรงงานเสรีภายใต้อาเซียนอาจทำให้กิจกรรมของผู้ค้ามนุษย์แตกต่างกันเล็กน้อยหรือไม่แตกต่างกันเลย ในเมื่อผู้ค้ามนุษย์สามารถข้ามฝั่งไปมาสู่ประเทศไทยได้ง่ายมาก

มีวิธีการต่าง ๆ ที่อาเซียนอาจช่วยปรับปรุงสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ ประการแรก ต้องมีความหวังว่าอาเซียนจะส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อที่จะมีการดำเนินการระดับภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านการค้ามนุษย์ในที่สุด ซึ่งในปัจจุบันไม่มีเลย โอกาสที่จะอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายอาจช่วยลดการลักลอบขนคนเข้าเมืองและการค้ามนุษย์วัยผู้ใหญ่ และดังนั้นก็จะลดความอยู่รอดทางการเงินของเครือข่ายอาชญากรลงไป

ไม่มีแนวโน้มที่อาเซียนจะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่เหยื่อการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็ก โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่ได้ผ่านการทำงานบนท้องถนนสู่การทำงานในโลกอาชญากร เด็กดูน่าดึงดูดในการเป็นขอรานและเด็กขายดอกไม้ ดังนั้นพวกเขาจะไม่มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาต่อไป ซึ่งทำให้มีโอกาสในการไถ่ถอน

ที่ใช้ฝีมือลดลง และจมอยู่ในความยากจนและมีแนวโน้มหาความผิดลหุโทษเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

โดยสรุปแล้ว การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นขั้นตอนแรกในการทำความเข้าใจและออกแบบมาตรการตอบโต้ที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับการค้าเด็ก

ด้วยรายงานฉบับนี้ เราหวังว่าจะปูทางให้เกิดการเจรจาที่สร้างสรรค์ระหว่างองค์กรระดับภูมิภาคและระดับชาติที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ แม้ว่าจะไม่มีการแก้ไขที่ครอบคลุมสำหรับปัญหานี้ แต่มีขั้นตอนหลายประการที่สามารถทำได้ทั้งสองฝั่งชายแดนเพื่อสนับสนุนมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและคุ้มครองเหยื่อที่เป็นเด็ก

การค้ามนุษย์ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมไทยและชื่อเสียงโดยรวมของประเทศไทย สถานะของประเทศในเวทีการพัฒนาระหว่างประเทศได้รับความเสียหายหลังจากที่มีการเผยแพร่รายงาน TIP ที่ไม่พึงประสงค์ในปีที่ผ่านมา ความอดทนต่อธรรมเนียมปฏิบัติในการแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกี่ยวข้องกับเด็กจะยังคงสร้างกระแสข่าวสารในเชิงลบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อไป ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะประเทศที่ทันสมัย มีวัฒนธรรม และพัฒนาแล้วถูกทำให้หม่นหมองโดยเด็กขอราน การค้าประเวณีเด็ก และแรงงานทาส

ประเทศไทยต้องการให้เรื่องราวเหล่านี้สิ้นสุดลง เด็กที่ถูกค้ามนุษย์ในวันนี้อาจเป็นโจรผู้ร้ายหรือเด็กเดินยาในอนาคต การค้ามนุษย์ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมอาชญากรของผู้ที่ถูกกีดกันทางสังคมและผู้ขัดสน ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ดีขึ้นหากไม่มีการค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์อาจถูกยับยั้งได้โดยการดำเนินการใน 3 ด้านหลักต่อไปนี้:

การศึกษา: เด็กและครอบครัวสามารถถูกยับยั้งจากการเข้าร่วมในการค้ามนุษย์ผ่านการศึกษาของภาครัฐ: เด็กที่ถูกค้ามนุษย์และกลับบ้านสามารถรับการฟื้นฟูสมรรถภาพและถูกสอนให้ไม่ยอมเป็นผู้ค้ามนุษย์

การบังคับ: เครือข่ายของนายหน้าและผู้ดำเนินการสามารถถูกทำลายโดยการแบ่งปันข้อมูลข่าวกรอง ซึ่งอาจนำไปสู่การบังคับเหยื่อการค้ามนุษย์ รวมถึงนายหน้า เครือข่ายเหล่านี้สามารถถูกยับยั้งได้โดยการจู่โจมสมาชิกในกลุ่ม

ข้อบังคับด้านแรงงาน: นายจ้างที่ใช้ประโยชน์จากเด็กที่ถูกค้ามนุษย์อย่างเลวร้าย ไม่ว่าจะเป็นในไร่นา โรงงาน เรือประมง หรือสถานให้บริการทางเพศควรได้รับการลงโทษทางการเงินอย่างสาสมเพื่อให้ความเสี่ยงทางการเงินมีน้ำหนักกว่ารายได้ที่อาจได้รับ รายได้จากการลงโทษเหล่านี้อาจชดเชยค่าใช้จ่ายบางส่วนของการต่อต้านการค้ามนุษย์ที่ครอบคลุม

Safe Child Thailand ใครขอให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้แก่เจ้าหน้าที่ไทยซึ่งเป็นขั้นตอนที่เป็นประโยชน์ในการลดการค้าเด็กและขจัดความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชื่อเสียงของประเทศไทยโดยรายงาน TIP :

1. ในระดับอนุภูมิภาคของประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง ประเทศไทยควรกลับมาเป็นผู้นำในระดับภูมิภาคเช่นเดียวกับที่ประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงผ่าน COMMIT ในความพยายามที่มุ่งเน้นในการนำบทบัญญัติแห่งพิธีสารปาแลร์โมไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพกับประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้:

- เพื่อส่งเสริมการติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐบาล การทำความเข้าใจ และทางานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะโดยการบันทึก การติดตาม และการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่ถูกส่งตัวกลับมาจากประเทศไทย
- เพื่อช่วยรัฐบาลของประเทศในการออกแบบและดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในโรงเรียนและชุมชน
- เพื่อส่งเสริมความร่วมมือข้ามพรมแดนระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองเกี่ยวกับผู้ค้ามนุษย์และนายหน้า เพื่อให้สามารถจับกุมและดำเนินคดีตามพิธีสารปาแลร์โม

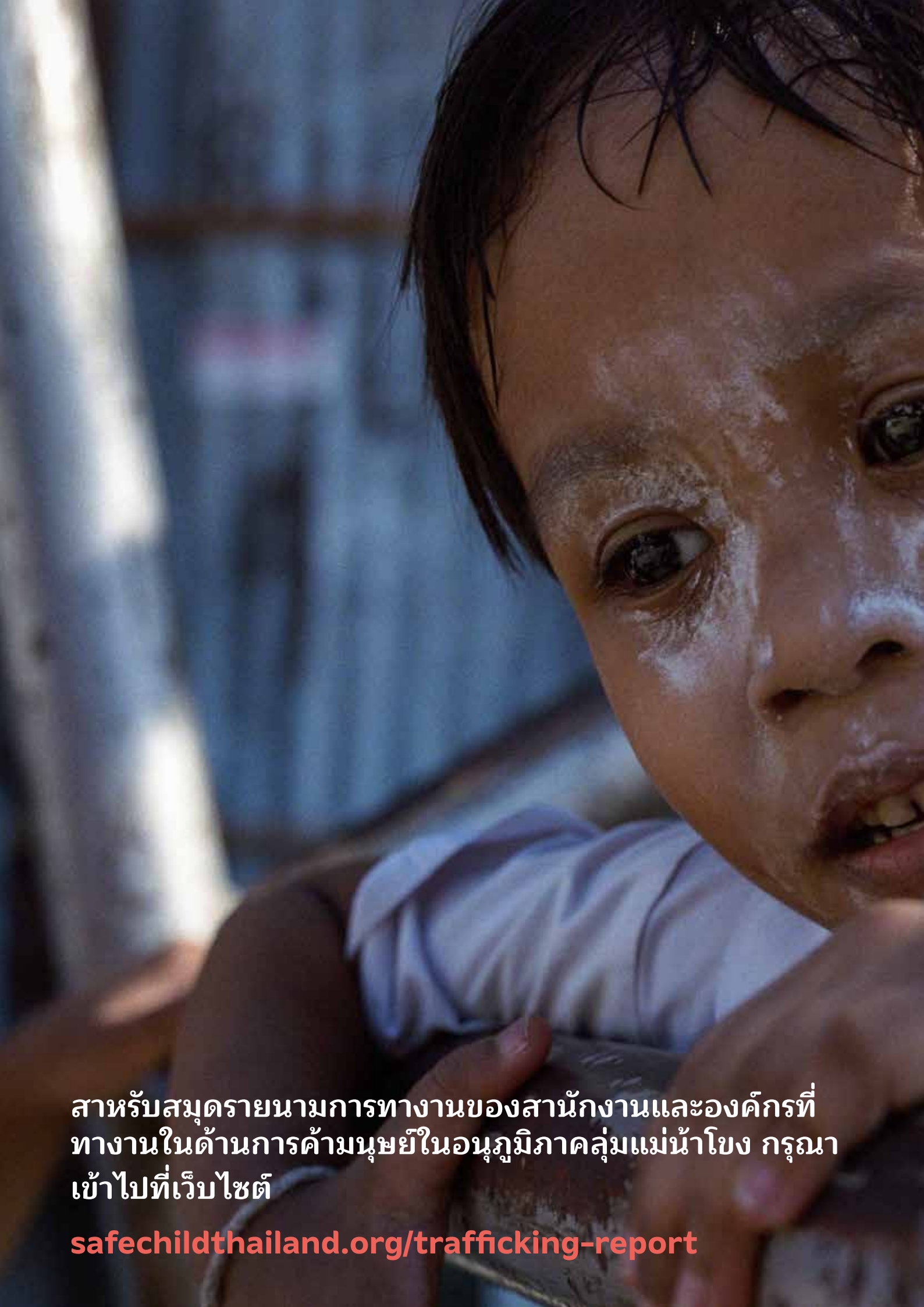
2. ประเทศไทยสามารถใช้เวทีระหว่างประเทศเพื่อสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลพม่าให้นำเสนอแนวทางแก้ปัญหาอย่างมีอารยธรรมสำหรับปัญหาชาวโรฮิงญา ถ้าชาวโรฮิงญาสามารถพำนักอยู่ในพม่าได้อย่างปลอดภัย พวกเขาจะหยุดเป็นปัญหาสำหรับประเทศไทย

3. ประเทศไทยควรอนุญาตให้ชนเผ่าพื้นเมืองและชาวเขาที่มีสัญชาติไทย รวมทั้งให้เอกสารประจำตัวที่ถูกต้อง เสรีภาพในการเดินทาง และปรับปรุงโอกาสทางการศึกษาให้กับพวกเขา การที่บุคคลเหล่านี้อ่านหนังสือได้ในระดับต่ำและมีการศึกษาที่ไม่ดีทำให้พวกเขามีความเสี่ยงมากขึ้นต่อการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ การดำเนินการนี้อาจลดการค้ามนุษย์ในประเทศจากกลุ่มนี้ได้ทันที

4. แรงงานข้ามชาติต้องได้รับค่าแรงขั้นต่ำเป็นอย่างน้อยที่สุดสำหรับประเทศไทย และนายจ้างที่แสวงหาประโยชน์ควรต้องจ่ายค่าปรับเป็นเงินจำนวนมากหรือถูกปิดกิจการ ควรมีความเสี่ยงมากขึ้นและผลกำไรน้อยลงสำหรับนายจ้างที่ใช้แรงงานทาสหรือแรงงานที่มีการเอารัดเอาเปรียบ นอกจากนี้ การหักเงินค่าเดินทางเข้าประเทศไทยจากค่าแรงของคนงานควรเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

5. แรงงานเด็กในธุรกิจใด ๆ ควรผิดกฎหมาย และต้องบังคับใช้กฎหมายห้ามมิให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานเป็นโสเภณี

6. การตกเขียว ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับการขายเด็กหญิง (หรือเด็กชาย) ให้ไปค้าประเวณีเพื่อชำระหนี้สินควรทำให้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย

สำหรับสมุดรายนามการทำงานของสำนักงานและองค์กรที่
ทำงานในด้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง กรุณา
เข้าไปที่เว็บไซต์

safechildthailand.org/trafficking-report

1. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2016). International Migration Report 2015: Highlights. Available at: http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2015_Highlights.pdf
2. U.S. Department of State (2014). U.S. Department of State's Trafficking in Person Report 2014. Available at: <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2014/index.htm>
3. U.S. Department of State (2015). U.S. Department of State's Trafficking in Person Report 2015. Available at: <https://www.state.gov/documents/organization/245365.pdf>
4. U.S. Department of State (2016). U.S. Department of State's Trafficking in Person Report 2016. Available at: <https://www.state.gov/documents/organization/258876.pdf>
5. The Guardian (2016). Thailand's improved status in US human trafficking report sparks fury. Available at: <https://www.theguardian.com/global-development/2016/jun/30/thailand-us-trafficking-in-persons-report-2016-fury>
6. Asian Development Bank. (2016). The Role of Special Economic Zones in Improving Effectiveness of GMS Economic Corridors. Mandaluyong City, Philippines: Asian Development Bank, 2016. Available at: <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/214316/role-sez-gms.pdf>
7. SCT. Data collection (2015). Thailand & Cambodia.
8. United Nations (1989). Convention on the Rights of the Child. Adopted on 20 November 1989 with entry into force 2 September 1990, in accordance with Article 49. Available at: https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?_ga=2.107076098.183344630.1497526136-172365634.1497526136
9. The Child Law 1993 (Law No. 9/93). The State Law and Order Restoration Council. Myanmar.1993. Available at: <http://un-act.org/publication/view/myanmars-child-law-1993/>
10. United Nations (2000). Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organised Crime 2001 (The Palermo Protocol). Article 3(a).Entered into force 25 December 2003. Available at: <https://www.osce.org/odihr/19223?download=true>
11. ibid. Article 3 (a), (b).
12. ibid. Article 3 (c), (d).
13. The Anti-Trafficking in Persons Act B.E 2551 (2008). Thailand. Section 6 (2). Thailand. Available at: <http://www.notip.org.cn/UserImages/OO001163.pdf>
14. The Human Smuggling and Trafficking Centre (2008). Domestic Human Trafficking: An Internal Issue. December 2008. U.S. Government. Available at: www.state.gov/documents/organization/113612.pdf
15. World Health Organisation (WHO). Available at: http://www.who.int/topics/child_abuse/en/
16. UNICEF Thailand (2014). Violence against children. Available at: https://www.unicef.org/thailand/protection_22199.html
17. International Labour Organisation (ILO). (2012) "hat is Child Labour? Available at: <http://www.ilo.org/ipecc/facts/lang--en/index.htm>
18. The Labour Protection Act B.E. 2541 (1998), Section 44. Available at: http://www.labour.go.th/en/attachments/article/18/Labour_Protection_Act_BE2541.pdf
19. Sorajjakool, S (2013). Human trafficking in Thailand: Current Issues, Trends, and the Role of the Thai Government. Bangkok: Silkworm book. pg. 115. Print.
20. The Human Smuggling and Trafficking Centre (2006). Fact Sheet: Distinctions between Human Smuggling and Human Trafficking. April 2006. U.S. Government. Available at: <https://www.state.gov/documents/organization/90541.pdf>
21. UNICEF, (2007). Note on the definition of 'child trafficking'. The programme Towards the Elimination of the worst forms of Child Labour (TECL) of International Labour Organisation, Pretoria, after engagement with the United Nations Office on Drugs and Crime and International Organisation for Migration. Press Release. 01 March 2007. Available at: https://www.unicef.org/southafrica/SAF_pressrelease_notetrafficking.pdf
22. Polaris (2016). Victims and Traffickers. Available at: <https://polarisproject.org/victims-traffickers>
23. United Nations (2000). The Palermo Protocol. See n 10. Articles 5-10.
24. Hyland, K (2001). The Impact of the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children. p.30-31,39. Human Rights Brief 8.2. Print.
25. COMMIT (2004). Memorandum of Understanding on Cooperation against Trafficking in Persons in the Greater Mekong Sub-region. October 2004. Yangon. Available at: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/genericdocument/wcms_160937.pdf
26. ASEAN (2015) ASEAN Convention Against Trafficking in Persons Especially Women and Children. Available at: <http://un-act.org/publication/view/asean-convention-against-trafficking-in-persons-especially-women-and-children-2015/>
27. ASEAN (2016). Fact Sheet – ASEAN Political-Security Community. ASEAN Secretariat. April 2016.
28. ASEAN. The ASEAN Economic Community. Available at: <http://asean.org/asean-economic-community/>
29. ibid.
30. Seideman, C. (2015). The Palermo Protocol: Why It Has Been Ineffective in Reducing Human Sex Trafficking. Global Tides. 9.5. p.1-14. Print.
31. The Nationality Act B.E. 2508 (1965). Thailand. <http://www.refworld.org/pdfid/506c08862.pdf>
32. The Anti-Trafficking in Persons Act B.E 2551. See n 13.
33. Keo, C (2013). Human Trafficking in Cambodia. Routledge. Print.
34. The Child Law 1993. See n 9.
35. Gallagher, A (2015). A Shadow Report on Human Trafficking in Laos PDR: The US Approach vs. International Law. Trafficking Roundtable: 1-19. Available at: <http://traffickingroundtable.org/wp-content/uploads/2012/07/A-Shadow-Report-on-Trafficking-in-Lao.pdf>.
36. SCT. Data collection. 2015. Thailand, Myanmar, Cambodia, Laos.
37. SCT. Data collection. MSDHS. 2015.
38. SCT. Key informant interview. MSDHS Anti-Trafficking Bureau. 2015. Bangkok.
39. SCT. Key informant interview. Department of Special Investigations (DSI). 2015. Bangkok.

40. SCT. Data collection. MSDHS. 2015.
41. SCT. Key informant interview. UN-ACT. Bangkok. 2015.
42. SCT. Key informant interview. Social Worker, Kedtrekan Shelter. 2014.
43. Hengkietisak, K (1994). A Green Harvest of a Different Kind. Bangkok Post.
44. Ehrlich (1994). Thai parents force children into prostitution. By Richard Ehrlich..Aug. 30, 1994.UPI. Available at: <http://www.upi.com/Archives/1994/08/30/Thai-parents-force-children-into-prostitution/4124778219200/>
45. Brown, L (2001). Sex Slaves: The Trafficking of Women in Asia. Virago. p.54-58. Print.
46. SCT. Key informant interview. Royal Thai Police. 2015. Bangkok
47. SCT. Data collection. 2015. Thailand.
48. Hengkietisak, K (1994). See n 43.
49. Brown, L (2001). See n 45.
50. *ibid*.
51. Hengkietisak, K (1994). See n 43.
52. Research Institute for Hill Tribes (1994). Hill Tribes Women's Prostitution. Chiang Mai: Institution for Hill Tribes. Print.
53. Teerawayking, L (1978). The Ethnic Groups in Thailand. Pg. 67 -68. Bangkok. Print
54. SCT. Key informant interviews. Karen Hill Tribe Trust. 2014. Chiang Mai.
55. *ibid*.
56. SCT. Key informant interview. Destiny Rescue. 2015. Chiang Mai.
57. *ibid*.
58. SCT. Anonymous interview. 2015.
59. Foundation for Migrants of the Mekong Neighbourhood (2014). Annual Report. Available at: <http://www.mekongmigration.org/wp-content/uploads/2012/03/MMN-Foundation-2014-report-Final.pdf>
60. Walsh, J & Ty, M (2011). Cambodian Migrants in Thailand: Working Conditions & Issues. Asian Social Science. Vol. 7, No. 7; July 2011.
61. Frey, R J (2009). Genocide and International Justice. Facts On File. Infobase Publishing. New York.
62. SCT. Interviews. Stung Treng Province. 2015.
63. *ibid*.
64. SCT. Key informant interview. XP Missions. Pattaya. 2015.
65. Thai PSB (2014). Poipet to See New Economic Zone. Available at: <http://englishnews.thaipbs.or.th/poipet-see-new-economic-zone>
66. SCT. Data collection. Poipet. 2015.
67. *ibid*.
68. SCT. Interviews with locals. Poipet 2015.
69. *ibid*.
70. SCT. Data collection. MSDHS. Thailand. 2015.
71. SCT. Data collection. Poipet. 2015.
72. *ibid*.
73. SCT. Key informant interview. Poipet Transit Centre. Poipet. 2015.
74. *ibid*.
75. SCT. Interview with victim. Cambodia. 2015.
76. SCT Data collection. Poipet. 2015
77. *ibid*.
78. *ibid*.
79. SCT. Data Collection. MSDHS trafficking shelters. 2015.
80. SCT. Interviews. Stung Treng Province. 2015.
81. SCT. Key informant interview. Poipet. 2015.
82. *ibid*.
83. SCT. Interview with victims. Cambodia. 2015.
84. SCT. Data collection and observation. Cambodia. 2015.
85. SCT. Data collection. Poipet.2015.
86. *ibid*.
87. *ibid*.
88. SCT. Key informant interview. New Family Centre. Poipet. 2015.
89. SCT. Key informant interview. Poipet Transit Centre. Poipet. 2015.
90. *ibid*.
91. TBC
92. SCT. Anonymous interview. Cambodia. 2015.
93. SCT Key informant interview. New Family Centre. Poipet. 2015.
94. SCT. Key informant interview. Royal Thai Police. Bangkok. 2015.
95. SCT. Data collection. Pattaya. 2015.
96. *ibid*.
97. Yongcharoenchai, C (2014). Young Lives for Sale. Bangkok Post. Available at: <http://www.bangkokpost.com/print/417880/>
98. SCT. Key informant interview. The Mirror Foundation. Pattaya. 2015.
99. MSDHS, NIDA POLL. (2015). "The perspective of Thais toward the issue of Child Begging in Thailand. Available at: <http://www.tpsos.m-society.go.th/th/images/stories/TPSOPOLL/poll%202015.pdf>
100. SCT. Key informant interview. Poipet Transit Centre. Poipet. 2015.
101. SCT. Key informant interview. Social Worker. Pattaya. 2015.
102. SCT. Key informant interview. Poipet Transit Centre. Poipet. 2015.

103. SCT. Key informant interview. The Mirror Foundation. Pattaya. 2015.
104. Foreign Office, The Government Public Relations Department, Office of the Prime Minister (2016). Thailand and Cambodia Sign MOU on Transit and Reception Center for Victims of Trafficking. 27 August 2016. Available at: http://thailand.prd.go.th/ewt_news.php?nid=3730&filename=inde
105. SCT. Key informant interview. XP Missions. Pattaya. 2015.
106. Criminal code of the Kingdom of Cambodia (2010). General Provisions For The Implementation Of Criminal Law. Conditions For The Implementation Of Criminal Law: General Provisions. Chapter 3, Article 327. Cambodia. Available at: https://www.unodc.org/res/cld/document/khm/criminal_code_of_the_kingdom_of_cambodia_html/Cambodia_Criminal-Code-of-the-Kingdom-of-Cambodia-30-Nov-2009-Eng.pdf
107. SCT. Data collection. Poipet. 2015.
108. *ibid.*
109. SCT. Data collection from NGOs. 2015.
110. SCT. Key informant interview. XP Missions. Pattaya. 2015.
111. SCT. Key informant interview. Social worker. Anonymous. Poipet. 2015
112. SCT. Key informant interview. Poipet Transit Centre. Poipet. 2015.
113. U.S. Department of State (2015). See n 3.
114. SCT. Key informant interview. Social worker. Anonymous. Poipet. 2015
115. Cambodian Women Working in Malaysia (2005). Trafficking Of Cambodian Women & Children Report of the Fact-Finding in Malaysia. Available at: <http://www.cwcc.org.kh/wp-content/uploads/2010/10/Cambodian- Women-Working-in-Malaysia.pdf>
116. SCT. Key informant interview. Poipet Transit centre. Poipet. 2015.
117. The Myanmar Times (2015). Myanmar migrants in Thailand. Available at: <http://www.mmmtimes.com/index.php/in-pictures/19843-myanmar-migrants-in-thailand.html>
118. The Myanmar Times (2014). Military spending still dwarfs education and health. Available at: <http://www.mmmtimes.com/index.php/national-news/10000-military-spending-still-dwarfs-education-and-health.html>
119. World Bank 2012. Myanmar Public Expenditure Review: Realigning Budgets to Development Priorities . Available at: <http://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-public-expenditure-review-realigning-budgets-to-development-priorities>
120. SCT. Data collection. Immigration Office. Mae Sot. 2015.
121. SCT. Data collection. Mae Sot. 2015.
122. SCT. Key informant interview. UNIAP Myanmar. 2015.
123. SCT. Data collection. Myawaddy. 2015.
124. SCT. Key informant interview. Village leader. Islambumrung Community, Mae Sot. 2015.
125. SCT. Key informant interview. Human Rights Layer. Bangkok. 2015.
126. SCT. Key informant interview. UN-ACT. Bangkok 2015.
127. SCT. Key informant interview. Tak Immigration Police. Mae Sot. 2015.
128. SCT. Data collection. Mae Sot. 2015.
129. SCT. Key informant interview. The Bureau of Anti-Trafficking in Women and Children (BATWC). MSDHS. Bangkok. 2015.
130. SCT. Key informant interview. Social Action for Women Trafficking Assessment Program. Mae Sot. 2015.
131. *ibid.*
132. SCT. Key informant interview. Tak Immigration Police. Mae Sot. 2015.
133. SCT. Key informant interview. BATWC.. Bangkok. 2015.
134. SCT. Key informant interview. Human Rights Lawyer. Bangkok. 2015.
135. SCT. Key informant interview. BATWC. Bangkok. 2015.
136. SCT. Key informant interview. Social Worker. Mae Sot. 2015
137. SCT. Data collection. Mae Sot. 2015.
138. SCT. Key informant interview. NGO worker. Anonymous. Mae Sot. 2015.
139. SCT. Key informant interview. UN-ACT. Bangkok.
140. SCT. Key informant interview. NGO fieldworker. Ranong. 2015.
141. SCT. Key informant interview. Ministry of Social Development and Human Security Provincial Office. Ranong. 2015.
142. SCT. Data collection. Myawaddy. 2015.
143. SCT. Key informant interview. Village leader. Islambumrung Community, Mae Sot. 2015.
144. SCT. Interviews with victims. Mae Sot. 2015.
145. The Mirror Foundation (2013). .Report on the Situation of Child Begging in 2013. Bangkok. Available at: <http://www.prachatai.com/journal/2013/01/44501>
146. Samui Times (n.d). Trafficker of Rose-Selling Children on Khaosan Road Arrested. Available at: <http://www.samuitimes.com/trafficker-rose-selling-children-khaosan-road-arrested-2/>
147. SCT. Key informant interview. Ministry of Social Development and Human Security Provincial Office. Ranong. 2015.
148. The Anti-Trafficking in Persons Act B.E 2551 (2008). Thailand. Section 6 (2). Thailand. Available at: <http://www.notip.org.cn/UserImages/00001163.pdf>
149. SCT. Key informant interview. BATWC.. Bangkok. 2015.
150. SCT. Key informant interviews. Tak Immigration Police. Mae Sot. 2015.
151. SCT. Key informant interview. Burmese Human Rights Lawyer. Mae Sot. 2015.
152. SCT. Data collection. Mae Sot. 2015.
153. SCT. Key informant interviews. Tak Immigration Police. Mae Sot. 2015.
154. *ibid.*
155. SCT. Key informant interview. Human Rights Lawyer. Bangkok. 2015.
156. *ibid.*
157. SCT. Key informant interview. Tak Immigration Police. Mae Sot. 2015.

158. *ibid.*
159. SCT. Data collection. Myawaddy. 2015.
160. SCT. Interviews with NGOs. Ranong. 2015.
161. The Anti-Trafficking in Persons Law (2004). Myanmar. Chapter 5. Available at: <http://un-act.org/publication/view/myanmars-anti-trafficking-in-persons-law-2005/>.
162. SCT. Data collection. Mae sot. 2015.
163. SCT. Key informant interview. Committee for the Protection and Promotion of Child Rights. Mae Sot. 2015.
164. SCT. Data collection. Mae Sot. 2015.
165. *ibid.*
166. SCT. Key informant interview. Department of Special Investigations. RTP. Bangkok. 2015.
167. SCT. NGO interviews. Mae Sot & Myawaddy. 2015.
168. SCT. NGO interviews. Ranong. 2015.
169. Olarn, K (2012). Myanmar steps up security after sectarian clashes kill 50. 25 October 2012. Available at: http://edition.cnn.com/2012/10/25/world/asia/myanmar-unrest/index.html?hpt=ias_c2
170. Thairat News. (2015).. "Escape from Death and Slavery; the Timeline of Rohingya ; the Cursed Ethnicity". Thairat News. Available at: <http://thairath.co.th/content/501215>
171. SCT. Key informant interview. Surapong Kongchantuak. Human Rights Subcommittee, Lawyers Council of Thailand. Bangkok. 2015.
172. Olarn, (2012). See n 169.
173. SCT. Key informant interview. Witness. Bangkok. 2015.
174. *ibid.*
175. SCT. Data collection. Phuket. 2015.
176. *ibid.*
177. SCT. Key informant interview. Surapong Kongchantuak. Human Rights Subcommittee, Lawyers Council of Thailand. Bangkok. 2015.
178. SCT. Key informant interview. Phuketwan journalist. 2015.
179. SCT. Key informant interview. Burmese Human Right Lawyer. Mae Sot. 2015.
180. SCT. Anonymous source. 2015.
181. SCT. Key informant interview. Phuketwan journalist. 2015.
182. SCT. Key informant interview. Department of Special Investigations. RTP. Bangkok. 2015.
183. World Bank (2013). Lao PDR. Available at: <http://www.worldbank.org/en/country/lao>.
184. *ibid.*
185. SCT. Key informant interview. UN-ACT Laos. 2015.
186. Laos Penal Code (2005). Available at: http://protectionproject.org/wp-content/uploads/2010/09/Laos_Penal-Code-TiP_2005.pdf.
187. SCT. Data collection. Laos. 2015.
188. UN-ACT Laos (2014). Victims Returnee Report from 2001 – 3 October 2014. Laos.
189. *ibid.*
190. SCT. Interviews with NGOs. Vientiane. 2015.
191. SCT. Data collection. Nong Khai and Vientiane. 2015.
192. SCT. Key informant interview. World Vision ETIP. Laos. 2015.
193. SCT. Key informant interview. NGO worker. Vientiane. 2015.
194. SCT. Data collection. Vientiane. 2015.
195. SCT. Key informant interview. NGO worker. Vientiane. 2015.
196. *ibid.*
197. SCT Key informant interview. Case worker. Vientiane. 2015.
198. West, A (2008). Children on the Move in South-East Asia. Save the Children. Available at: <https://resourcecentre.savethechildren.net/sites/default/files/documents/3762.pdf>.
199. SCT. Data collection. Laos. 2015.
200. SCT. Key informant interview. Destiny Rescue. Chiang Mai. 2015.
201. U.S. Department of State (2014). U.S. Department of State's Trafficking in Person Report 2014. Available at: <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2014/index.htm>
202. UN-ACT Laos (2014). Victims Returnee Report from 2001 – 2014. Laos.
203. Chiang Rai News (2015). 72 Laos Teens Rescued from Forced Prostitution in Supanburi Province. January 15th, 2015. Available at: <http://www.chiangraitimes.com/72-laos-teens-rescued-from-forced-prostitution-in-supanburi-province.html>
204. SCT. Interviews with NGOs. Thailand and Laos. 2015.
205. SCT. Key informant interview. World Vision ETIP. Laos. 2015.
206. RFA (2013). Lao and Thai Border Officials Team Up Against Trafficking of Young Women. February 2013. Available at: <http://www.rfa.org/english/news/laos/border-officials-team-up-against-trafficking-02132015153655.html>
207. SCT. Key informant interview. World Vision ETIP. Laos. 2015.
208. SCT. Key informant interviews. Royal Thai Police. Bangkok. 2015.
209. U.S. Department of State (2014). U.S. Department of State's Trafficking in Person Report 2014. Available at: <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2014/index.htm>
210. IOM. (2011). Annual Report Activities. Available at: https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/What-We-Do/docs/Annual_Report_2011_Counter_Trafficking.pdf
211. RFA (2012). New Trafficking Route Ends in Malaysia. Available at: <http://www.rfa.org/english/news/laos/route-05212012153608.html/>
212. SCT. Data collection. Vientiane. 2015
213. *ibid.*

Safe Child Thailand, 72 Venn Street, London SW4 0AT, United Kingdom
safechildthailand.org | info@safechildthailand.org | +44 (0) 207 602 6203
องค์การกุศลจดทะเบียนในอังกฤษและเวลส์: 1085407. หมายเลข DCHY ในไอร์แลนด์: DCHY00028
©Safe Child Thailand 2017
เครดิตรูปถ่าย: * Simon Elwell; † Sam Gregg

safechildthailand.org/trafficking-report